

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Zahraniční obchod České republiky se zeměmi BRICS

Bc. Nikita Kryzhanovskii

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Nikita Kryzhanovskii

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Zahraniční obchod České republiky se zeměmi BRICS

Název anglicky

Czech foreign trade in relation to BRICS countries

Cíle práce

Cílem diplomové práce je specifikovat vývoj zahraničního obchodu České republiky se státy skupiny BRICS, za účelem identifikace změn ve vývoji hodnoty a objemu komoditní struktury vzájemného obchodu ke kterým došlo v letech 2005-2017. Rovněž práce se klade důraz na vývoj vzájemné obchodní bilance a na analýzu v oblasti distribuce komparativních výhod České republiky vůči státům skupiny BRICS na úrovni základních agregovaných skupin, dle kombinované nomenklatury. Dílčím cílem v tomto ohledu je identifikovat položky disponujícími komparativními výhodami a dále pak specifikovat zda-li se komparativní výhody opírají spíše o hodnotu obchodovaného zboží, či o objem obchodu.

Metodika

Charakteristika zkoumaného problému

Sběr sekundárních dat dle požadavku zvoleného cíle

Zpracování a analýza vybraných dat dle zvolených matematických a statistických metod

Vyhodnocení a shrnutí dílčích výsledků

Diskuse získaných výsledků

Formulace závěrů diplomové práce

Doporučený rozsah práce

70 stran

Klíčová slova

Brazílie, Čína, Rusko, JAR, Indie, Česko, export, import, vzájemný obchod, komparativní výhody, komoditní struktura, faktory, trendy

Doporučené zdroje informací

- BENEŠ, V. *Zahraniční obchod : [příručka pro obchodní praxi]*. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0558-3.
- GANDOLFO, G. *International trade theory and policy*. Berlin, Germany: Springer Verlag, 1998. ISBN 9783540643166.
- HELPMAN, E. – KRUGMAN, P R. *Market structure and foreign trade : increasing returns, imperfect competition, and the international economy*. Cambridge: The MIT Press, 1999. ISBN 0-262-58087-.
- HOLMAN, R. *Ekonomie*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-278-6.
- KJELDSEN-KRAGH, S. *International trade policy*. Copenhagen ; Abington: Handelshøjskolens Forlag ; Marston Book Services ; Copenhagen Business School Press, 2001. ISBN 87-16-13484-2.
- MANKIW, N G. *Zásady ekonomie*. Praha: GRADA, 2009. 763 s. ISBN 978-80-7169-891-3.
- SVATOŠ, M. *Zahraniční obchod : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2708-0.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2018

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Zahraniční obchod České republiky se zeměmi BRICS“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Luboši Smutkovi, Ph.D. za jeho odborné rady, vstřícnost a připomínky při vypracování této diplomové práce.

Zahraniční obchod České republiky se zeměmi BRICS

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je zahraniční obchod České republiky se zeměmi hospodářského uskupení BRICS v letech 2005–2019. Hlavním cílem práce je analyzovat vývoj zahraničního obchodu České republiky se státy skupiny BRICS za účelem identifikace změn ve vývoji hodnoty a objemu komoditní struktury vzájemného obchodu pomocí analýzy vývoje zahraničně obchodních vztahů v rámci jednotlivých komoditních skupin dle kombinované nomenklatury.

Dílčím cílem je identifikovat položky disponující komparativními výhodami a dále pak specifikovat, zda se komparativní výhody opírají spíše o hodnotu obchodovaného zboží, či o objem obchodu. V rámci analýzy komparativních výhod je využit Lafayův index. Ke zjištění vlivu jednotkových cen a objemu na velikost objemu použita metoda logaritmického rozkladu.

Teoretická část v první řadě je zaměřena na teorii zahraničního obchodu, následně v detailech je popsána SOP EU, uvedena charakteristika WTO a podrobně rozepsána Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020. V závěru teoretické části práce je vymezena teorie komparativních a absolutních výhod a detailní charakteristika uskupení BRICS jako celku a jeho jednotlivých členů.

Klíčová slova: Brazílie, Čína, Rusko, JAR, Indie, Česko, export, import, vzájemný obchod, komparativní výhody, komoditní struktura, faktory, trendy

Foreign trade of Czech Republic with BRICS countries

Abstract

The main aim of the thesis is to analyse the development of foreign trade between Czech Republic and BRICS countries in order to identify changes in the value and volume of commodity structure according to the Standard International Trade Classification.

Also, thesis is aimed to identify items with the comparative advantages and then to specify whether the comparative advantages are based more on the value of traded goods or on the volume of trade. As part of the analysis of comparative advantages, the Lafay index is used. The method of logarithmic decomposition was used to determine the effect of unit prices and volume on the amount of the volume.

The theoretical part is primarily focused on the theory of foreign trade, then the characteristics of the WTO are given in length and the Export Strategy of the Czech Republic for the period 2012–2020 and the EU SOP are described in detail. At the end of the theoretical part of the thesis, the theory of comparative and absolute advantages and detailed characteristics of BRICS as a whole and its individual members are defined.

Keywords: Brazil, China, Russia, RSA, India, Czech Republic, export, import, international trade, comparative advantage, commodity structure, factors, trends

Obsah

1 Úvod.....	14
1.1 Cíl a metodika práce.....	15
2 Teoretická východiska	21
2.1 Zahraniční obchod.....	21
2.2 Formy zahraničního obchodu.....	22
2.3 Příčiny existence mezinárodního obchodu.....	23
2.4 Rizika v zahraničním obchodě	24
2.5 Zahraničně obchodní politika.....	29
2.5.1 Liberalismus.....	30
2.5.2 Protekcionismus.....	31
2.5.3 Společná obchodní politika EU	31
2.6 Světová obchodní organizace.....	33
2.7 Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020.....	34
2.8 Teorie komparativních a absolutních výhod	36
2.9 Komoditní struktura mezinárodního obchodu	37
2.10 Charakteristika uskupení zemí BRICS.....	37
2.10.1 Historie a vývoj pojmu BRICS	37
2.10.2 Spolupráce v rámci uskupení	39
2.10.3 Finanční architektura BRICS.....	41
2.11 Charakteristika jednotlivých členů bloku BRICS	43
2.11.1 Brazílie.....	43
2.11.2 Rusko	47
2.11.3 Indie	51
2.11.4 Čína.....	54
2.11.5 Jihoafrická republika.....	58
3 Analýza vývoje mezinárodního obchodu ČR se zeměmi BRICS.....	62
3.1 Zahraniční obchod ČR a uskupení BRICS jako celku	62
3.1.1 Vzájemná obchodní výměna.....	62
3.1.2 Komoditní struktura vývozu ČR do států skupiny BRICS	63
3.1.3 Komoditní struktura dovozu do ČR ze států skupiny BRICS	65
3.2 Zahraniční obchod ČR a Brazílie	67
3.2.1 Vzájemná obchodní výměna.....	67
3.2.2 Komoditní struktura vývozu ČR do Brazílie	68
3.2.3 Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie	70
3.3 Zahraniční obchod ČR a Ruska.....	71

3.3.1	Vzájemná obchodní výměna	71
3.3.2	Komoditní struktura vývozu ČR do Ruska	73
3.3.3	Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruska	74
3.4	Zahraníční obchod ČR a Indie.....	76
3.4.1	Vzájemná obchodní výměna	76
3.4.2	Komoditní struktura vývozu ČR do Indie.....	77
3.4.3	Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie	79
3.5	Zahraníční obchod ČR a Číny	81
3.5.1	Vzájemná obchodní výměna	81
3.5.2	Komoditní struktura vývozu ČR do Číny	83
3.5.3	Komoditní struktura dovozu do ČR z Číny	84
3.6	Zahraníční obchod ČR a Jihoafrické republiky.....	86
3.6.1	Vzájemná obchodní výměna	86
3.6.2	Komoditní struktura vývozu ČR do Jihoafrické republiky.....	87
3.6.3	Komoditní struktura dovozu do ČR z Jihoafrické republiky	89
4	Analýza komparativních výhod České republiky	92
4.1	BRICS	92
4.2	Brazílie	94
4.3	Rusko.....	95
4.4	Indie.....	97
4.5	Čína	98
4.6	Jihoafrická republika	99
5	Analýza vztahů jednotkových cen a objemu.....	102
5.1	BRICS	102
5.2	Brazílie	103
5.3	Rusko.....	103
5.4	Indie.....	104
5.5	Čína	105
5.6	Jihoafrická republika	106
6	Závěr.....	107
7	Seznam použitých zdrojů.....	114
8	Přílohy	118

Seznam grafů

<i>Graf č.1 Předpověď vývoje HDP zemí G6 a BRIC v letech 2000–2050</i>	39
<i>Graf č.2 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Brazílii</i>	45
<i>Graf č.3 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Rusku</i>	49
<i>Graf č.4 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Indii</i>	53
<i>Graf č.5 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Číně</i>	56
<i>Graf č.6 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v JAR</i>	60

Seznam tabulek

Tabulka č.1 Nomenklatura Standardní mezinárodní klasifikace zboží SITC.....	17
Tabulka č.2 Summity bloku BRICS	40
Tabulka č.3 Příspěvky členů BRICS do CRA a přístupové limity	43
Tabulka č.4 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Brazílie v letech 2009–2018, v amerických dolarech.....	44
Tabulka č.5 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Ruska v letech 2009–2018, v amerických dolarech.....	48
Tabulka č.6 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Indii v letech 2009–2018, v amerických dolarech.....	52
Tabulka č.7 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Číny v letech 2009–2018, v amerických dolarech.....	55
Tabulka č.8 Vývoj HDP, dovozu a vývozu JAR v letech 2009–2018, v amerických dolarech.....	59
Tabulka č.9 Bilance zahraničního obchodu ČR a seskupení BRICS v letech 2005–2019..	63
Tabulka č.10 Komoditní struktura vývozu ČR do států seskupení BRICS v letech 2005–2019	64
Tabulka č.11 Komoditní struktura dovozu do ČR ze států seskupení BRICS v letech 2005–2019	66
Tabulka č.12 Bilance zahraničního obchodu ČR a Brazílii v letech 2005–2019	68
Tabulka č.13 Komoditní struktura vývozu ČR do Brazílie v letech 2005–2019.....	69
Tabulka č.14 Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie v letech 2005–2019.....	70
Tabulka č.15 Bilance zahraničního obchodu ČR a Ruska v letech 2005–2019	72
Tabulka č.16 Komoditní struktura vývozu ČR do Ruska v letech 2005–2019	73

Tabulka č.17 Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruské federace v letech 2005–2019 ..	75
Tabulka č.18 Bilance zahraničního obchodu ČR a Indii v letech 2005–2019	76
Tabulka č.19 Komoditní struktura vývozu ČR do Indie v letech 2005–2019	78
Tabulka č.20 Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v letech 2005–2019.....	80
Tabulka č.21 Bilance zahraničního obchodu ČR a Číny v letech 2005–2019.....	82
Tabulka č.22 Komoditní struktura vývozu ČR do Číny v letech 2005–2019.....	83
Tabulka č.23 Komoditní struktura dovozu do ČR z Číny v letech 2005–2019	85
Tabulka č.24 Bilance zahraničního obchodu ČR a JAR v letech 2005–2019	86
Tabulka č.25 Komoditní struktura vývozu ČR do Jihoafrické republiky v letech 2005–2019	88
Tabulka č.26 Komoditní struktura dovozu do ČR z Jihoafrické republiky v letech 2005–2019.....	90
Tabulka č.27 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s uskupením BRICS v letech 2005–2019	93
Tabulka č.28 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Brazílií v letech 2005–2019	94
Tabulka č.29 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Ruskem v letech 2005–2019	96
Tabulka č.30 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Indií v letech 2005–2019	97
Tabulka č.31 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Čínou v letech 2005–2019	98
Tabulka č.32 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s JAR v letech 2005–2019	100
Tabulka č.33 Logaritmický rozklad obchodu s BRICS v letech 2009–2019.....	102
Tabulka č.34 Logaritmický rozklad obchodu s Brazílií v letech 2009–2019	103
Tabulka č.35 Logaritmický rozklad obchodu s Ruskem v letech 2009–2019	104
Tabulka č.36 Logaritmický rozklad obchodu s Indií v letech 2009–2019.....	105
Tabulka č.37 Logaritmický rozklad obchodu s Čínou v letech 2009–2019	105
Tabulka č.38 Logaritmický rozklad obchodu s JAR v letech 2009–2019	106
Tabulka č.39 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a BRICS	108
Tabulka č.40 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Číny	108
Tabulka č.41 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Ruska.....	109
Tabulka č.43 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a JAR.....	110
Tabulka č.44 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Brazílie	111

Seznam použitých zkratek

ASEAN	Sdružení národů jihovýchodní Asie
BRIC	Hospodářské uskupení Brazílie, Ruska, Indie, Číny
BRICS	Hospodářské uskupení Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Jižní Afriky
CIA	Ústřední zpravodajská služba USA
ČLR	Čínská lidová republika
ČR	Česká republika
CRA	Kontingentní rezervní fond BRICS
ČSÚ	Český statistický úřad
CZK	Koruna česká
EHS	Evropské hospodářské společenství
EPA	Dohoda o hospodářském partnerství
EU	Evropská unie
FTA	Dohoda o volném obchodu
GATS	Všeobecná dohoda o obchodu se službami
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
JAR	Jihoafrická republika
LFI	Lafayův index
MERCOSUR	Společný trh jihu
NDB	Nová rozvojová banka BRICS
OSN	Organizace spojených národů
SITC	Standardní mezinárodní obchodní klasifikace
SOP	Společná obchodní politika EU
TRIPS	Dohoda o obchodních aspektech prav k duševnímu vlastnictví
UNESCO	Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar
WTO	Světová obchodní organizace

1 Úvod

V dnešním světě stále rostoucí roli ve světové ekonomice hraje hospodářský blok BRICS (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jižní Afrika), skupina zemí různorodých z hlediska ekonomiky a geografie, ale jejich společným rysem je, že se na začátku 21. století umístily mezi nejrychleji rostoucími tržními ekonomikami na světě. Ačkoliv akronym BRICS nedefinuje žádné politické uskupení, je možné předpokládat, že díky prohlubující se spolupráci mezi členskými státy, významnému politicko-ekonomickému vlivu jednotlivých členů v jejich regionech a velikosti ekonomik, zatím formální blok vytvoří mezinárodní organizace s geopolitickými ambicemi. Prvním krokem v tomto směru bylo podepsání dohody o založení Nové rozvojové banky a Kontingentního rezervního fondu jako alternativy ke Světové bance a Mezinárodnímu měnovému fondu. Je důležité uvést, že v roce 2011 vstupem do BRICS Jihoafrické republiky skupina získala globální charakter, představující Eurasii, Afriku a Ameriku.

Díky příznivé demografii (společně státy uskupení tvoří 41 % světové populace), nízkým nákladům na pracovní sílu a bohatým přírodním zdrojům dá se očekávat, že by se členové bloku BRICS v bližší budoucnosti mohly stát dominující silou ve světové ekonomice. Ale i v současné době členy skupiny jsou silnými hráči na mezinárodní scéně, země uskupení jsou členy předních mezinárodních organizací, včetně OSN, G20, WTO a skupiny G77. Výše uvedené faktory rovněž je příčinou stále vysokého konkurenčního potenciálu států BRICS v zahraničním obchodu s rozvinutými zeměmi. O velkém potenciálu výše uvedených zemí v rámci mezinárodního obchodu s Českou republikou svědčí i fakt, že všichni členové uskupení jsou zařazeny do seznamu prioritních (Brazílie, Rusko, Indie, Čína) a zajímavých (Jižní Afrika) zemí v Exportní strategii České republiky pro období 2012–2020.

Tato práce hlavně klade důraz na vývoj hodnoty, objemu a komoditní struktury zahraničního obchodu České republiky a států hospodářského uskupení BRICS v letech 2005–2019. Dílčím cílem je zanalyzovat komparativní výhody České republiky, a to na úrovni základních kategorií komoditních agregací. V práci jsou rovněž uvedeny v současnosti platné bilaterální a multilaterální obchodní dohody na kterých jsou postaveny zahraničněobchodní vztahy mezi zeměmi.

1.1 Cíl a metodika práce

Cílem diplomové práce je specifikovat vývoj zahraničního obchodu České republiky se státy skupiny BRICS za účelem identifikace změn ve vývoji hodnoty a objemu komoditní struktury vzájemného obchodu, k nimž došlo v letech 2005–2019. Práce rovněž klade důraz na vývoj vzájemné obchodní bilance a na analýzu v oblasti distribuce komparativních výhod České republiky vůči státům skupiny BRICS na úrovni základních agregovaných skupin dle kombinované nomenklatury. Dílčím cílem v tomto ohledu je identifikovat položky disponující komparativními výhodami a dále pak specifikovat, zda se komparativní výhody opírají spíše o hodnotu obchodovaného zboží, či o objem obchodu.

Pro dosažení hlavního cíle práce bylo nezbytně nutné se seznámit s problematikou zahraničního obchodu, a to zejména pomocí studia odborné literatury věnující se zkoumanému tématu, a následně zpracovat získané informace do teoretické části diplomové práce. Kromě toho bylo pro vypracování praktické části diplomové práce důležité získat důvěryhodné informace na internetu, především statistické údaje na webových stránkách The World Factbook spravovaných americkou agenturou CIA, na webu Českého statistického úřadu a z oficiálního internet portálu Světové banky.

Teoretická část diplomové práce je v první řadě zaměřena na obecnou teorii zahraničního obchodu, dále na formy, v nichž může mezinárodní obchod existovat a konečně i na příčiny jeho existence, jinými slovy na motivace ekonomických subjektů k realizaci zahraničně obchodní směny. V práci jsou charakterizované jednotlivé druhy rizik, s nimiž se lze v rámci zahraničně obchodních vztahů setkat a následně je definována zahraničně obchodní politika a její formy (protekcionalismus a liberalismus). Následně v detailech je popsána Společná obchodní politika Evropské Unii, včetně multilaterálních dohod se zeměmi BRICS, které byli v rámci SOP uzavřené. Navíc v práci je uvedena úvodní charakteristika Světové obchodní organizace a podrobně rozepsána Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020, která mimo jiné vymezuje seznam prioritních a pro český export zajímavých obchodních partnerů, kam spadají země bloku BRICS. V teoretické části práce je vymezena teorie komparativních a absolutních výhod, jež je hodně důležitá pro splnění dílčích cílů práce.

V závěru teoretické části práce je větší pozornost věnována ekonomické charakteristice uskupení BRICS jako celku a jeho jednotlivých členů, a to včetně vývoje HDP, exportu a importu. Navíc v rámci popisu charakteristik jednotlivých zemí bloku

BRICS jsou uvedeny platné bilaterální smlouvy týkající se obchodní a ekonomické spolupráce s Českou republikou.

Analytická část diplomové práce klade především důraz na rozbor zahraničně obchodní směny České republiky a zemí sdružení BRICS, a to v rámci obchodních vztahů ČR a skupiny BRICS nejen jako celku, ale i jejich jednotlivých členů. V této části je rovněž analyzován vývoj nejdůležitějších ukazatelů zahraničního obchodu, tj. importu, exportu, obratu a bilance ve sledovaném období 2005 až 2019, a to celkem i v rámci jednotlivých komoditních skupin. V první řadě je proveden rozbor vývoje sumárních hodnot dovozu, vývozu a obratu s důrazem především na celkovou hodnotu provedené směny a saldo obchodní bilance. V praktické části diplomové práce jsou ve větším detailu, hlavně po komoditních skupinách zvláště zanalyzovány časové řady zboží importovaného do České republiky a exportovaného z České republiky.

Hlavním zdrojem statistických dat pro výše zmíněnou analýzu ukazatelů zahraničně obchodní směny mezi Českou republikou a státy skupiny BRICS je veřejně přístupná databáze zahraničního obchodu, která se nachází na webových stránkách Českého statistického úřadu (ČSÚ).

Ke zpracování rozboru vývoje celkových hodnot dovozu, vývozu, bilance a obratu ve sledovaném období byly mimo jiné použity ukazatele tempa růstu neboli meziroční změny a průměrného tempa růstu. Poprvé je ukazatel tempa růstu spočítán pro rok 2006, a to vzhledem k tomu, že výchozí hodnotou pro výpočet jsou data za rok 2005, tj. za první rok sledovaného období. Jednotlivá tempa růstu mezi sledovanými roky jsou spočítána pomocí následujícího vzorce:

Tempo růstu

$$x_i = \frac{y_i}{y_{i-1}}$$

y_i – aktuální období i

y_{i-1} – předchozí období $i - 1$

K vypočítání ukazatele meziročního indexu, tj. průměrného tempa růstu za určité období je využit geometrický průměr individuálního tempa růstu. Na začátku jsou vypočítána jednotlivá tempa růstu mezi sledovanými roky pomocí výše uvedeného vzorce

a v dalším kroku na základě již zjištěných ukazatelů je spočítán jejich geometrický průměr podle níže uvedeného vzorce:

Geometrický průměr

$$\bar{x}_G = \sqrt[n]{x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n} \cdot 100$$

n – časová řada

$x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n$ – jednotlivá tempa růstu

Pro analýzu komoditní struktury zahraničně obchodních vztahů České republiky a států bloku BRICS byla vybraná nomenklatura Standard International Trade Classification (SITC) vytvořená Organizací spojených národů (OSN), kterou současně ve své databázi používá Český statistický úřad. Standardní mezinárodní klasifikace zboží rozděluje všechny obchodované komodity do deseti hlavních kategorií, které se dále člení na pět dalších podúrovní. V této diplomové práci je používáno rozdělení jen do hlavních kategorií SITC uvedených v následující tabulce č.1.

Tabulka č.1 Nomenklatura Standardní mezinárodní klasifikace zboží SITC

Standard International Trade Classification	
0	Potraviny a živá zvířata (Food and live animals)
1	Nápoje a tabák (Beverages and tobacco)
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv (Crude materials, inedible, except fuels)
3	Mínérální paliva, maziva a příbuzné materiály (Mineral fuels, lubricants and related materials)
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky (Animal and vegetable oils, fats and waxes)
5	Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené (Chemicals and related products, n.e.s.)
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (Manufactured goods classified chiefly by material)
7	Stroje a dopravní prostředky (Machinery and transport equipment)
8	Průmyslové spotřební zboží (Miscellaneous manufactured articles)
9	Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné (Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC)

Zdroj: BRICS Brazil 2019 - Previous summits [online]. © 2019 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <http://brics2019.itamaraty.gov.br/en/about-brics/previous-summits>, vlastní zpracování

Čtvrtá kapitola diplomové práce, která svým obsahem těsně navazuje na kapitulu třetí, analyzuje konkurenceschopnost českého zahraničního obchodu vůči jednotlivým státům bloku BRICS a také i uskupení jako celku. Měření konkurenceschopnosti ČR je založeno na principu komparativní výhody, která byla v devatenáctém století vyvinuta britským ekonomem Davidem Ricardem jako součást teorie mezinárodního obchodu.

Pro analýzu komparativní výhody jednotlivých komoditních skupin zahraničně obchodních vztahů České republiky oproti státům bloku BRICS je použit Lafayův index LFI, jeho účelem je zjištění míry obchodní specializace zkoumaného státu na určitou skupinu zboží, a to v rámci jak celkového zahraničního obchodu, tak i konkrétní země či skupiny států. Podstatou výše uvedené analytické metody je změření komparativní výhody určité komoditní agregace vzhledem k celkové struktuře zahraničního obchodu konkrétního státu, tedy ne oproti stejné zbožové skupině u obchodního partnera. V diplomové práci jsou hodnoty indexu LFI vypočtené pro každý rok ve sledovaném období a pro všechny jednotlivé komoditní skupiny SITC. Pro danou zemi i a pro daný produkt j je Lafayův index spočítán podle následujícího vzorce:

Lafayův index

$$LFI_j^i = 100 \left(\frac{x_j^i - m_j^i}{x_j^i + m_j^i} - \frac{\sum_{j=1}^N (x_j^i - m_j^i)}{\sum_{j=1}^N (x_j^i + m_j^i)} \right) \frac{x_j^i + m_j^i}{\sum_{j=1}^N (x_j^i + m_j^i)};$$

kde x_j^i a m_j^i uvádějí vývoz a dovoz produktu j realizovaný státem i vůči vybranému obchodnímu partnerovi, a to v rámci určitého období. Index N představuje počet zkoumaných komoditních skupin.

Pro správnou interpretaci výsledků je nezbytné vědět, že kladné hodnoty LFI indexu ukazují existenci komparativní výhody u zkoumané skupiny výrobků, naopak v případě odhalení záporného Lafayova indexu se dá hovořit o komparativní nevýhodě konkrétní komoditní agregace. Čím vyšší je zjištěná hodnota indexu, tím vyšší je míra specializace dané země na určitý produkt nebo skupinu zboží v rámci mezinárodních obchodních vztahů s určitým partnerem.

Vzhledem k tomu, že LFI index měří přínos každé komoditní skupiny ve vztahu k celkové hodnotě zahraničního obchodu, vždy platí pravidlo že: $\sum_{j=1}^N LFI_j^i = 0$.¹

V páté kapitole diplomové práce je pomocí metody logaritmického rozkladu zanalyzován vztah mezi jednotkovou cenou a objemem mezinárodního obchodu v letech 2009–2019. Hlavním cílem této analýzy je zjistit, která ze dvou výše uvedených proměnných má větší vliv na zahraniční obchod jednotlivých komoditních skupin, které dosáhli komparativní výhody.

Logaritmický rozklad

V této práci metoda logaritmického rozkladu je především vychází z předpokladů uvedených v práci Kitagawy.² V případě této diplomové práce je třeba vycházet ze vztahu dvou složek (E1 a E2), které jsou výsledkem dvou různých faktorů (A1 a B1; A2 a B2).

$$E2 = A2 * B2; E1 = A1 * B1$$

Ze kterých po úpravě se dostane následující vzorec:

$$E2 - E1 = (A2 - A1) * [(B2 + B1) / 2] + (B2 - B1) * [(A2 + A1) / 2]$$

Rozdíl v hodnotách E1 a E2 by se dalo rozdělit na dvě složky, kde každá z nich uvádí rozdíl v důsledku změny u jednoho faktoru. Každopádně dle předpokladu O'Connora, který ve své práci zkoumal stejnou problematiku, v některých případech je mnohem efektivnější zkoumat změnu spíše jako poměr než jako rozdíl proměnných. Tento přístup je využit i v této práci:

$$E_2 / E_1 = (A_2 * B_2) / (A_1 * B_1)$$

Pak je třeba vzorec zlogaritmovat, a z toho vychází:

¹ ZAGHINI, A., *Trade advantages and specialization dynamics in acceding countries*, s. 10–11

² KITAGAWA, Evelyn, M. Components of a difference between two rates. *Journal of the American Statistical Association* [online]. 1955, 50, 272, 1168–1194, [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2281213?origin=crossref&seq=1>

$$\ln E_2 - \ln E_1 = (\ln A_2 - \ln A_1) + (\ln B_2 - \ln B_1)$$

Podle O'Connora výše uvedeny vzorec ani není konečný, dalo by se tento vzorec ještě dále podle matematických pravidel upravovat a ve finále ho rozdělit na dva dílčí vzorce, kde každý ze vzorců reprezentuje jeden dílčí faktor, který má vliv na konečnou hodnotu proměnné E.³ Následující vzorce jsou pro potřebu diplomové práce finální:

$$W_{\ln A} = (\ln A_2 - \ln A_1) / (\ln E_2 - \ln E_1)$$

$$W_{\ln B} = (\ln B_2 - \ln B_1) / (\ln E_2 - \ln E_1)$$

A jsou mezi sebou propojeny následujícím způsobem:

$$1,00 = W_{\ln A} + W_{\ln B}$$

V závěrečné části práce je na základě předem stanovených cílů provedeno shrnutí a posouzení výsledků dosažených pomocí analýz provedených v praktické části práce. Nejprve jsou uvedeny výsledky analýzy vývoje zahraničně obchodních vztahů ČR se zeměmi skupiny BRICS v rámci jednotlivých komoditních skupin dle Standardní mezinárodní obchodní klasifikace (SITC – Standard International Trade Classification). Poté jsou okomentovány hodnoty komparativních výhod zjištěné pomocí analýzy v oblasti distribuce komparativních výhod České republiky, a nakonec v krátkosti jsou popsány výsledky analýzy vztahů mezi jednotkovou cenou a objemem mezinárodního obchodu.

³ O'CONNOR, James F. A Logarithmic Technique for Decomposing Change. *Sociological Methods & Research* [online]. 1977, volume 6, issue 1 [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/004912417700600104>

2 Teoretická východiska

2.1 Zahraniční obchod

Historie vnějších ekonomických vztahů je stejně dlouhá jako historie státu nebo jiného politickoekonomického uspořádání. Historicky nejvýznamnější součástí vnějších ekonomických vztahů je zahraniční obchod, který je dodnes dominující součástí mezinárodní dělby práce většiny zemí světa.⁴

Zahraniční obchod (též mezinárodní obchod) je definován jako souhrn všech ekonomických pohybů mezi importérem a exportérem, které se uskutečňují přes hranice jednotlivých zemí nebo států. Mezi běžně obchodované zboží patří spotřební zboží (elektronika, oblečení a obuv), výrobní zařízení a stroje, různé suroviny a potraviny. Ostatní transakce zahrnují v sobě služby jako například cestovní služby a platby za zahraniční patenty.⁵

Do ekonomických aktivit v rámci mezinárodního obchodu jsou většinou zapojeny následující subjekty:

- Nadnárodní ekonomické subjekty;
- Soukromé ekonomické subjekty působící hlavně uvnitř národních ekonomik (domácnosti, malé, střední a velké podniky);
- Ekonomické subjekty veřejného sektoru jednotlivých států;
- Ekonomické subjekty neziskového sektoru činní v rámci humanitárních programů;
- Organizace pomáhající uskutečnit mezinárodní obchod (obchodní komory, instituce podporující export a investice).⁶

Hlavním důsledkem zahraničního obchodování je neustálý růst celosvětové efektivnosti. Na mezinárodním trhu dosáhnou úspěchu jen takové podniky, které jsou schopné vyrábět a dodávat stále kvalitnější a levnější zboží než ostatní. To znamená, že výrobci jsou nuceni hledat cesty ke snižování nákladů prostřednictvím zdokonalování

⁴ SVATOŠ, M., *Zahraniční obchod: teorie a praxe*, s.15

⁵ JUREČKA, V., et al., *Makroekonomie*, s. 282

⁶ ŠTĚRBOVÁ, L., et al., *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*, s. 18

výrobního procesu anebo zvyšování technické úrovně svých výrobků za pomoci technologického pokroku. Tento proces zvyšuje tlak na konkurenceschopnost jednotlivých firem a v konečném výsledku působí na zvyšování spotřebitelského přebytku a na snižování průměrné úrovně cen, tedy vylepšují situaci spotřebitelů.⁷

Dá se říct, že je zahraniční obchod zároveň i politickým instrumentem ve vztazích mezi státy a že čím větší je vzájemná ekonomická provázanost zemí, tím jsou celkové vztahy těchto zemí stabilnější. Z toho vyplývá, že mezinárodní obchod je formou vztahů, která značně podporuje mírovou spolupráci a snižuje riziko konfliktu. Často se stává, že u sousedících zemí je zahraniční spolupráce v rámci obchodování základem budování trvalých a kvalitních sousedských vztahů. Mimo jiné mezinárodní obchod přispívá k růstu úrovně vzdělanosti, jelikož ekonomicky aktivní obyvatelé států orientovaných na vývoz jsou nuceni k intenzivnímu studiu jazyků.⁸

2.2 Formy zahraničního obchodu

Formy zahraničně obchodních vztahů je možné primárně rozdělit do dvou velkých skupin: tradiční a netradiční, ale v této diplomové práci je důraz kladen zejména na tradiční formy obchodní směny.

Do tradičních forem zahraničního obchodu, které nejčastěji můžeme vidět v národních a mezinárodních statistikách, se dá zařadit export, import, reexport a reimport zboží a také export a import služeb.

Export neboli vývoz je definován jako přechod zboží nebo služeb z domácí ekonomiky do ciziny překročením státní hranice (prodej rezidentem nerezidentovi). Stejným způsobem je vymezen i pojem dovoz (import): prodej služby nebo zboží od nerezidenta rezidentovi a následující přesun ze zahraničí do domácí ekonomiky přes hranice státu. V případě reexportu a reimportu jde o kombinaci dvou výše vymezených forem zahraničního obchodu: dovoz/vývoz zboží či služby rezidentem domácí ekonomiky za účelem následného exportu/importu.

⁷ JUREČKA, V., et al., *Makroekonomie*, s. 282

⁸ SVATOŠ, M., *Zahraniční obchod: teorie a praxe*, s. 29–30

Do méně tradičních prvků zahraničně obchodních vztahů jsou především zařazeny následující formy:

- **Jednoduchý tranzitní obchod** – obchodní směna mezi nerezidenty dané ekonomiky;
- **Zušlecht'ovací styk** – dovoz zboží nerezidentem za účelem jeho zušlechtění a následný vývoz;
- **Merchantingový obchod** – nakupování zboží v cizině rezidentem od nerezidenta a následující prodej nerezidentovi bez dovozu zboží do tuzemska;
- **Kvazi-tranzitní obchod** – dovoz zboží nerezidentem domácí ekonomiky ze zahraničí s následným vývozem.⁹

2.3 Příčiny existence mezinárodního obchodu¹⁰

Mezinárodní obchod je jednou z nejstarších ekonomických činností. Po dlouhých debatách dokázali ekonomové zjistit, že se účast na mezinárodním obchodu lidem vyplatí z několika důvodů, z nichž mezi hlavní patří:

- **Rozdíly v dostupnosti přírodních nebo výrobních zdrojů**

Některé státy nemají dostatek určitých výrobků nebo výrobních surovin, proto tyto komodity potřebují dovážet ze zahraničí. Naopak existují také země, jež mají přebytek svých vlastních surovin nebo výrobků a kvůli tomu jsou ochotny je prodávat zahraničním zájemcům.

- **Rozdíly ve spotřebitelských preferencích**

Dalším významným motivem zahraničního obchodování jsou preference konečných spotřebitelů. I kdyby ve všech státech výrobní a klimatické podmínky byly stejné, země mohou vzájemně obchodovat díky různým preferencím svých občanů.

⁹ ŠTĚRBOVÁ, L., et al., *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*, s. 16–17

¹⁰ JUREČKA, V., et al., *Makroekonomie*, s. 274–275

- **Rozdíly ve výrobních nákladech**

Nejdůležitější příčinou existence zahraničního obchodu je rozdíl ve výrobních nákladech v různých zemích. Jedná se o situaci, kdy výrobce dokáže nastavit výrobní procesy takovým způsobem, že s rostoucím objemem výstupu průměrné náklady na výrobu klesají. V případě, že stát získá výhodnou startovací pozici ve výrobě určitého statku, stává se výrobcem velkého rozsahu a nízkých nákladů.

Výnosy z rozsahu jsou technologickou a nákladovou výhodou vůči jiným zemím, proto se často stává, že je výhodnější koupit statek od hlavního výrobce, který se na tento produkt specializuje. Velký rozsah je často také velkou výhodou v odvětvích s velkými náklady na vývoj a výzkum například v leteckém průmyslu.¹¹

2.4 Rizika v zahraničním obchodě

Se zahraničním obchodem jako i se všemi ostatními ekonomickými aktivitami jsou spojena určitá rizika, například že dosažený výsledek se bude lišit od předpokládaného v důsledku nahodilých vlivů. Podstupování některých druhů rizik může ovlivnit výsledek pouze negativně, jiná rizika mohou působit oběma směry a přinášet i lepší výsledek oproti původnímu předpokladu. Mezitím vyhýbání se rizikům může přinášet nejen pozitivní, ale také i negativní dopady. S riziky jsou vždy spojeny podnikatelské příležitosti, jejich nevyužití vede ke snižování příjmu.

Rizikovost mezinárodních ekonomických vztahů se dost značně změnila v průběhu posledních desetiletí, a to hlavně v souvislosti s dynamickým ekonomickým rozvojem, politickými přeměnami a propojením mezinárodního trhu v rámci světové globalizace. Mezi hlavní typy rizik v mezinárodním obchodu lze zařadit především následující – tržní, komerční, přepravní, teritoriální, kurzová a riziko odpovědnosti za výrobek.¹²

- **Riziko tržní**¹³

Toto riziko představuje možnost, že v důsledku změny obchodních podmínek podnik nedosáhne předpokládaného výsledku nebo utrpí ztrátu, ačkoliv vývoj na trhu přece může

¹¹ SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D., *Ekonomie*, s. 294–295

¹² MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 179–182

¹³ MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 183–184

přinést také podnikatelský výsledek oproti předpokladu příznivější. Tržní riziko nese každý podnikatelský subjekt na trhu, jenže v zahraničním obchodě riziko působí modifikovaně, například kvůli rozdílnému vývoji na různých trzích.

Změna tržní situace může nastat z různých důvodů, například změnou celkové ekonomické situace v určité zemi, změnami v postavení rozhodujících dodavatelů nebo odběratelů na konkrétním trhu, změnou vztahu mezi nabídkou a poptávkou po určitém statku, změnami v technologii a výrobním procesu, sezonními výkyvy apod. Následkem změny tržní situace může být pohyb cenové hladiny, růst nákladů neboli může se projevit i neprodejnost výrobků.

Tržní riziko svým vlivem působí na hospodářské výsledky podniků v širokém rozsahu, jsou dotčeny jak realizace budoucích podnikatelských záměrů, tak i rozhodnutí s dlouhodobými dopady včetně investičních plánů. Zatím neexistuje před tímto rizikem efektivní ochrana, případně je možno ji hledat ve zdokonalení systému podnikového řízení.

- **Riziko komerční** ¹⁴

Tento druh rizika vyplývá především z nesplnění závazků obchodním partnerem. Většinou jsou tímto typem rizika dotčeny vztahy mezi vývozcem a dovozcem, ale občas se také stává, že mohou nesplnit svoje závazky i poskytovatelé průvodních služeb využívaných v obchodě jako například dopravci, zasílatelé, kontrolní společnosti, pojišťovny apod.

Vysoká rizikovost v oblasti rizik komerčních působí na dosažené výsledky převážně negativním směrem: podnikatel buď vůbec neuskuteční předpokládanou transakci, nebo dosáhne při její realizaci horšího výsledku, než očekával.

S komerčními riziky se podnikatelé setkávají i na vnitřním trhu, avšak na trhu mezinárodním vystupují tato rizika v ostřejší podobě. Příčinou jsou hluboké rozdíly mezi těmito trhy v oblasti právních a ekonomických podmínek, obchodních zvyklostí a sociálně-kulturních tradic.

Intenzita dopadu komerčních rizik na výsledky jednotlivých operací je určena hlavně volbou obchodních partnerů. V procesu jejich výběru by měl podnikatel zejména hodnotit finanční situaci firmy, právní a vlastnickou strukturu podniku, obchodní zdatnost, technické předpoklady pro splnění daného závazku apod. Další podstatnou podmínkou je právní

¹⁴ MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 185–186

zabezpečení obchodních vztahů mezi partnery; většinou jde o kvalitní podporu ze strany právníků v rámci smluvního ujednání. Pro větší jistotu a často i za cenu zvýšených nákladů na přípravu se používá zajištění vzájemných závazků třetími osobami, zejména bankami.

Obvykle informace o zahraničních obchodních partnerech jsou obtížně k sehnání, navíc postavení jednotlivých podniků na trhu se může měnit v závislosti na faktorech, které se bez podrobných údajů o trhu nedají snadno předpovědět.

Neoddělitelnou součástí prevence negativního dopadu komerčních rizik je kontinuální vyhledávání informací o účastnících trhu, sledování jejich finanční situace, hodnocení spolehlivosti a úvěruhodnosti. K tomu lze použít jak interní zdroje podniku, tak i externí společnosti, jako jsou například auditorské firmy, informační kanceláře a ratingové agentury.

- **Riziko přepravní** ¹⁵

Přepravní rizika jsou spojena se zahraničními obchody s hmotným zbožím například v situaci, když během dopravy dojde ke ztrátě nebo poškození přepravovaného zboží. Zodpovědnost za to většinou nese prodávající nebo kupující a tímto utrpí škodu.

Přechod přepravního rizika mezi prodávajícím a kupujícím se obvykle sjednává v kupní smlouvě zpravidla výslovně definováním určité dodací podmínky. Nevyhýbá se tomuto druhu rizika ani přepravce, a to tím, že přebírá odpovědnost za zboží během dopravy.

Prevence tohoto rizika spočívá v přesném vymezení místa a momentu přechodu rizika ztráty nebo poničení předmětu dopravy z prodávajícího na kupujícího v kupní smlouvě a potom ve vhodném přepravním zajištění dodávky zboží.

V mezinárodním obchodě jsou přepravní rizika obvykle pojištěna, a proto je potřeba věnovat větší pozornost řádnému sjednání pojistné smlouvy.

- **Riziko teritoriální** ¹⁶

Tato rizika vyplývají z nejistého makroekonomického anebo politického vývoje jednotlivých zemí neboli občas jsou také důsledkem administrativních opatření, přírodních katastrof, mezinárodních sankcí, embarga apod.

¹⁵ MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 187

¹⁶ MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 187

Ve většině případů jde o rizika, jejichž důsledkem je negativní vliv na výsledky jednotlivých obchodních transakcí, ale také občas i na realizaci podnikatelských záměrů v konkrétní zemi do budoucna. Dá se říct, že skupina teritoriálních rizik je předem jen komplikovaně kvantifikovatelná.

Teritoriální rizika ovlivňují nejen mezinárodní obchod, ale také i všechny ostatní formy podnikání na mezinárodní scéně. Nejostřeji se tento druh rizik projevuje u přímých zahraničních investic a mezinárodních úvěrových vztahů, ale určitě může způsobit potíže i v rámci mezinárodní a vědecko-technické spolupráce. Hlavním dopadem jako většinou i u ostatních druhů rizik je nenaplnění podnikatelských záměrů, resp. ztráta zisku na daném konkrétním trhu.

Ze všech druhů teritoriálních rizik se nejvýznamněji projevují politická rizika, jejichž výsledkem mohou být neočekávané pozastavení či úplné přerušení hospodářských vztahů s daným regionem, což určitě následně způsobí ztrátu. Hlavně se lze s tímto druhem rizik setkat v rámci hospodářských vztahů se zeměmi s nestabilní politickou a ekonomickou situací. Často se jiné státy vůči takovým zemím snaží používat různé formy administrativních opatření v oblasti hospodářské a obchodní politiky, a to hlavně v roli donucovacího prostředku ke změně politického režimu. Nejčastěji bývají tato opatření ve formě diplomatických sankcí, obchodního embarga či zastavení nebo omezení devizových operací do zahraničí.

Prevence teritoriálních rizik spočívá zejména v neustálém vyhledávání co nejpřesnějších informací o jednotlivých zemích, v nichž má podnik své komerční zájmy. V současné době si pro čerpání užitečných informací mohou podnikatelé vybírat z poměrně široké nabídky zdrojů, mezi něž například patří zprávy mezinárodních organizací, různé druhy statistických podkladů, informace ze zastupitelských úřadů a od specializovaných informačních a ratingových agentur, internet.

Další možnost ochrany před teritoriálními riziky je neodlučitelně spojena se strategií podniku v rámci mezinárodní působnosti. Jde především o určitou teritoriální diverzifikaci podnikatelských aktivit, o respektování rizikovosti při volbě a pak i vstupu na trh a o možnost spolupráce s jinými firmami v rámci konsorcií za účelem rozdělení případných rizik. Kromě toho podnikatelé docela často využívají příležitost pojistit svoji firmu proti teritoriálním rizikům, jenže ve většině případů jsou tyto služby k dispozici jen za podmínek podpory ze strany státu.

- **Riziko kurzové** ¹⁷

Skupina kurzových rizik vyplývá převážně z neustálé změny vývoje kurzu jednotlivých měn a je spojena se všemi formami mezinárodních hospodářských vztahů. Tento druh rizika se dá popsat jako možnost, že firma v rámci své podnikatelské činnosti na mezinárodním trhu a v důsledku vývoje měnového kurzu nedosáhne svých podnikatelských cílů, utrpí ztrátu, nebo naopak přesáhne původně předpokládanou výši zisku.

Dopad vývoje směnných kurzů na hospodářství podniků nikdy nebývá jednostranný: hodně záleží jak na vývoji jednotlivých měn (domácí měna vůči cizím, různé zahraniční měny navzájem), tak i na charakteristice hospodářských vazeb podniku vůči zahraničním partnerům (nákup nebo prodej v určité měně), na měnové struktuře pohledávek a závazků, na tom, s kterými měnami firma pracuje a v jakých objemech. Například při dlouhodobém znehodnocení domácí měny mají pozitivní dopad na výsledky především exportéři: zvýší se jim výnosy v domácí měně, náklady zůstanou beze změny. Importéři jsou však v téže situaci negativně ovlivněni snižujícími výnosy, jejichž následkem je pro ně ztráta.

Za současných ekonomických podmínek absolutní ochrana před jakýmkoliv vlivem kurzového rizika neexistuje, proto by podnikatelé působící na mezinárodním trhu měli věnovat velkou pozornost vývoji kurzů jednotlivých měn a určitě také ekonomickým a politickým faktorům, které jejich pohyb ovlivňují, ačkoli předpovídání vývoje směnných kurzů je velmi složitý proces.

K omezení vlivu kurzových rizik podnikatelé docela často používají řadu preventivních opatření, jejichž cílem je modifikace dopadu změn směnných kurzů na výsledky hospodářské činnosti firmy. Mezi nejvýznamnější opatření patří například volba měny, ve které se vyjadřují závazky podniku v rámci mezinárodních obchodních vztahů, započtení určité rezervy na krytí kurzových rizik do ceny produktu, operace na devizových trzích, prodej nebo postoupení pohledávek.

Avšak nejefektivnější metody ochrany proti kurzovému riziku mají k dispozici nadnárodní podniky, které působí na mezinárodním trhu a jejichž struktura pohledávek a závazků se skládá z kombinace různých měn. Ke snížení rizikovosti může firma použít několik nástrojů, mezi něž patří: udržování hotovosti ve vhodném měnovém složení, kombinace dovozních a vývozních operací, rozložení obchodů na různé trhy a různé měny,

¹⁷ MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 188

snížení počtu devizových konverzí atd. Jedinou nevýhodou této metody je, že zajištění kurzového rizika vždycky klade značné nároky na finanční řízení firmy.

- **Riziko odpovědnosti za výrobek**¹⁸

Tento druh rizik je spojen s ochranou spotřebitele zejména na trzích zemí s vyvinutou ekonomikou, jako jsou například USA, Kanada a státy Evropské unie. Podle legislativy výrobce vždycky nese odpovědnost za škody na zdraví nebo majetku, kterými mohou být postiženi jednotlivci v důsledku defektu výrobku. Bezpečnost produktu je proto primárním požadavkem při exportu některých výrobků do vyspělých zemí. Nejefektivnějším a také nevyhnutelným nástrojem ochrany proti tomuto riziku při exportu zboží je pojištění.

V České republice je odpovědnost výrobce upravena v souladu se směrnicí EHS z r. 1985, a zákonem o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku (č. 59/1998 Sb.).

2.5 Zahraněně obchodní politika

Zahraněně obchodní politika země je neodělitelným prvkem státní regulace vnějšých ekonomických vztahů, jejímž základním úkolem je ovlivňovat objem dovozu a vývozu, zbožovou a teritoriální strukturu zahraniěně obchodních vztahů a mimo jiné tvořit v kooperaci se zahraniěními partnery instituce pro rozvoj mezinárodního obchodu.¹⁹

K úspěšnému splnění výše uvedených cílů stát obvykle využívá dva druhy prostředků obchodní politiky: autonomní a smluvní. Autonomní prostředky mohou působit jak pasivně (cla, licenění řízení, kvantitativní restrikce, devizové restrikce), jejichž hlavním cílem je omezit nebo zakázat přístup zahraniěních výrobků na domácí trh, tak i aktivně (vývozní subvence, státní úvěry, vývozní prémie, státní garance úvěru) za účelem co nejmíc podpořit export domácích produktů. Mezi smluvní prostředky, které jsou v praxi nejmíc uplatňované v dvoustranných a mnohostranných ekonomických vztazích, patří především úvěrové a platební dohody, obchodní smlouvy, dohody o vědeckotechnické spolupráci, o vyloučení dvojího zdanění a další. Nejčastěji jsou subjekty dohod a smluv státy, ale

¹⁸ MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., et al., *Mezinárodní obchodní operace*, s. 192

¹⁹ BENEŠ, V., *Zahraněně obchod*, s. 46

v určitých případech mohou být subjektem dohody banky, obchodní nebo průmyslové komory.²⁰

V praxi vychází obchodní politika každého státu v zásadě ze dvou rozdílných principů, jimiž jsou liberalismus neboli svoboda obchodu a protekcionismus, jehož synonymem je ochranářství. Samozřejmě ani liberalismus, ani protekcionismus nemohou existovat v čisté podobě, vždy jde o určitou kombinaci vlivů obou výše popsaných obchodně politických směrů. Hlavním kritériem pro volbu směru, kam by země posouvala – zda k liberalismu, nebo spíše k protekcionismu, je samozřejmě současná hospodářská a politická situace jak ve státě, tak i ve světě.²¹

2.5.1 Liberalismus

Pojmem liberalismus v zahraničních obchodních a ekonomických vztazích rozumíme svobodu obchodu či odstraňování obchodních bariér neboli překážek tarifního a netarifního charakteru, odstranění přímých a nepřímých podpor státu tuzemským podnikatelům ve všech oblastech ekonomiky a otevření všech sektorů vnitřního trhu pro zahraniční firmy.²²

Liberalismus může na domácí ekonomiku mít jak pozitivní, tak i negativní vliv. Obecně důsledkem liberální obchodní politiky je růst míry otevřenosti ekonomiky, který vede k většímu zahraničnímu vlivu na domácí výrobu a výrobkovou základnu, ke zvýšení konkurence na domácím trhu, k nižším spotřebitelským cenám, k eliminaci inflace a stabilitě cen a k růstu specializace ekonomiky. K většímu úspěchu liberální politiky však země dojde v rámci dvoustranných nebo vícestranných obchodních jednání s partnerskými státy, autonomní kroky v tomto směru tak efektivní nejsou.²³

²⁰ BENEŠ, V., *Zahraniční obchod*, s. 48

²¹ BENEŠ, V., *Zahraniční obchod*, s. 47

²² KALÍNSKÁ, E., et al. *Mezinárodní obchod v 21. století*, s. 46

²³ KALÍNSKÁ, E., et al. *Mezinárodní obchod v 21. století*, s. 46

2.5.2 Protekcionismus

Protekcionismus je naopak chápán jako směr mezinárodně-obchodních vztahů, který by měl filtrovat nebo chránit domácí ekonomiku před vlivy negativních dopadů pocházejících z okolního ekonomického prostředí. Mezi hlavní nástroje protekcionistických politik patří různorodá tarifní a netarifní opatření, jako jsou cla, stanovení měnového kursu, množstevní dovozní kvóty, výrobní a exportní dotace a technické normy.

Stejně jako u liberalismu nelze ani u protekcionistických politik jasně stanovit charakter jejich vlivů, které mohou mít na ekonomiku státu jak pozitivní, tak i negativní dopad. Nicméně obecně protekcionistická opatření vedou k pomalému technickému rozvoji, k vyšším spotřebitelským cenám, k inflaci, k technickému zaostávání tuzemské produkce, k základní soběstačnosti ekonomiky a vyloučení její závislosti na zahraničních zdrojích. Extrémním příkladem protekcionismu je autarkie, jejímž základem je úplný zákaz vývozu a dovozu. V tomto případě se ekonomika země snaží o stoprocentní soběstačnost a taková snaha samozřejmě vede jen k prohlubování již existujících problémů.²⁴

2.5.3 Společná obchodní politika EU

Společně se vstupem České republiky do Evropské unie 01.04.2005 začali pro země v rámci zahraničněobchodní politiky platit pravidla Společné obchodní politiky EU (SOP). Výkonným orgánem SOP je Evropská komise, která v obchodních jednáních se třetími zeměmi vystupuje za Evropskou unii jako celek. Jednotlivé členské státy EU jsou potom detailně informovány o průběhu a výsledcích těchto jednání.

V Lisabonské smlouvě, která vstoupila v účinnost 01.12.2009, Společná obchodní politika je zaražena do vnějších činností EU, a to odpovídá její základnímu smyslu, kterým je otevírání zahraničních trhů pro podniky ze zemí EU a zvýšení negociační síly integračního seskupení v jednáních o liberalizaci obchodu. SOP se opírá o zásadu jednotnosti, která spočívá v jednotném přístupu v rámci obchodních vztahů se třetími zeměmi. Jde především o jednotný celní sazebník, který je používán k ochraně vnitřního trhu a jednotný exportní a

²⁴ KALÍNSKÁ, E., et al. *Mezinárodní obchod v 21. století.*, s. 53

importní režim a o povinnosti uzavírání obchodních dohod s partnery jenom na úrovni Evropské unii.²⁵

V rámci podpory vstupu na trhy třetích zemí SOP používá především smluvní nástroje, tj. různorodé obchodní dohody. Tito dohody jsou hlavně zařazeny do dvou kategorií:

1. Dohody o hospodářském partnerství – EPA (Economic Partnership Agreements)
2. Dohody o volném obchodu – FTA (Free Trade Agreements)²⁶

Evropská unie v rámci sjednávání dohod o volném obchodu vždycky se snaží sestavovat smlouvy takovým způsobem, aby usnadnit budoucí mnohostrannou liberalizaci obchodu a podpořit udržitelný rozvoj, a proto zařazuje jak obchod se zbožím, tak i se službami, regulatorní a netarifní překážky obchodu, pravá k duševnímu vlastnictví, investice, vládní zakázky, environmentální a pracovní standardy.²⁷

Je důležité uvést že v rámci Společné obchodní politiky Evropská unie uzavřela řadu multilaterálních obchodních dohod i se státy hospodářského uskupení BRICS. Níže je seznam platných smluv:

- **Brazílie (v rámci skupiny MERCOSUR):** Mezuregionální rámcová dohoda o spolupráci mezi Evropským společenstvím a společným jižním trhem. Vstup v platnost: 01.06.1999²⁸
- **Rusko:** Dohoda o partnerství a spolupráci EU-Rusko. Vstup v platnost: 01.12.1997²⁹

²⁵ ŠTĚRBOVÁ, L., et al., *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*, s. 221-222

²⁶ Vnější obchodní vztahy – vnější ekonomické vztahy [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/8894/sekce/vnejsi-obchodni-vztahy/>

²⁷ KALÍNSKÁ, E, et al., *Mezinárodní obchod v 21. století.*, s. 139-143

²⁸ Mercosur – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/mercosur>

²⁹ Russia – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/russia>

- **Jihoafriická republika:** Dohoda o obchodu, rozvoji a spolupráci s Jižní Afrikou. Vstup v platnost: 01.05.2004³⁰

Kromě toho v červenci 2019 Evropská unie a obchodní blok MERCOSUR (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay) se dohodli na podobě multilaterální smlouvy o volném obchodu, a to bezmála po 19 letech jednání, teď ji čeká ratifikace obou smluvních stran. Navíc v současné době Evropská komise pokračuje v jednáních s Čínou (Investiční dohoda EU-Čína) a Indii (Dohoda o volném obchodu mezi EU a Indii) za účelem uzavření nových multilaterálních dohod, které určitě posunout zahraniční obchod EU na novou úroveň.³¹

2.6 Světová obchodní organizace

Světová obchodní organizace (World Trade Organization – WTO) je jednou ze základních platform mezinárodního obchodu umožňující její členům vest obchodní jednání o odstraňování obchodních překážek a liberalizaci světového obchodu na mnohostranném základě. Organizace vznikla 01.01.1995 a svými funkcemi nahradila existující od roku 1947 Všeobecnou dohodu o clech a obchodu (General Agreements on Tariffs and Trade – GATT). Charakteristickým rysem je že členem organizace může být nejen stát, ale i jednotná celní území. Hlavním cílem WTO je pokračovat v činnosti GATT, a to hlavně v obchodních jednáních za účelem dalšího pokroku v liberalizaci světového obchodu.³²

Základní pravidla a principy organizace jsou obsaženy zejména v třech níže uvedených mnohostranných dohodách:

1. Všeobecná dohoda o clech a obchodu – GATT (General Agreements on Tariffs and Trade)

³⁰ Negotiations and Agreements – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12].

Dostupné z: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements>

³¹ Negotiations and Agreements – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12].

Dostupné z: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements>

³² FOJTÍKOVÁ, L., VAHALÍK, B., *Zahraniční obchod České republiky pod vlivem globalizačních jevů a procesů*, s.98

2. Všeobecná dohoda o obchodu se službami – GATS (General Agreements on Trade in Services)
3. Dohoda o obchodních aspektech prav k duševnímu vlastnictví – TRIPS (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)

V současné chvíli Světová obchodní organizace má 164 členů a 25 pozorovatelů, které s výjimkou Vatikánu mají povinnost během pěti let od přiznání statutu pozorovatele začít jednat o přístupu do WTO. Důležitou informací je že současně mezi členy WTO patří všichni členové hospodářského uskupení BRICS, přičemž Brazílie Indie a Jihoafrická republika stejně jako Česká republika jsou zakládajícími státy WTO, totiž vstoupili do organizace 01.01.1995.³³

Česká republika jako jeden ze zakladatelů Světové obchodní organizace používá dohody a ujednání WTO jako základní smluvní rámec pro zahraničněobchodní politiku, a to i po vstupu do Evropské unie. Nicméně od 01.05.2004 postavení ČR ve WTO se změnilo, země je pořád členem Světové obchodní organizace ale v souladu se zásadami společné obchodní politiky EU už nemůže samostatně jednat a vystupovat, protože Evropská unie považovaná za jednotnou celní unii a za ní vystupuje Evropská komise.³⁴

2.7 Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020

Česká republika je země s otevřenou ekonomikou, proto je jedním z prioritních cílů státu všestranná podpora domácích podniků v jejich exportních aktivitách. V březnu roku 2012 schválila vláda ČR na svém zasedání Exportní strategii České republiky pro období 2012–2020, zpracovanou Ministerstvem průmyslu a obchodu, která v sobě zahrnuje cíle a koncepce proexportních aktivit státu. Exportní strategie je založena nejen na poznacích o současném stavu české ekonomiky (obchodní specializace, oborové složení, technická

³³ WTO: Members and Observers [online]. © 2020 [cit. 2020-05-25]. Dostupné z:

<https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm

³⁴ TICHÁ, L., *Vnější obchodní vztahy ČR*, s.103

a technologická vybavenost podniků, kapitálová síla atd.), ale i na znalostech o dnešní situaci na evropských a světových trzích.³⁵

Hlavním cílem uvedeným v Exportní strategii je zvýšení počtu exportérů a zvyšování objemu exportu a z něj plynoucích přínosů pro dlouhodobý udržitelný růst, zaměstnanost a příjmy do veřejných rozpočtů. Mezi dílčí cíle strategie patří: diverzifikace exportu do zemí mimo EU, posun českých exportérů do odvětví s vyšší přidanou hodnotou a maximální využití pozitivních synergií jednotlivých činností státu.³⁶

V rámci zkoumané v práci problematiky je ve větším detailu popsán specifický cíl diverzifikace exportu do zemí mimo EU:

- Zvýšení objemu vývozu do zemí mimo EU v korunovém vyjádření o 50 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 2010, s kontrolním cílem 25 % do roku 2016
- Dvojnásobné meziroční tempo růstu vývozu do zemí mimo EU ve srovnání s vývozem do EU
- Zvýšení počtu exportérů do zemí mimo EU o 25 % do roku 2020
- Udržení aktivní obchodní bilance se státy EU³⁷

Strategie je postavena na třech základních pilířích – zpravodajství pro export, rozvoj exportu, podpora obchodních příležitostí a skládá se z dvanácti základních projektů, které budou realizovány pomocí konkrétních opatření, jejichž hlavním cílem je samozřejmě zefektivnění podpory vývozu. Důležitým atributem Exportní strategie je určit ve spolupráci s podnikatelskou sférou a na základě růstového potenciálu absorpční schopnosti a kompatibility dvou skupin partnerských států mimo EU vůči české ekonomice. Jde o skupinu zemí prioritních pro vývoz z ČR, skládající se z dvanácti států, kam mimo jiné patří čtyři členové hospodářského uskupení BRICS: Brazílie, Rusko, Indie a Čína. Další skupina představuje seznam dvaceti šesti trhů zajímavých pro český export. Patří do ní i poslední, do první skupiny nezahrnutý stát bloku BRICS, a to Jihoafrická republika.

³⁵ Exportní strategie ČR 2012–2020 [online]. © 2012 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z:

<https://www.mpo.cz/dokument103015.html>

³⁶ Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020 [online]. © 2012 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z:

<https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/45705/51548/587267/priloha001.pdf>

³⁷ Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020 [online]. © 2012 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z:

<https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/45705/51548/587267/priloha001.pdf>

Seznam prioritních a pro export Česka zajímavých zemí (příloha č.1) bude periodicky upravován, a to jak podle plánu stanoveného ve Strategii, tak i na základě plnění definovaných cílů, současné situace na světových trzích a potřeb českého byznysu.³⁸

2.8 Teorie komparativních a absolutních výhod

Ekonomové používají pojem absolutní výhoda při porovnávání produktivity jedné osoby, firmy nebo země s jejich protějškem. Výrobce neboli stát, který k vyrobení stejného množství potřebuje méně vstupu, má absolutní výhodu v produkci tohoto konkrétního produktu.³⁹

Dosažením absolutní výhody by byly zdroje země při výrobě zboží a služeb využity tím nejlepším možným způsobem, což ale neznamená větší úspěšnost na mezinárodním trhu, obchod může být ovlivněn i komparativními výhodami státu.

Princip komparativní výhody tvrdí, že země může na obchodu získat i v případě, že je ve srovnání s ostatními absolutně efektivnější (neboli absolutně méně efektivní), a to ve výrobě všech statků. Podle principu komparativní výhody je zahraniční obchod přínosem pro všechny státy. Země uvolní své zdroje pro výrobek, který umí produkovat co nejefektivněji a tím zároveň umožní jiným zemím vyvážet.

Podle zásady komparativní výhody by se měla každá země specializovat na výrobu a vývoz těch statků, které může vyrábět s relativně nižšími náklady. Na druhou stranu by země měly importovat ty statky, které umí vyrábět s relativně vyššími náklady. Tento jednoduchý princip nabízí silný argument ve prospěch mezinárodního obchodu.

Pokud se země zaměří v rámci mezinárodního obchodu na svou oblast komparativní výhody, každá země si polepší. Ve srovnání se situací před zavedením obchodu mohou pracovníci v každé zemi získat větší množství spotřebních statků za stejné množství práce.⁴⁰

K určení komparativní výhody je potřeba stanovit alternativní náklady neboli náklady obětované příležitosti výroby každého statku v jednotlivých oblastech. Alternativní

³⁸ Exportní strategie ČR 2012–2020 [online]. © 2012 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument103015.html>

³⁹ MANKIW, G. N., *Zásady ekonomie*, s. 76

⁴⁰ SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D., *Ekonomie*, s. 295–297

náklady výroby daného statku se rovnají tomu, čeho se vzdáme pro jeho získání. Výrobce, který má nižší náklady příležitosti ve výrobě daného statku, má komparativní výhodu v jeho výrobě. Existence komparativních výhod umožní zapojit se do vzájemného obchodu i státům, které nedosahují žádné absolutní výhody při výrobě ani jednoho zboží, a které by tak byly z mezinárodního obchodování (založeném pouze na využití absolutních výhod) vyloučeny.⁴¹

2.9 Komoditní struktura mezinárodního obchodu ⁴²

Zahraniční obchod je možné podle typu obchodních toků členit na dvě velké skupiny: obchod s komerčními službami a obchod se zbožím. Do obchodu s komerčními službami patří: a) finanční služby, b) telekomunikační služby, c) dopravní služby, d) cestovní služby, e) komerční služby, f) pojištění, g) patenty a licence, h) kulturní služby, i) rekreační služby, j) personální služby, k) stavební služby, l) informační služby, m) ostatní obchodní služby.

Mezitím lze světový obchod se zbožím rozdělit následujícím způsobem:

1. Obchod s primární produkcí: a) obchod s nerostnými surovinami a palivy, b) obchod s agrárními produkty (včetně produktů potravinářského průmyslu).
2. Obchod se zpracovanými produkty: a) obchod s oděvy a textilem, b) obchod s produkty chemického průmyslu, c) obchod se zpracovanými nerostnými surovinami, d) obchod s průmyslovými produkty, strojnými a dopravními prostředky, e) obchod s polotovary.

2.10 Charakteristika uskupení zemí BRICS

2.10.1 Historie a vývoj pojmu BRICS

BRICS je zkratka vytvořená pro sdružení pěti velkých rozvíjejících se národních ekonomik na čtyřech různých kontinentech. Jedná se o Brazílii v Americe, Rusko v Evropě, Indii a Čínu v Asii a Jihoafrickou republiku v Africe. Organizace byla založena v červnu

⁴¹ JUREČKA, V., et al., *Makroekonomie*, s. 273–274

⁴² SVATOŠ, M., *Zahraniční obchod: teorie a praxe*, s.40

2006 v rámci Petrohradského ekonomického fóra (PEF) za účasti ministrů hospodářství Brazílie, Ruska, Indie, Číny. Původně byly první čtyři země seskupeny jako BRIC, a to před přistoupením Jihoafrické republiky v prosinci roku 2010.

Termín BRIC byl poprvé použit v roce 2001 tehdejším předsedou Goldman Sachs Asset Management ekonomem Jimem O'Neillem v jeho publikaci „Building Better Global Economic BRICs“. Ve své práci O'Neill popisuje státy BRIC jako země s aktuálně nejrychleji rostoucí tržní ekonomikou na světě. Ve svém dalším článku „Dreaming With BRICs: The Path to 2050“ pro banku Goldman Sachs z roku 2003 O'Neill, jak je z názvu dokumentu patrné, očekává, že během příštích 50 let by se Brazílie, Rusko, Indie a Čína mohly stát mnohem větší silou ve světové ekonomice a navrhuje tři klíčové argumenty vyplývající z prognózy Goldman Sachs. Jako první argument uvádí předpověď významného ekonomického růstu původní čtveřice zemí BRIC. Dalším argumentem je pravděpodobně vysoký význam rolí členských států ve světovém hospodářství v blízké budoucnosti. Posledním argumentem O'Neilla je charakter kvality rozvoje těchto zemí, které podle autora budou srovnatelně bohaté, ne-li bohatší než ekonomiky zemí G6 (USA, Francie, Německo, Spojené království, Itálie, Japonsko).⁴³

Podle předpovědi O'Neilla dosáhnou v roce 2025 členové bloku v součtu více než poloviny HDP zemí G6, ačkoliv v roce 2000 společně nepřekročily ani 15% hranici. Následně by v roce 2040 měly státy BRIC v objemu nominálního HDP státy skupiny G6 předstihnout (viz Graf č. 1). Navíc O'Neill predikoval, že v roce 2050 bude v ratingu deseti největších ekonomik světa na první pozici Čína, Indie obsadí ve virtuálním žebříčku třetí místo, následně na místě pátém skončí Brazílie a na šestém Rusko.

Země bloku jsou členy jak předních mezinárodních organizací, včetně OSN, G20, Hnutí nezúčastněných zemí a skupiny G77, tak i různých regionálních sdružení. Rostoucí ekonomická síla zemí BRICS, významná role jako jedné z hlavních hnacích sil globálního ekonomického rozvoje, jejich početná populace a bohaté přírodní zdroje tvoří základ vlivu členů uskupení na mezinárodní scéně. V tomto uskupení se dá očekávat, že Indie a Čína budou hrát významnější role v oblasti služeb a výroby, zatímco Rusko, Brazílie a Jihoafrická

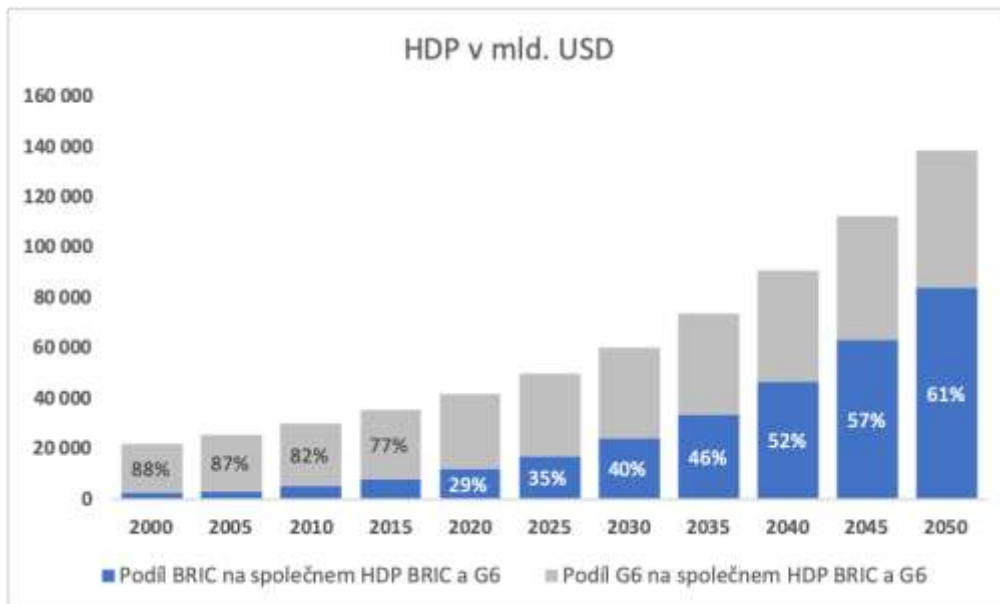
⁴³ LUCKHURST, Jonathan. Building Cooperation between the BRICS and Leading Industrialized States.

Latin American Policy [online]. 2013,4(2), 251-268 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z:

https://www.academia.edu/4830544/Building_Cooperation_between_the_BRICS_and_Leading_Industrialized_States

republika se stanou klíčovými obchodními partnery na zemědělském trhu a mezinárodním trhu nerostných surovin.

Graf č.1 Předpověď vývoje HDP zemí G6 a BRIC v letech 2000–2050

Zdroj: Goldman Sachs. *Dreaming with BRICs: The Path to 2050. Global Economics paper [online].* © 2003. č.99 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z:

<https://www.goldmansachs.com/insights/archive/archive-pdfs/brics-dream.pdf>

2.10.2 Spolupráce v rámci uskupení

Pojem BRICS nevymezuje politické uskupení (jako např. EU) ani oficiální obchodní asociaci či integraci (jako např. ASEAN), nicméně dá se očekávat, že díky prohlubující se spolupráci vytvoří toto uskupení ekonomický blok i s geopolitickými ambicemi, protože potenciál spočívá především v tom, že v těchto pěti zemích žije více než 40 % obyvatelstva planety. Jedním z důkazů prohlubující se spolupráce je vytvoření rozvojové banky pod „značkou BRICS“, která se má stát protiváhou podobných již fungujících institucí a zároveň zdrojem pro financování infrastruktury a rozvojových projektů.⁴⁴

Spolupráce mezi zeměmi BRICS je především založena na akčních plánech schválených všemi účastníky na každoročních formálních summitech konajících se od roku 2009. Na schůzkách účastníci zpravidla diskutují a projednávají globální otázky

⁴⁴ ČECHUROVÁ, M., PREIS, J., *Rozvojový potenciál států BRICS v 21. století*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. 35 s. ISBN 978-80-261-0460-5.

ekonomického, sociálního a politického charakteru. Jde o setkání na nejvyšší politické úrovni: každá členská země je zastoupena prezidentem či v případě Indie premiérem. Mimo tato výroční setkání nejvyšších představitelů zemí BRICS se postupně začaly organizovat pravidelné ministerské meetingy, které se zaměřují převážně na obchod, zdravotnictví, energii a zemědělství. Důležitou roli ve vztazích mezi státy bloku hrají také setkání stálých představitelů členských zemí při OSN v New Yorku a při UNESCO v Paříži.

Tabulka č.2 Summity bloku BRICS

Rok	Místo konání summitu
2009	Jekatěrinburg, Rusko
2010	Brasília, Brazílie
2011	Sanya, Čína
2012	Nové Dillí, Indie
2013	Durban, Jihoafrická republika
2014	Fortaleza, Brazílie
2015	Ufa, Rusko
2016	Benaulim, Indie
2017	Sia-men, Čína
2018	Johannesburg, Jihoafrická republika
2019	Brasília, Brazílie

Zdroj: BRICS Brazil 2019 - Previous summits [online]. © 2019 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <http://brics2019.itamaraty.gov.br/en/about-brics/previous-summits>

Bilaterální vztahy mezi státy BRICS jsou regulované Chartou OSN a obecně uznávanými normami mezinárodního práva. Dále země uskupení respektují zásady, na nichž se členské státy dohodly na summitu v roce 2011: otevřenost, pragmatismus, solidarita, rovnost, neutralita vůči třetím stranám a zásada vzájemného prospěchu.⁴⁵

První desetiletí spolupráce BRICS bylo poznamenáno rychlým rozšířením témat, o nichž členové seskupení diskutovali. Od svého prvního summitu v roce 2009 se státy BRICS podílely na více než třiceti oblastech spolupráce, z nichž mezi nejvýznamnější patří: ekonomika a finance, zdravotnictví, věda, technologie a inovace, bezpečnost a podnikání. Společně byl vypracován kolektivní postoj k některým regionálním problémům, včetně

⁴⁵ History of BRICS [online]. © 2017 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <http://infobrics.org/page/history-of-brics/>

problémů Libye, Sýrie, Afghánistánu a íránského jaderného programu. Členové bloku rovněž dosáhly dohody o založení Nové rozvojové banky (New Development Bank BRICS – NDB BRICS) a kontingentního rezervního fondu (BRICS Contingent Reserve Arrangement – CRA) jako alternativy ke Světové bance a Mezinárodnímu měnovému fondu.

2.10.3 Finanční architektura BRICS

Nová rozvojová banka BRICS, která byla založená na summitu ve Fortaleze v roce 2014, je jedním z nejkonkrétnějších výsledků finanční a hospodářské spolupráce sdružení. Dohoda o NDB vstoupila v platnost v červenci 2015 s oficiálním prohlášením všech pěti států, které ji podepsaly. Nová rozvojová banka byla založena hlavně na podporu infrastruktury a udržitelného rozvoje ve státech skupiny BRICS a dalších zaostalých, rozvíjejících se ekonomik pro rychlejší růst prostřednictvím inovací a nejnovějších technologií.

Sídlo banky se nachází v Šanghaji v Číně, rovněž je již funkční první regionální kancelář NDB, která má sídlo v Johannesburgu v Jižní Africe. V roce 2019 má být v brazilském Sao Paulu slavnostně otevřena regionální kancelář banky pro Ameriku se zastoupením v Brazílii.

V rámci dohody o zřízení NDB BRICS se členské státy domluvily na tom, že banka bude mít základní kapitál ve výši 100 miliard USD a každý ze států přispěje 20 miliardami dolarů jako počátečním vkladem. Zároveň se z počátečního vkladu vyčlení 50 miliard dolarů a budou rovnoměrně rozděleny mezi zakládající členy. Hlasovací právo každého člena se rovná jeho upsaným podílům na základním kapitálu banky. Dohoda upřesňuje, že všichni členové Organizace spojených národů by mohli být členy banky, avšak kapitálový podíl členů BRICS nesmí klesnout pod 55 %.

Cílem banky je přispět k plánům rozvoje vytvořeným na vnitrostátní úrovni prostřednictvím projektů, které jsou sociálně, ekologicky a hospodářsky udržitelné. S ohledem na to lze hlavní cíle NDB shrnout takto:

1. Podpora projektů v oblasti infrastruktury a udržitelného rozvoje s významným dopadem na rozvoj v členských státech a ostatních rozvojových zemích.
2. Založení rozsáhlé sítě globálních partnerství s dalšími multilaterálními rozvojovými institucemi a národními rozvojovými bankami.

3. Vybudování vyváženého portfolia projektů s patřičným ohledem na jejich zeměpisnou polohu, požadavky na financování a další faktory.
4. Založení speciálních fondů, které jsou vytvořeny tak, aby sloužily pouze svému účelu.⁴⁶

Další důležitou složkou finanční architektury BRICS je rezervní fond CRA, který slouží jako mechanismus makroekonomické podpory zemí BRICS. Právním základem fondu je dohoda o zřízení kontingentního rezervního systému BRICS, podepsaná patnáctého července roku 2014 na šestém summitu BRICS v Brazílii. Smlouva vstoupila v platnost po ratifikaci všemi státy bloku v Ufě v červenci roku 2015. V brazilské Fortaleze se účastníci summitu dohodli na tom, že celková částka zdrojů původně přidělených CRA bude činit 100 miliard dolarů, přitom se budou lišit jak příspěvky jednotlivých států, tak i přístupové limity, viz tabulka č. 2.

Cílem tohoto ujednání je podpořit členské země hlavně v případě, kdy by národní měny států bloku byly negativně ovlivňovány globálními finančními tlaky. Tuto podporu lze poskytnout prostřednictvím rychlého poskytování likvidity potřebným zemím jinými členy sdružení.⁴⁷

⁴⁶ Agreement on the New Development Bank – Fortaleza, July 15 [online]. © 2014 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <https://www.ndb.int/wp-content/themes/ndb/pdf/Agreement-on-the-New-Development-Bank.pdf>

⁴⁷ Treaty for the Establishment of a BRICS Contingent Reserve Arrangement – Fortaleza, July 15 [online]. © 2014 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <https://www.hse.ru/data/2016/02/10/1139831208/CRA.pdf>

Tabulka č.3 Příspěvky členů BRICS do CRA a přístupové limity

Státy	Výše příspěvku	Přístupový limit
Brazílie	18 mld. USD	18 mld. USD
Rusko	18 mld. USD	18 mld. USD
Indie	18 mld. USD	18 mld. USD
Čína	41 mld. USD	20,5 mld. USD
Jihoafrická republika	5 mld. USD	10 mld. USD
Celkem	100 mld. USD	84,5 mld. USD

Zdroj: *Treaty for the Establishment of a BRICS Contingent Reserve Arrangement – Fortaleza, July 15 [online]. © 2014 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <https://www.hse.ru/data/2016/02/10/1139831208/CRA.pdf>, vlastní zpracování*

2.11 Charakteristika jednotlivých členů bloku BRICS

Tato kapitola obsahuje stručnou charakteristiku jednotlivých členů hospodářského uskupení BRICS. Důraz je kladen především na popis ekonomických charakteristik včetně informací o současném exportu a nejvýznamnějších obchodních partnerech a komoditách pro vývoz. Kromě toho jsou v kapitole zohledněny současně relevantní bilaterální smlouvy mezi Českou republikou a jednotlivými státy bloku BRICS, a to hlavně dohody, ujednání a protokoly spadající do oblasti obchodní a ekonomické spolupráce dvou zemí.

2.11.1 Brazílie

Brazilská federativní republika s rozlohou 8,5 milionu čtverečních kilometrů je největší zemí Jižní a Latinské Ameriky a pátou největší zemí světa. Její hlavním městem je Brasília a nejlidnatějším městem s 10 milióny obyvatel je São Paulo. Stát s celkovou délkou pobřeží cca 7 400 kilometrů je omýván Atlantským oceánem a sdílí více než 15 700 km vnitrozemských hranic se všemi jihoamerickými zeměmi kromě Chile a Ekvádoru. Jde o největší zemi na světě a jedinou v Americe, kde je portugalská jako úřední jazyk. Brazílie je také jedním z nejvíce multikulturních a etnicky rozmanitých států, a to kvůli koloniální minulosti a s ní spojenými masovými migračními toky z celého světa.⁴⁸

⁴⁸ CIA, The World Factbook, Brazil [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/br.html>

Tabulka č.4 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Brazílie v letech 2009–2018, v amerických dolarech

Brazílie					
	Nominalní HDP v mld. \$	HDP dle parity kupní síly v mld. \$	Vývoj HDP meziročně v %	Export v mld. \$	Import v mld. \$
2009	1 667	2 576	-0,13%	180,9	187,6
2010	2 209	2 803	7,53%	240,0	263,0
2011	2 616	2 975	3,97%	303,0	323,2
2012	2 465	3 090	1,92%	292,8	326,3
2013	2 473	3 239	3,00%	290,4	347,3
2014	2 456	3 317	0,50%	270,5	335,8
2015	1 802	3 233	-3,55%	232,5	253,3
2016	1 796	3 161	-3,31%	224,0	216,8
2017	2 054	3 255	1,06%	258,2	237,6
2018	1 869	3 366	1,12%	276,7	266,8

Zdroj: The World Bank, Brazil, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/brazil>, vlastní zpracování

Brazílské ekonomické dějiny lze do značné míry charakterizovat jako cyklus růstu a poklesu. Od 16. do poloviny 20. století byla země silně závislá na jednom nebo dvou hlavních zemědělských produktech, jejichž ceny na mezinárodních trzích značně kolísaly. Cyklické výkyvy ekonomiky se začaly projevovat v raných koloniálních časech, pokračovaly cukrovým boomem v 18. století, růstem poptávky po kávě z poloviny 19. století a po gumových výrobcích na konci 19. a počátku 20. století.⁴⁹

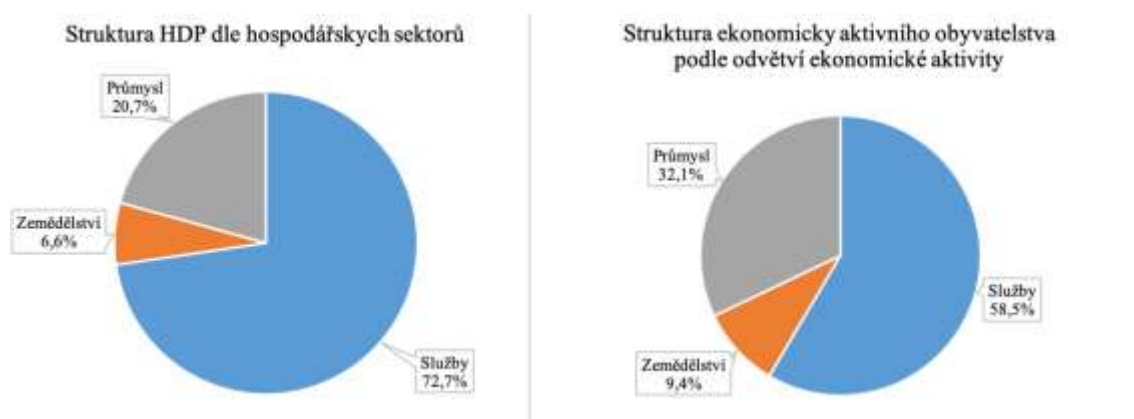
Od začátku 21. století je Brazílie jedním ze světových lídrů v oblasti těžby nerostných surovin, zemědělství a výroby, navíc má silný a rychle rostoucí sektor služeb. Země je celosvětově hlavním dovozcem kávy a pomerančů, významným producentem cukru, sóji a hovězího masa, nicméně význam brazilského zemědělství od poloviny 20. století postupně klesá, a to hlavně kvůli rostoucí urbanizaci země a rozvoji průmyslu. Většina velkých průmyslových podniků je soustředěna na jihu a jihovýchodě. Severovýchod je tradičně nejchudší částí Brazílie, ale postupně už začíná přitahovat nové investice.

⁴⁹ Encyclopedia Britannica, Brazil. [online] 2019. Dostupné z WWW:

< <https://www.britannica.com/place/Brazil/The-economy> >

Zatímco ostatní latinskoamerické země převážnou většinu svého nerostného bohatství vyvážejí, mocný brazilský výrobní sektor je připraveným trhem pro primární suroviny. V současné době je Brazílie předním výrobcem řady minerálních látek, včetně železné rudy, cínu, zlata, křemenu, diamantů a dalších drahokamů. Od počátku 19. století je Brazílie velkým výrobcem textilu, oděvů a obuvi a od poloviny 20. století je navíc významným světovým dodavatelem automobilů; ročně vyrábí téměř dva miliony vozidel. Mezi hlavní vývozní komodity patří letadla, elektrická zařízení, automobily, etanol, textil, obuv, ocel, káva a sójové boby. Export Brazílie směřuje hlavně do Číny, USA, Argentiny, Nizozemska a Chile.⁵⁰

Graf č.2 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Brazílii

Zdroj: CIA, The World Factbook, Brazil [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/br.html>, vlastní zpracování

Brazilská ekonomika je devátou největší ekonomikou na světě dle nominálního HDP a je osmou největší podle HDP v paritě kupní síly. Nejvíce se na celkovém HDP státu podílí terciární sektor ekonomiky neboli sektor služeb, tvoří 72,7 % hrubého domácího produktu státu a zaměstnává vcelku 58,5 % lidí v produktivním věku.⁵¹

⁵⁰ Encyclopedia Britannica, Brazil [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Brazil/The-economy>

⁵¹ CIA, The World Factbook, Brazil [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/br.html>

Smluvní základna ekonomických a obchodních vztahů mezi Brazílií a Českou republikou je představena následujícími bilaterálními smluvními dokumenty:

- Základní dohoda o vědecko-technické spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Brazílské federativní republiky, Brasília, 2. 7. 1985. Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Smlouva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Brazílské federativní republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a Protokol, Brasília, 26. 8. 1986.
Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Brazílské federativní republiky o hospodářské a průmyslové spolupráci, Praha, 12. 4. 2008.
Vstup v platnost: 20. 10. 2009
- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství Brazílské federativní republiky o spolupráci v oblasti vysokého školství a vědy na léta 2009–2011, Brasília, 6. 11. 2008.
Vstup v platnost: 6. 11. 2008
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Brazílské federativní republiky o spolupráci v záležitostech obrany, Praha, 13. 9. 2010.
Vstup v platnost: 18. 5. 2016
- Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a Ministerstvem cestovního ruchu Brazílské federativní republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu, Brasília, 27. 3. 2012.
Vstup v platnost: 27. 3. 2012

- Memorandum o přistoupení ČR do brazilského programu stipendií Věda bez hranic, Brasília 25. 11. 2014.⁵²

2.11.2 Rusko

Ruská federace je s rozlohou 17,1 milionu čtverečních kilometrů největší země světa a pokrývá téměř dvojnásobek území druhé největší Kanady. Stát se rozprostírá po celé severní Asii a východní třetině Evropy, zabírá 11 časových pásem a zahrnuje velkou škálu biomů od pouští a polosuché stepi po hluboké lesy a arktické tundry. S počtem 142,2 milionu obyvatel je Ruská federace devátá nejlidnatější země na světě. Rusko bylo také největší republikou Svazu sovětských socialistických republik, nezávislým státem se stalo po rozpadu Sovětského svazu v prosinci 1991.⁵³

Obyvatelé Ruska jsou poměrně rozmanití. Většinu neboli cca 81 % celkového obyvatelstva tvoří etničtí Rusové, ale na území státu oficiálně žije více než 190 dalších etnických skupin, které mluví mnoha jazyky a mají různorodé náboženské a kulturní tradice.⁵⁴

Většina ruské populace je soustředěna v evropské části země, zejména v Centrálním federálním okruhu kolem hlavního města Moskvy. Moskva a Petrohrad (dříve Leningrad) jsou dvě nejvýznamnější kulturní a finanční centra v Rusku a patří k nejkrásnějším městům na světě.

Ruská sovětská federativní socialistická republika (RSFSR) hrála díky své velikosti a bohatým přírodním zdrojům vedoucí roli v hospodářství Sovětského svazu. V prvních desetiletích sovětského režimu tyto zdroje umožnily dosáhnout velkého ekonomického pokroku, včetně rychlého rozvoje hornictví, hutnictví, těžkého strojírenství a rozšiřování železniční sítě. V 60. letech 20. století začala mít druhá fáze sovětského průmyslového

⁵² Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/brazilie/smlouvy/index.html

⁵³ CIA, The World Factbook, Russia [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>

⁵⁴ Vserossiyskaya perepis naseleniya 2010 (Всероссийская перепись населения 2010) [online]. © 2019 [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: http://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/Documents/Vol4/pub-04-01.pdf

rozvoje obzvlášť silný dopad na RSFSR. Kromě dalšího růstu v již existujících odvětvích ekonomiky došlo k výrazné diverzifikaci průmyslové výroby, včetně rozšíření sektoru spotřebního zboží. V letech před rozpadem Sovětského svazu nicméně ruská ekonomika a celá země byly ve stavu úpadku, ačkoliv oficiální statistiky maskovaly průmyslovou neefektivitu.⁵⁵

Tabulka č.5 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Ruska v rocích 2009–2018, v amerických dolarech

Rusko						
	Nominalní HDP v mld. \$	HDP dle parity kupní síly v mld. \$	Vývoj HDP meziročně v %	Export v mld. \$	Import v mld. \$	
2009	1 223	2 769	-7,80%	341,6	250,6	
2010	1 525	2 927	4,50%	445,5	322,4	
2011	2 052	3 475	4,30%	574,0	408,8	
2012	2 210	3 692	3,70%	594,2	447,0	
2013	2 297	3 766	1,80%	592,5	468,6	
2014	2 060	3 762	0,70%	558,3	426,1	
2015	1 364	3 523	-2,31%	391,5	281,5	
2016	1 283	3 531	0,33%	330,1	263,8	
2017	1 579	3 784	1,63%	411,3	326,9	
2018	1 658	3 986	2,25%	509,6	344,3	

Zdroj: *The World Bank, Russian federation, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05].*

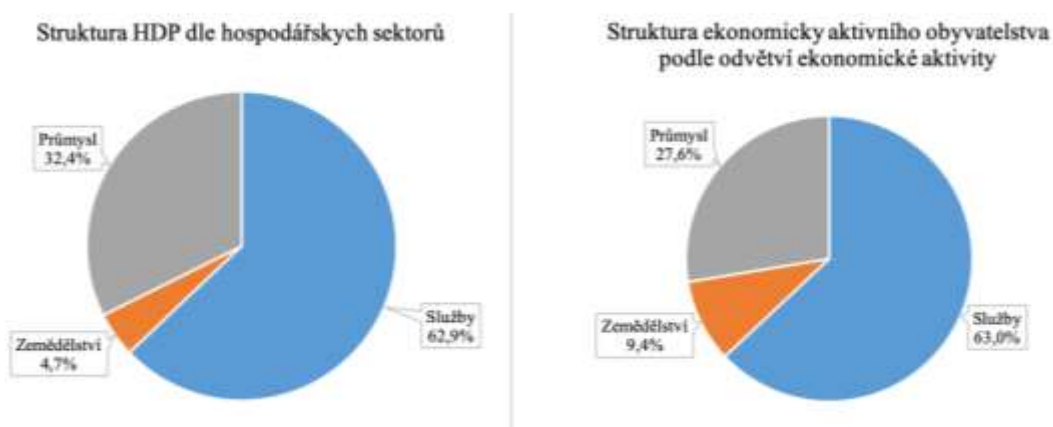
Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/russian-federation>, vlastní zpracování

V současné době patří Rusko mezi přední světové producenty ropy – těží přibližně pětinu jejího celosvětového objemu, je to také stát zodpovědný za více než čtvrtinu celkové světové produkce zemního plynu. Země je významným výrobcem kobaltu, chromu, mědi, zlata, olova, niklu, platiny, wolframu, vanadu, zinku a jiných kovů, které dohromady tvoří významný podíl na celkovém vývozu. Obranný průmysl je strategicky významným odvětvím a velkým zaměstnavatelem ve státě. Ruská federace je významným hráčem na celosvětovém trhu se zbraněmi, je druhým největším exportérem zbraní po USA. Teritoriální struktura exportu se skládá hlavně z Číny, Nizozemska, Německa, Běloruska a Turecka.⁵⁶

⁵⁵Encyclopedia Britannica, Russia [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Russia/Economy>

⁵⁶ CIA, The World Factbook, Russia [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>

Graf č.3 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Rusku

Zdroj: CIA, *The World Factbook, Russia* [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>, vlastní zpracování

Podle údajů Světové banky v roce 2018 byla ruská ekonomika jedenáctou největší podle nominálního HDP a šestou největší podle HDP v paritě kupní síly. Co se týče struktury HDP, největší podíl tvoří sektor služeb, a to 62,3 %, na druhém místě je sekundární sektor ekonomiky neboli průmysl, který přispívá 32,4 % na HDP. Nejméně se na HDP podílí zemědělství, a to jen 4,7 %.

Obchodní a ekonomická spolupráce České republiky a Ruska je postavena na níže uvedených a v současnosti platných bilaterálních smlouvách:

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou republiky Komi o hospodářsko-obchodních stycích a vědecko-technické spolupráci, Praha, 4. 6. 1992. Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o ekonomické a vědeckotechnické spolupráci v oblasti zemědělsko-průmyslového komplexu, Moskva, 13. 8. 1993. Vstup v platnost: 13. 8. 1993
- Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o přátelských vztazích a spolupráci, Praha, 26. 8. 1993. Vstup v platnost: 5. 3. 1996

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o podpoře a vzájemné ochraně investic, Moskva, 5. 4. 1994. Vstup v platnost: 6. 6. 1996
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Praha, 17. 11. 1994. Vstup v platnost: 18. 7. 1997
- Protokol mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o dodávkách ropy z Ruské federace do České republiky, Moskva, 4. 12. 1994. Vstup v platnost: 4. 12. 1994
- Dohoda mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem vědy a technické politiky Ruské federace o vědeckotechnické spolupráci, Praha, 23. 5. 1995. Vstup v platnost: 23. 5. 1995
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o vojensko-technické spolupráci, Praha, 9. 10. 2001. Vstup v platnost: 27. 12. 2002
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Ruské federace o spolupráci, Moskva, 16. 4. 2002. Vstup v platnost: 16. 4. 2002
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o hospodářské, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci, Moskva, 26. 5. 2005. Vstup v platnost: 18. 6. 2005.
- Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení, Praha, 8. 12. 2011. Vstup v platnost: 1. 11. 2014⁵⁷

⁵⁷ Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/smlouvy/index.html

2.11.3 Indie

Indie, oficiálním názvem Indická republika, je sedmou největší a přibližně se šestinou celkové světové populace druhou nejlidnatější zemí na světě, která se rozkládá na Indickém subkontinentu v jižní Asii. Stát je parlamentní republikou skládající se z 29 spolkových států s vlastní volenou vládou a 7 svazových teritorií, včetně území hlavního města Nové Dillí, které jsou spravovány federálními národními vládami. Indie zůstává jednou z etnicky nejrozmanitějších zemí na světě. Kromě mnoha náboženství je Indie domovem nespočtu kast a kmenů i více než tuctu významných a stovek menších jazykových skupin z několika jazykových rodin, které spolu nesouvisejí.

Indie má jednu z největších, nejvíce diverzifikovaných ekonomik na světě, ale vzhledem ke své obrovské populaci je, co se týče příjmů a hrubého národního produktu (HNP) na hlavu, jednou z nejchudších zemí na světě. Od vyhlášení nezávislosti na Velké Británii v roce 1947 Indie provozuje smíšený ekonomický systém, v němž vláda hraje významnou úlohu ústředního plánovače, regulátora, investora, manažera a výrobce. Od roku 1951 vláda založila své ekonomické plánování na řadě pětiletých plánů ovlivněných sovětským modelem. Zpočátku šlo o zvýšení míry domácích úspor, která se po prvním pětiletém plánu (1951–1955) více než zdvojnásobila. Druhým pětiletým plánem se stát začal zaměřovat na industrializaci nahrazující dovoz a v důsledku toho se vyvinula široká a diverzifikovaná průmyslová základna.⁵⁸

⁵⁸ Encyclopedia Britannica, India [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/India>

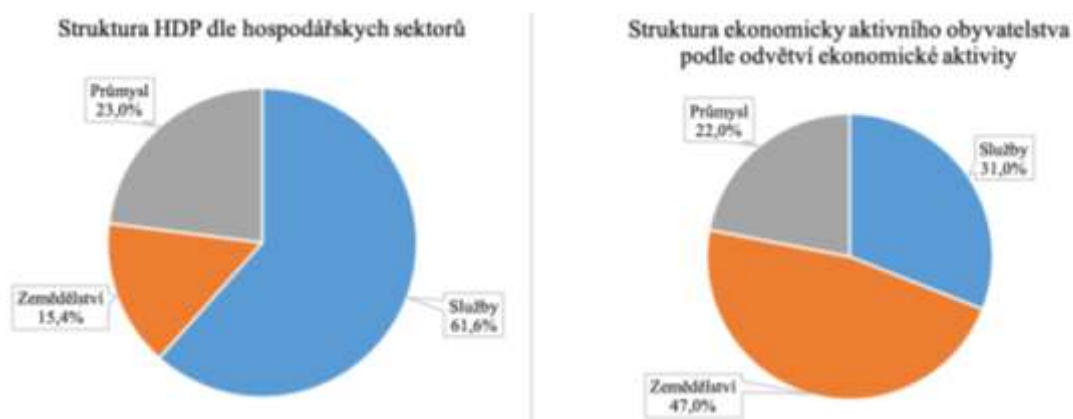
Tabulka č.6 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Indii v letech 2009–2018, v amerických dolarech

Indie						
	Nominalní HDP v mld. \$	HDP dle parity kupní síly v mld. \$	Vývoj HDP meziročně v %	Export v mld. \$	Import v mld. \$	
2009	1 342	4 903	7,86%	273,8	347,2	
2010	1 676	5 382	8,50%	375,4	450,0	
2011	1 823	5 782	5,24%	447,4	566,7	
2012	1 828	6 214	5,46%	448,4	571,3	
2013	1 857	6 727	6,39%	472,2	527,6	
2014	2 039	7 363	7,41%	468,3	529,2	
2015	2 104	8 036	8,00%	416,8	465,1	
2016	2 290	8 788	8,17%	439,6	480,2	
2017	2 653	9 597	7,17%	498,2	583,2	
2018	2 726	10 498	6,98%	537,0	638,8	

Zdroj: *The World Bank, India, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/india>, vlastní zpracování*

Objem indického zahraničního obchodu vzhledem k rozmanitosti ekonomické základny státu je stále nízký. Mezi širokou škálou exportovaného zboží, kam patří strojírenské výrobky, ropné produkty, chemikálie a léčiva, drahokamy a šperky, textil a oděvy, nemá dominantní postavení žádný jednotlivý typ komodity. Ve 20. století Spojené státy a bývalý Sovětský svaz dlouho patřily mezi hlavní partnery pro indický vývoz (v druhém případě často na základě směnného obchodu). Spojené státy zůstávají významnou destinací pro indické zboží i nyní, dalšími důležitými partnery jsou Čína (včetně Hongkongu), Spojené arabské emiráty a Singapur.

Graf č.4 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Indii

Zdroj: CIA, The World Factbook, India [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>, vlastní zpracování

Zemědělský sektor stále zůstává hlavním zaměstnavatelem země (přibližně polovina pracovní síly), ačkoliv s přibližně šestinou (15,4 %) hrubého domácího produktu (HDP) již není největším přispěvatelem k HDP. Další pevnou složkou HDP zůstává výroba, která přispívá 23 %. Hlavním rostoucím sektorem však je terciární sektor, kam patří obchod, finance a další služby, které celkově tvoří zdaleka největší složku HDP, 61,6 %.⁵⁹

V současné době probíhají obchodně-ekonomické vztahy mezi Indií a Českou republikou na základě těchto bilaterálních smluv:

- Dohoda o vědeckotechnické spolupráci a průmyslové kooperaci mezi Československem a Indií, Praha, 30. 5. 1973. Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Třetí dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Indie, N. Dillí, 12. 5. 1973. Vstup v platnost: 1. 1. 1993

⁵⁹ CIA, The World Factbook, India [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Indické republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Praha, 1.10. 1998. Vstup v platnost: 27. 9. 1999
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Indické republiky o letecké dopravě, N. Dillí, 16. 10. 1997. Vstup v platnost: 14. 9. 1999
- Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Indické republiky, Praha, 8. 6. 2010. Vstup v platnost: 8. 6. 2010
- Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Indickou republikou a správní ujednání k provádění Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Indickou republikou, Praha, 8. 6. 2010.
Vstup v platnost: 1. 9. 2014
- Program vědeckotechnické spolupráce mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Úřadem pro vědu a technologie Ministerstva vědy a technologie Indické republiky, Praha, 20. 4. 2012.
Vstup v platnost: 20. 4. 2012⁶⁰

2.11.4 Čína

Čína, celým názvem Čínská lidová republika (ČLR), je největší ze všech asijských zemí a s 1,4 miliardy obyvatel je nejlidnatější zemí světa. Zaujímá téměř celou východoasijskou pevninu a s rozlohou 9,6 milionu čtverečních kilometrů je čtvrtou největší zemí světa. Země je od roku 1949 vedena Komunistickou stranou Číny a vykonává jurisdikci nad 22 provinciemi, pěti autonomními oblastmi, čtyřmi přímo řízenými obcemi a zvláštními správními oblastmi Hongkong a Macao. Peking je hlavním městem lidové republiky, je také

⁶⁰ Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asiie/indie/smlouvy/index.html

kulturním, hospodářským a komunikačním centrem země. Šanghaj je nejvýznamnějším průmyslovým městem, Hongkong je obchodním centrem a nejdůležitějším přístavem státu.

S více než 4000 lety zaznamenané historie je Čína jednou z mála existujících zemí, které vzkvétaly ekonomicky a kulturně také v prvních fázích světové civilizace. Navzdory politickým a sociálním otřesům, které zemi často zdevastovaly, zachovala Čína svoji politicko-kulturní identitu, a to kvůli tomu, že velká část čínského kulturního rozvoje se uskutečnila s poměrně malým vnějším vlivem. Tato relativní izolace od okolního světa podpořila rozkvět čínské kultury, ale také nechala stát špatně připravený na to, aby se vyrovnal s ostatním světem. Následovalo století úpadku, které se stalo katalyzátorem revoluce na počátku 20. století, a vedlo k založení komunistické vlády v roce 1949. Tato událost přetvořila globální politickou geografii a Čína se od té doby řadí mezi nejvlivnější země na světě.⁶¹

Navzdory velikosti Číny, bohatství jejích zdrojů a skutečností, že na území státu žije asi pětina světové populace, byla její role ve světové ekonomice až do konce 20. století relativně malá. Od konce sedmdesátých let však Čína dramaticky zvýšila svou interakci s mezinárodní ekonomikou a stala se dominantní silou ve světovém obchodu.

Tabulka č.7 Vývoj HDP, dovozu a vývozu Číny v letech 2009–2018, v amerických dolarech

Čína						
	Nominalní HDP v mld. \$	HDP dle parity kupní síly v mld. \$	Vývoj HDP meziročně v %	Export v mld. \$	Import v mld. \$	
2009	5 102	11 120	9,40%	1 249,7	1 029,6	
2010	6 087	12 446	10,64%	1 602,5	1 380,1	
2011	7 552	13 919	9,55%	2 006,3	1 825,4	
2012	8 532	15 301	7,86%	2 175,1	1 943,2	
2013	9 570	16 779	7,77%	2 354,2	2 119,4	
2014	10 439	18 345	7,30%	2 462,8	2 241,3	
2015	11 016	19 821	6,91%	2 362,1	2 003,3	
2016	11 138	21 388	6,74%	2 200,0	1 944,5	
2017	12 143	23 267	6,76%	2 424,2	2 208,5	
2018	13 608	25 362	6,60%	2 655,6	2 549,0	

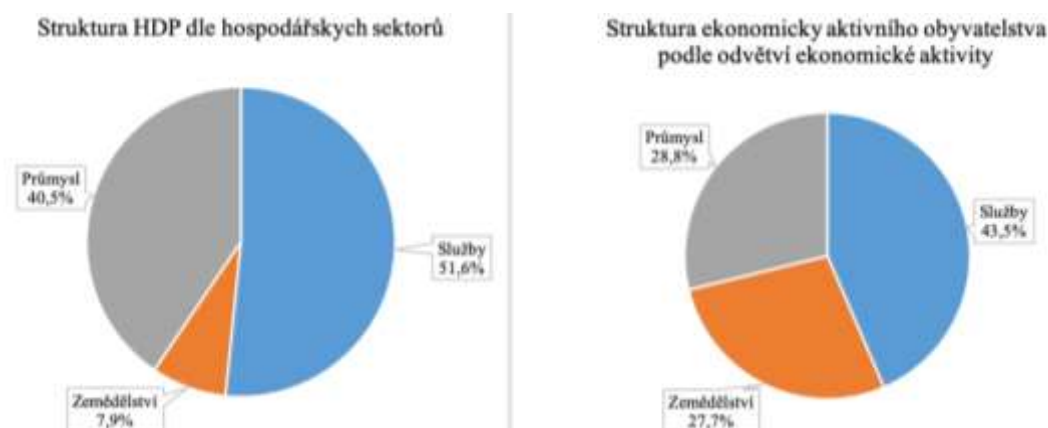
Zdroj: *The World Bank, China, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/china>, vlastní zpracování*

⁶¹ Encyclopedia Britannica, China [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/China>

Současná ČLR je největším světovým producentem rýže a patří mezi hlavní výrobce pšenice, sójových bobů, bavlny, uhlí, ropy, wolframu a řady dalších produktů. Čína získala některá vysoce sofistikovaná výrobní zařízení prostřednictvím zahraničních investic a společných projektů se zahraničními partnery. Technologická úroveň a standardy kvality mnoha průmyslových odvětví se rychle a dramaticky zlepšily.

Mezinárodní obchod je důležitou součástí celkové čínské ekonomiky a je významným nástrojem používaným pro hospodářskou modernizaci. Velkou část čínského vývozu tvoří průmyslové a spotřební zboží jako elektronické a průmyslové stroje, oblečení, textil a obuv. Čínští výrobci spotřební elektroniky jako Lenovo, Huawei, Xiaomi a Meizu patří mezi nejúspěšnější na světovém trhu. Významnou položku vývozu tvoří rovněž zemědělské výrobky, chemické látky a paliva. Hlavními vývozními destinacemi jsou Spojené státy, Hongkong, Japonsko, Jižní Korea a Vietnam.

Graf č.5 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v Číně

Zdroj: CIA, *The World Factbook, China* [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html>, vlastní zpracování

Sektor služeb představuje více než polovinu (51,6 %) čínského HDP a navíc zaměstnává 43,5 % lidí v produktivním věku, jeho podíl na HDP je však stále nízký ve srovnání s poměrem v rozvinutějších zemích. Veřejná správa je již dlouho hlavní složkou tohoto odvětví stejně jako velkoobchod a maloobchod. Na druhé pozici je průmysl s podílem 40,5 % na HDP a 28,8 % zaměstnaných obyvatel. I když primární sektor zaměstnává víc než

čtvrtinu obyvatelstva (27,7 %), podílí se na HDP jen 7,9 %, jelikož zemědělství získává menší podíl státních investic než průmysl a zůstává na mnohem nižší úrovni rozvoje.⁶²

Následující seznam představuje souhrn v současné době platných mezinárodních dvoustranných dohod mezi Čínou a Českou republikou v oblasti ekonomické a obchodní spolupráce dvou států:

- Statut Komise pro vědecko-technickou spolupráci mezi republikou Československou a Čínskou lidovou republikou, Peking, 6. 5. 1952.
Vstup v platnost: 01.01.1993
- Smlouva o přátelství a spolupráci mezi Československou republikou a Čínskou lidovou republikou, Peking, 27. 3. 1957. Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Dohoda o letecké dopravě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Čínské lidové republiky, Peking, 25. 5. 1988.
Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Dohoda o vědeckotechnické spolupráci v oblasti železniční dopravy mezi Federálním ministerstvem dopravy a spojů ČSSR a Ministerstvem železnic ČLR, Praha, 15. 6. 1988. Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Čínské lidové republiky o spolupráci a vzájemné pomoci v oblasti celnictví, Praha, 21. 7. 1992. Vstup v platnost: 1. 1. 1993
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o vědeckotechnické spolupráci, Praha, 1. 6. 1995. Vstup v platnost: 1. 6. 1995
- Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky, Peking, 22. 4. 2004. Vstup v platnost: 26. 10. 2004

⁶² CIA, The World Factbook, China [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html>

- Dohoda o spolupráci v zemědělství a potravinářském průmyslu mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Čínské lidové republiky, Praha, 8. 12. 2005. Vstup v platnost: 8. 12. 2005
- Dohoda mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou o podpoře a ochraně investic, Praha, 8. 12. 2005. Vstup v platnost: 1. 9. 2006
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, Peking, 28. 8. 2009. Vstup v platnost: 4. 5. 2011⁶³

2.11.5 Jihoafrická republika

Jihoafrická republika nebo JAR, nejjihnější země na africkém kontinentu, známá svojí rozmanitou topografií, přírodními krásami a kulturní rozmanitostí. Se svou rozlohou je JAR 25. největším státem světa a se svými 57 miliony obyvatel 24. nejlidnatějším. Jižní Afrika jako jedna z mála zemí v Africe nezažila státní převrat a její demokracie má více než stoletou tradici, na druhou stranu v důsledku rasové segregace zavedené v roce 1948 byli z demokratického procesu až do roku 1994 vyřazeni černoši. Od té doby je JAR parlamentní demokracií, byť rasové spory a jejich politické důsledky se jí nevyhýbají dodnes.⁶⁴

Jižní Afrika je multietnický stát zahrnující širokou škálu kultur, jazyků a náboženství. Její rozmanitost se odráží v oficiálním uznání jedenácti úředních jazyků, což je čtvrtý nejvyšší ukazatel na světě. Země má tři města, která slouží jako hlavní města: Pretorie (výkonná moc), Kapské Město (zákonodárná moc) a Bloemfontein (justice). Johannesburg, největší město a obchodní centrum, leží v srdci obydlené provincie Gauteng. Durban, přístav v Indickém oceánu, je hlavním průmyslovým centrem.

⁶³ Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asie/cina/smlouvy/index.html

⁶⁴ CIA, The World Factbook, South Africa [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>

Tabulka č.8 Vývoj HDP, dovozu a vývozu JAR v letech 2009–2018, v amerických dolarech

Jihoafrická republika						
	Nominalní HDP v mld. \$	HDP dle parity kupní síly v mld. \$	Vývoj HDP meziročně v %	Export v mld. \$	Import v mld. \$	
2009	296	576	-1,54%	82,6	81,4	
2010	375	601	3,04%	107,4	102,7	
2011	416	633	3,28%	126,8	123,5	
2012	396	660	2,21%	117,8	123,6	
2013	367	688	2,49%	113,6	122,0	
2014	351	714	1,85%	110,3	115,6	
2015	318	731	1,28%	95,8	99,8	
2016	296	743	0,57%	90,8	89,0	
2017	349	767	1,32%	103,9	99,1	
2018	366	789	0,62%	110,1	108,8	

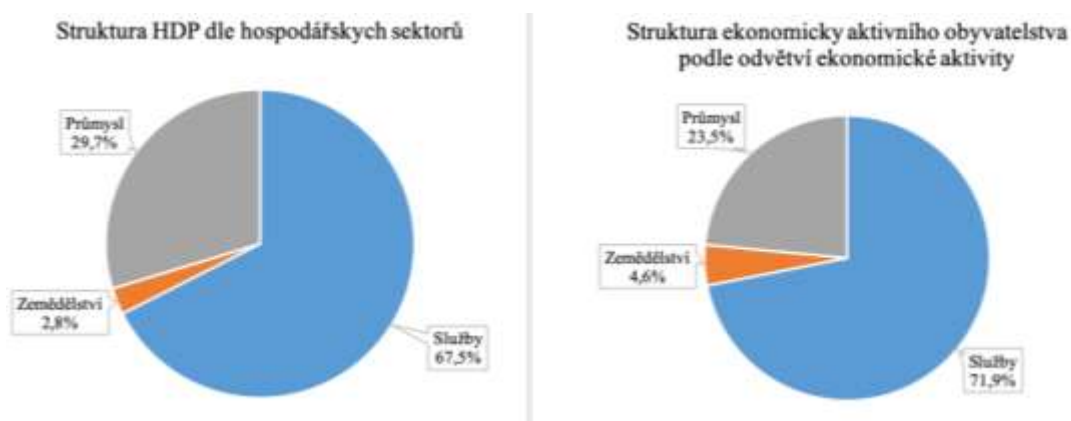
Zdroj: *The World Bank, South Africa, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/south-africa>, vlastní zpracování*

Dnes má Jihoafrická republika relativně stabilní smíšenou ekonomiku, jejíž součástí jsou úrodné zemědělské pozemky, bohaté zdroje nerostných surovin, turistické atrakce a vysoce vyvinutý intelektuální kapitál. Větší politická rovnost a hospodářská stabilita však nemusí nutně znamenat sociální klid. Jihoafrická společnost na počátku 21. století nadále čelila výzvám: rostoucí kriminalitě, etnickému napětí, velkým rozdílům ve vzdělávacích příležitostech a pandemii AIDS.

Ekonomika Jižní Afriky se začala rozvíjet ve velkém měřítku na konci 19. století, když byly na území státu objeveny diamanty a zlato, následovaly rozsáhlé investice ze zahraničí. V letech po druhé světové válce si země vytvořila dobře rozvinutou výrobní základnu a zažila obrovský růst ekonomiky, včetně několika let, kdy její tempo růstu patřilo k nejvyšším na světě. Jižní Afrika nemá světové prvenství pouze v zásobách zlata, ale také v produkci platiny, rud chromu a vanadia. Významná je těžba černého uhlí i železné rudy. Zemědělství se soustřeďuje na pěstování pšenice, kukuřice, cukrové třtiny a produkci vlny. Hlavními výrobními odvětvími státu jsou potravinářský průmysl a výroba aut, textilií, kovů a chemikálií.⁶⁵

⁶⁵ CIA, The World Factbook, South Africa [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>

Graf č.6 Struktura HDP a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hospodářských sektorů v roce 2017 v JAR

Zdroj: CIA, The World Factbook, South Africa [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>, vlastní zpracování

Jihoafrická republika se posunula od ekonomiky s velkým vlivem primárního a sekundárního sektoru v polovině 20. století k ekonomice tažené především terciárním sektorem, který přispívá odhadem 67,5 % na celkovém HDP. Na druhém místě je výroba a průmysl, které se dohromady podílí na HDP 29,7 %.

Teritoriální struktura ve vývozu je tvořena především Čínou, USA, Německem a Japonskem. Mezi vývozní komodity v zemědělství řadíme kukuřici, cukrovou třtinu a pšenici. Významnou roli hraje export drahých kovů (zlato a platina), diamantů, chromů, vanadia, dopravních prostředků a strojů.⁶⁶

Obchodní a ekonomická spolupráce Jihoafrické republiky a ČR je zajištěná hlavně níže uvedenými bilaterálními dohodami dvou států:

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Jihoafrické republiky o letecké dopravě, Pretorie, 16. 8. 1993. Vstup v platnost: 14. 9. 1993
- Dohoda o spolupráci v oblasti zemědělství a potravinářského průmyslu mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Jihoafrické republiky, Kapské Město, 21. 3. 1995. Vstup v platnost: 21. 3. 1995

⁶⁶ CIA, The World Factbook, South Africa [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>

- Smlouva mezi Českou republikou a Jihoafrickou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, Praha, 1. 11. 1996. Vstup v platnost: 3. 12. 1996
- Dohoda mezi Českou republikou a Jihoafrickou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic, Praha, 14. 12. 1998. Vstup v platnost: 17. 9. 1999
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Jihoafrické republiky o vzájemné pomoci v celních otázkách, Praha, 20. 9. 2000. Vstup v platnost: 15. 4. 2006
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Jihoafrické republiky o hospodářské spolupráci, Pretorie, 12. 12. 2006. Vstup v platnost: 1. 11. 2008⁶⁷

⁶⁷ Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/jihoafricka_republika/smlouvy/index.html

3 Analýza vývoje mezinárodního obchodu ČR se zeměmi BRICS

Třetí kapitola diplomové práce klade důraz na analýzu zahraničního obchodu České republiky a zemí uskupení BRICS v letech 2005–2019, a to včetně komoditní struktury a obchodní bilance. Vývoj objemu zahraničního obchodu vzhledem k chybějícím v rocích 2006 až 2008 statistikám je proveden od roku 2009. Nejdříve je v kapitole uvedena analýza vývoje zahraničně obchodních vztahů ČR a skupiny BRICS jako celku a poté následuje rozbor mezinárodní směny mezi jednotlivými státy seskupení a Českou republikou. Jako základ pro rozdělení jednotlivých komoditních skupin vzájemné obchodní výměny byla použita Standardní mezinárodní obchodní klasifikace (SITC – Standard International Trade Classification).

3.1 Zahraniční obchod ČR a uskupení BRICS jako celku

3.1.1 Vzájemná obchodní výměna

V této podkapitole je větší důraz kladen na vývoj celkového obratu mezinárodních obchodních vztahů než na jeho jednotlivé prvky, jako jsou vývoz a dovoz. Tyto jednotlivé složky zahraničního obchodu jsou stručně popsány v dalších podkapitolách.

Následující tabulka č.9 ukazuje vývoj nejdůležitějších indikátorů zahraničně obchodních vztahů (vývoz, dovoz, obrat, bilance) mezi společným hospodářským uskupením BRICS a Českou republikou v letech 2005 až 2019. Roční hodnoty jsou uvedeny v milionech Kč.

Tabulka č.9 Bilance zahraničního obchodu ČR a seskupení BRICS v letech 2005–2019

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Meziroční změna v %		
	v mil. Kč				Vývoz	Dovoz	Obrat
2005	55 237	212 463	267 700	-157 226	-	-	-
2006	69 346	268 640	337 986	-199 294	25,54 %	26,44 %	26,26 %
2007	93 724	318 652	412 375	-224 928	35,15 %	18,62 %	22,01 %
2008	102 037	387 259	489 296	-285 223	8,87 %	21,53 %	18,65 %
2009	86 709	320 177	406 886	-233 468	-15,02 %	-17,32 %	-16,84 %
2010	120 769	446 971	567 740	-326 202	39,28 %	39,60 %	39,53 %
2011	154 570	502 458	657 028	-347 888	27,99 %	12,41 %	15,73 %
2012	180 636	486 210	666 846	-305 574	16,86 %	-3,23 %	1,49 %
2013	182 955	479 077	662 032	-296 122	1,28 %	-1,47 %	-0,72 %
2014	186 611	520 169	706 781	-333 558	2,00 %	8,58 %	6,76 %
2015	155 073	600 736	755 809	-445 663	-16,90 %	15,49 %	6,94 %
2016	155 258	546 901	702 159	-391 643	0,12 %	-8,96 %	-7,10 %
2017	172 306	623 736	796 041	-451 430	10,98 %	14,05 %	13,37 %
2018	182 784	733 189	915 973	-550 405	6,08 %	17,55 %	15,07 %
2019	195 149	810 452	1 005 601	-615 303	6,76 %	10,54 %	9,79 %
Průměrné tempo růstu v %					9,43 %	10,04 %	9,91 %

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Na základě výše uvedených údajů z tabulky č.9 je zřejmé, že ve sledovaném období lze zaznamenat vzestupnou tendenci ve vývoji obratu s výjimkou let 2009, 2013 a 2016, kdy oproti předchozím letům byly zaregistrovány značné poklesy hodnoty importu.

Minimální hodnota ročního obratu ČR a států skupiny BRICS ve sledovaném období byla zaznamenána v roce 2005 (267,7 mld. Kč) a naopak maxima bylo dosaženo v roce 2019 (1 006 mld. Kč). V letech 2005–2019 tedy došlo k nárůstu obratu o 275,6 % neboli hodnota mezinárodního obchodu se zvýšila téměř čtyřikrát, průměrný meziroční index se rovnal 109,915.

Nejvyšší hodnota meziročního nárůstu byla zaregistrována v roce 2010, kdy se obrat zvýšil o 39,5 % v porovnání s předchozím rokem. Na výši ročního obratu v posuzovaném patnáctiletém období se procentuálně mnohem více podílel dovoz (77,6 %), nejméně v roce 2013 – 72,4 % a nejvíce v roce 2019 – 80,6 % celkového obratu.

3.1.2 Komoditní struktura vývozu ČR do států skupiny BRICS

Níže uvedená tabulka č.10 představuje vývoj jak celkových ročních hodnot, tak i skladby komoditní struktury vývozu České republiky do zemí BRICS v letech 2005–2019 podle SITC. Všechny hodnoty v tabulce jsou uvedeny v milionech Kč.

Tabulka č.10 Komoditní struktura vývozu ČR do států seskupení BRICS v letech 2005–2019

Vývoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1 310	1 486	1 228	1 188	962	1 109	1 492	1 824
1	392	423	582	574	414	534	495	622
2	931	919	1 042	812	1 600	2 232	2 597	4 191
3	192	292	377	449	260	665	691	626
4	3	2	0	4	0	1	1	9
5	6 357	7 204	8 080	8 145	9 432	12 247	12 952	13 148
6	10 205	12 382	14 498	14 783	11 321	14 531	16 853	18 836
7	31 235	40 229	59 753	67 152	54 537	78 790	105 839	124 516
8	4 611	6 409	8 163	8 929	8 181	10 661	13 649	16 863
9	0		0	0	0	0		1
Celkem	55 237	69 346	93 724	102 037	86 709	120 769	154 570	180 636

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1 983	2 362	2 058	2 407	2 836	3 247	4 044	29 537
1	668	703	531	511	567	809	862	8 687
2	4 239	4 921	4 583	3 630	5 420	6 385	9 523	53 025
3	519	510	303	410	528	735	879	7 435
4	9	7	6	6	5	2	1	56
5	12 838	14 732	12 693	11 480	11 658	11 214	12 953	165 134
6	19 844	19 009	17 373	17 262	18 571	18 770	19 266	243 505
7	124 985	123 243	97 656	98 848	111 506	119 374	125 132	1 362 795
8	17 870	21 121	19 870	20 704	21 212	22 247	22 486	222 977
9	0	1	1	0	2	2	4	12
Celkem	182 955	186 611	155 073	155 258	172 306	182 784	195 149	2 093 164

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z tabulky č.10 je zjevné, že v celém sledovaném období s výjimkou roků 2009 a 2015 se export ČR vyznačoval trvale rostoucí trend, tempo růstu činilo průměrně 9,43 %. Absolutní hodnota exportu vzrostla o 139,9 mld. Kč, což znamenalo přírůstek 253,3 %. Nejvyšší hodnoty vývozu bylo dosaženo v roce 2019 (195,1 mld. Kč), minimum bylo zaregistrováno v roce 2005 (55,2 mld. Kč). Největší meziroční růst byl zaznamenán v roce 2010 (o 39,3 %) po masivním propadu hodnoty exportu v předchozím roce. Na základě dat z tabulky č.10 vyplývá, že nárůst byl způsoben především větším počtem exportovaných komodit agregace SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky).

Při pohledu na komoditní strukturu exportu do zemí uskupení BRICS v letech 2005 až 2019 z tabulky č.10 je vidět, že Česká republika je především závislá na vývozu zboží zařazeného do kategorií číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), tato skupina ve výši 1 362,8 mld. Kč tvoří více než polovinu celkového exportu ČR ve sledovaném období – 65,11 %

(příloha č.2). Na druhém místě mezi nejvýznamnějším exportním zbožím je skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) s podílem na celkovém exportu 11,63 % a v hodnotě 243,5 mld. Kč za patnáctileté období. Také se významně na vývozu se také významně podílela komoditní agregace SITC 8 (Průmyslové spotřební zboží) – 10,65 % na celkovém vývozu do BRICS neboli 223 mld. Kč.

Objem exportu ČR do států BRICS se dá charakterizovat prudkým nárůstem, celkové jde o přírůstek 241,4 %, průměrné tempo růstu vykazovalo hodnotu 13,06 %. Nejvíce se na tom podílela (1 390 996 tun a 82,8 % celkového nárůstu) zbožová skupina SITC 2 (Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv), která během sledovaného období 2009–2019 objemově vzrostla o neuvěřitelných 2 178 %, viz příloha č. 3.

3.1.3 Komoditní struktura dovozu do ČR ze států skupiny BRICS

Následující tabulka č.11 obsahuje data ukazující vývoj objemu importovaného zboží v období 2005–2019. Podobně jako v předchozí podkapitole je důraz kladen především na komoditní strukturu dle Standardní mezinárodní obchodní klasifikace SITC. Všechny hodnoty v tabulce jsou uvedeny v milionech Kč.

Tabulka č.11 Komoditní struktura dovozu do ČR ze států seskupení BRICS v letech 2005–2019

Dovoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	3 664	3 609	5 009	5 237	4 533	4 984	5 921	6 210
1	312	382	358	454	259	419	506	579
2	8 529	9 648	9 250	10 058	4 339	8 781	13 019	10 164
3	84 011	102 947	90 560	128 584	89 296	106 776	111 775	129 280
4	19	205	47	25	15	16	16	20
5	7 797	8 252	8 035	10 218	6 942	9 568	12 824	12 995
6	17 139	21 159	33 187	33 802	21 670	28 680	35 149	32 285
7	65 586	89 234	130 234	147 438	144 814	240 560	272 339	244 966
8	25 397	33 203	41 972	51 442	48 307	47 180	50 884	49 668
9	9	1	0	1	1	7	25	41
Celkem	212 463	268 640	318 652	387 259	320 177	446 971	502 458	486 210

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	5 773	5 923	6 631	5 654	4 787	4 548	5 341	77 825
1	569	695	460	525	607	700	621	7 446
2	8 177	8 257	7 331	6 756	7 610	7 393	7 420	126 731
3	125 792	103 563	75 829	56 697	77 596	92 866	79 274	1 454 846
4	40	33	49	40	89	79	187	882
5	14 751	17 182	17 423	16 774	19 121	25 293	28 917	216 093
6	34 789	40 787	42 712	45 958	54 165	57 701	56 148	555 329
7	238 614	282 682	377 837	336 615	378 466	463 650	545 927	3 958 963
8	50 534	61 016	72 435	77 851	81 270	80 933	86 562	858 656
9	39	31	30	31	24	24	54	319
Celkem	479 077	520 169	600 736	546 901	623 736	733 189	810 452	7 257 090

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky č.11 vyplývá, že ve sledovaném období dovoz ze států skupiny BRICS vykazoval rostoucí trend s průměrným ročním tempem růstu 10,04 %. Maximální hodnoty importu – 810,4 mld. Kč bylo dosaženo v roce 2019, naopak nejméně zboží bylo za sledované období do ČR dovezeno v roce 2005 – 212,5 mld. Kč. V absolutních hodnotách dovoz celkově růst o 598 mld. Kč neboli o 281,5 %. Meziroční hodnota dovozu vzrostla stejně jako hodnota vývozu nejvíce v roce 2010, a to o 126,8 mld. Kč absolutně, nebo o 39,6 %. Hlavním tahounem zmíněného růstu byla komoditní skupina stroje a dopravní prostředky, která se na tom podílela v celkové výši 95,7 mld. Kč a meziročně stoupla o 66,1 %. Výrazně se zvyšoval i import skupiny číslo 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) o 17,5 mld. Kč nebo o 19,6 %.

Na základě údajů uvedených v tabulce č.11 se dá říct, že v komoditní struktuře ve sledovaném 15letém období se na dovozu obdobně jako na vývozu nejvíce podílela zbožová skupina číslo 7, tzn. stroje a dopravní prostředky. SITC 7 zajistila víc než polovinu (54,6 %) (příloha č.4) celkového importu ze zemí BRICS do České republiky, a to ve výši 3 959 mld. Kč. Druhou nejsilnější komoditní agregací v dovozu ČR ze států uskupení BRICS je SITC 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) s podílem 20 % na celkovém importu ve výši 1 454,8 mld. Kč. Dále významnou roli ve struktuře importu hrála skupina číslo 8 průmyslové (Spotřební zboží) – 858,7 mld. Kč a skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) –555,3 mld. Kč. Tyto dvě výše uvedené položky představovaly 19,5 % celkového importu ze zemí BRICS do České republiky ve sledovaném období.

Celkový objem dovozu do České republiky ze států uskupení BRICS se skoro nepohnul, dle přílohy č.5 šlo o 5,94 % (o 797 982 tun) nárůst hodnoty objemu, nicméně ve sledovaném období došlo ke změnám v rámci komoditní struktury. Nejvíce se vyrostla komoditní agregace SITC 6, která svým vzestupem (o 725 702 tun) víceméně pokryla celkové zvýšení objemu, na druhem místě je SITC 7 s navýšením o 440 219 tun. Naopak zbožové skupiny SITC 2 a SITC 3 zaznamenaly pokles, a to o 292 491 tun a o 276 319 tun.

3.2 Zahraněční obchod ČR a Brazílie

3.2.1 Vzájemná obchodní výměna

Vývoj vzájemné obchodní výměny mezi Českou republikou a Brazílií v letech 2005–2019 je ukázán v tabulce č.12. Součástí tabulky jsou určité nejdůležitější ukazatele mezinárodního obchodu: import, export, obrat a obchodní bilance, jsou zde vypočítána průměrná tempa růstu jednotlivých ukazatelů.

Tabulka č.12 Bilance zahraničního obchodu ČR a Brazílii v letech 2005–2019

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Meziroční změna v %		
	v mil. Kč				Vývoz	Dovoz	Obrat
2005	4 402	4 695	9 097	-292	-	-	-
2006	4 192	4 260	8 452	-67	-4,77 %	-9,27 %	-7,09 %
2007	4 583	5 968	10 552	-1 385	9,33 %	40,11 %	24,84 %
2008	5 359	6 452	11 811	-1 093	16,92 %	8,10 %	11,93 %
2009	5 178	5 191	10 368	-13	-3,38 %	-19,55 %	-12,21 %
2010	7 425	4 878	12 303	2 547	43,41 %	-6,02 %	18,66 %
2011	7 756	6 239	13 995	1 517	4,46 %	27,91 %	13,76 %
2012	8 025	6 962	14 987	1 063	3,47 %	11,59 %	7,09 %
2013	8 348	5 506	13 854	2 842	4,02 %	-20,91 %	-7,56 %
2014	8 020	6 408	14 428	1 612	-3,93 %	16,37 %	4,14 %
2015	6 556	6 647	13 203	-91	-18,26 %	3,73 %	-8,49 %
2016	6 370	5 430	11 800	939	-2,84 %	-18,31 %	-10,63 %
2017	6 539	5 595	12 135	944	2,66 %	3,04 %	2,84 %
2018	7 466	8 048	15 514	-582	14,17 %	43,84 %	27,85 %
2019	8 282	6 214	14 496	2 067	10,93 %	-22,78 %	-6,56 %
Průměrné tempo růstu v %					4,62 %	2,02 %	3,38 %

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky č.12 je zřejmé, že ve sledovaném období ani vývoz, ani dovoz nevykazovaly žádný významný trend, roční ukazatele hodně kolísaly. Každopádně v rámci patnáctileté časové řady prokázaly jak export, tak i import nárůst: 3 879 mil. Kč a 1 520 mil. Kč, tudíž celkově se obrat zvýšil o 5 399 mil. Kč neboli o 59,3 %, průměrné tempo růstu dosáhlo 3,38 %. Minimum ročního obratu mezi ČR a Brazílií bylo zaregistrováno v roce 2006 (8 452 mil. Kč), maximum v roce 2018 a činilo 15 514 mil. Kč.

Souhrnně vykazovala Česká republika za celé sledované období kladnou obchodní bilanci ve výši 10 007 mil. Kč nehledě na to, že v letech 2005–2009 a rovněž v letech 2015–2018 došlo k situaci, kdy dovoz do ČR převyšoval vývoz do Brazílie. Procentuálně se meziroční obrat nejvíce zvýšil v roce 2018, kdy došlo k nárůstu o 27,8 % v porovnání s předchozím rokem, a to především díky prudkému vzestupu importu (o 43,8 %). Za celé sledované období měl větší vliv na mezinárodní obchodní směnu vývoz, sumárně se podílel na 52,7 % celkového obratu s Brazílií, absolutně jde o 98 501 mil. Kč.

3.2.2 Komoditní struktura vývozu ČR do Brazílie

Následující tabulka zobrazuje komoditní strukturu exportu České republiky do Brazílie v letech 2005–2019 dle Standardní mezinárodní klasifikace zboží.

Tabulka č.13 Komoditní struktura vývozu ČR do Brazílie v letech 2005–2019

Vývoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1	1	1	1	1	2	1	1
1	11	0	0	1	2	2	6	6
2	7	7	8	14	79	86	133	430
3	2	0	0	0	2	13	3	0
4	0	0	0	0	0	0	0	0
5	226	277	268	320	333	336	419	378
6	696	1 009	787	1 034	782	1 182	1 331	1 487
7	3 313	2 701	3 314	3 670	3 595	5 090	5 206	4 546
8	145	198	205	320	382	715	658	1 177
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	4 402	4 192	4 583	5 359	5 178	7 425	7 756	8 025

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	8	2	62	37	9	8	43	177
1	10	11	10	6	6	4	6	82
2	441	452	314	411	409	311	495	3 594
3	45	33	0	24	6	3	83	216
4	0	0	0	0	0	0	0	0
5	478	504	414	366	398	471	465	5 655
6	1 652	1 584	1 319	1 013	1 316	1 371	1 432	17 994
7	4 577	4 671	3 976	3 979	3 888	4 763	5 270	62 559
8	1 138	763	461	534	506	534	488	8 223
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	8 348	8 020	6 556	6 370	6 539	7 466	8 282	98 501

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, ve sledovaném období se vývoz v absolutních hodnotách zvýšil o 3 879 mil. Kč neboli o 88,1 %, průměrný meziroční index se rovnal 104,62. Exportního maxima bylo dosaženo v roce 2013 (8 348 mil. Kč), naopak minimální hodnota dovozu byla zaregistrována v roce 2006 (4 192 mil. Kč).

Nejvyšší hodnota meziročního nárůstu byla zaznamenána v roce 2010, vývoz do Brazílie se zvedl o 43,4 %, tzn. absolutně o 2 247 mil. Kč. Z tabulky č.13 je zřejmé, že tento vzestup byl způsoben nárůstem komoditní skupiny číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), kde došlo k nárůstu v průměru o 41,5 % (o 1 495 mil. Kč). K menšímu růstu v absolutních hodnotách, ale procentuálně k výraznému růstu došlo u komoditní skupiny číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu), která se zvětšila o 51 % (o 399 mil. Kč).

Z údajů v tabulce č.13 je zjevné, že ve vývozu ČR do Brazílie hrála nejdůležitější roli s podílem 63,5 % (příloha č.6) na hodnotě celkového exportu komoditní agregace SITC

7 (Stroje a dopravní prostředky), a to ve výši 62 559 mil. Kč. Druhou nejvýznamnější skupinu zboží na vývoz představovala skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu), která se celkově podílela na exportu ve výši 17 994 mil. Kč nebo 18,3 %.

Objemově export do Brazílie v letech 2009–2019 zaznamenal mírný růst, z přílohy č.7 je patrně že šlo o navýšení o 20 783 tun, tj. o 42,4 %, průměrné tempo růstu se rovnalo 3,6 %. Více, než polovina tohoto nárůstu byla pokryta komoditní skupinou SITC 2, u které během sledovaného období bylo zaregistrováno zvýšení o 12 135 tun.

3.2.3 Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie

Jak uvádí tabulka č.14, ve sledovaném patnáctiletém období se import z Brazílie pohnul směrem nahoru o 32,4 % neboli v absolutních hodnotách o 1 520 mil. Kč, průměrné meziroční tempo růstu dosáhlo 2,02 %.

Tabulka č.14 Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie v letech 2005–2019

Dovoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1 812	1 508	2 554	2 658	2 264	2 575	3 455	3 739
1	241	257	239	290	115	178	244	384
2	259	213	321	964	297	310	336	160
3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	8	194	34	3	0	2	0	0
5	207	197	206	416	562	229	269	830
6	406	682	786	717	587	730	1 012	622
7	1 509	992	1 591	1 191	1 099	637	708	1 057
8	252	215	237	212	266	217	216	170
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	4 695	4 260	5 968	6 452	5 191	4 878	6 239	6 962
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	3 028	2 945	3 396	2 272	1 415	1 225	1 296	36 144
1	325	425	203	238	318	339	317	4 115
2	148	251	221	259	329	946	843	5 856
3	0	138	6	0	76	0	0	221
4	9	3	5	6	1	1	1	268
5	817	1 338	1 493	1 034	1 248	1 025	724	10 593
6	310	409	468	935	1 263	3 160	1 991	14 078
7	725	707	691	535	792	1 138	808	14 179
8	144	191	165	151	154	213	235	3 039
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	5 506	6 408	6 647	5 430	5 595	8 048	6 214	88 494

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V roce 2018 importovala Česká republika z Brazílie zboží v nejvyšší hodnotě 8 048 mil. Kč, naopak nejméně za sledovaných 15 let bylo do ČR dovezeno v roce 2006, a to ve výši 4 260 mil. Kč. Nejvíce vzrostla meziročně hodnota dovozu v roce 2007, a to o 2 453 mil. Kč, tj. o 43,8 %, což bylo způsobeno významným rostoucím trendem u komoditní agregace SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) – o 1 897 mil. Kč, tj. o 150,2 % a zbožové skupiny číslo 2 (Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv) – o 617 mil. Kč, tj. o 187,8 %.

V letech 2005–2019 zastává v komoditní struktuře dovozu z Brazílie do České republiky dominantní pozici vzhledem k velikosti jejího importu komoditní agregace SITC 0 (Potraviny a živá zvířata). Tato skupina pokrývala téměř polovinu celkové hodnoty dovozu (40,8 %) (příloha č.8), a to ve výši 36 144 mil. Kč. Dále se na dovozu významně podílela komoditní agregace SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), a to v hodnotě 14 179 mil. Kč, tj. 16 % z celkového dovozu. Zbožová skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) a skupina číslo 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené) přispěly dohromady 21 958 mil. Kč, tudíž dosáhly 27,9 % z celkového dovozu z Brazílie do ČR.

Z přílohy č.9 je zjevné že objemově dovoz z Brazílie do ČR prokázal celkový nárůst v hodnotě 254 032 tun neboli se vzrostl o 175,8 %, meziroční index se rovnal 110,68. Nejvíce se na tom podíleli komoditní agregace SITC 2 (149 869 tun) a SITC 6 (126 070 tun), naopak zbožová skupina SITC 5 zaznamenala, vzhledem k její velikosti, značný pokles o 20 759 tun, tj. o 84,4.

3.3 Zahraniční obchod ČR a Ruska

3.3.1 Vzájemná obchodní výměna

Vývoj zahraničního obchodu v letech 2005–2019 je uveden v tabulce č.15, jejíž součástí je také vývoj hodnot vývozu, dovozu, obratu a obchodní bilance včetně vypočítaných průměrných temp růstu.

Tabulka č.15 Bilance zahraničního obchodu ČR a Ruska v letech 2005–2019

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Meziroční změna v %		
	v mil. Kč				Vývoz	Dovoz	Obrat
2005	33 646	104 598	138 244	-70 952	-	-	-
2006	42 589	126 174	168 763	-83 585	26,58 %	20,63 %	22,08 %
2007	57 608	114 049	171 657	-56 441	35,26 %	-9,61 %	1,71 %
2008	67 559	154 843	222 402	-87 284	17,27 %	35,77 %	29,56 %
2009	49 618	102 604	152 222	-52 986	-26,56 %	-33,74 %	-31,56 %
2010	67 337	130 121	197 458	-62 784	35,71 %	26,82 %	29,72 %
2011	92 648	142 960	235 608	-50 312	37,59 %	9,87 %	19,32 %
2012	118 025	154 900	272 925	-36 875	27,39 %	8,35 %	15,84 %
2013	116 188	152 110	268 298	-35 922	-1,56 %	-1,80 %	-1,70 %
2014	113 018	129 494	242 512	-16 476	-2,73 %	-14,87 %	-9,61 %
2015	78 812	103 715	182 528	-24 903	-30,27 %	-19,91 %	-24,73 %
2016	75 210	83 887	159 096	-8 677	-4,57 %	-19,12 %	-12,84 %
2017	82 247	116 207	198 454	-33 960	9,36 %	38,53 %	24,74 %
2018	89 672	127 696	217 368	-38 024	9,03 %	9,89 %	9,53 %
2019	98 798	115 087	213 885	-16 289	10,18 %	-9,87 %	-1,60 %
Průměrné tempo růstu v %					8,00 %	0,68 %	3,17 %

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V rámci sledovaného třináctiletého období zaznamenal zahraniční obchod mezi Českou republikou a Ruskem mírný růst, obrat se celkově zvýšil o 54,7 %, tj. o 75 641 mil. Kč, průměrné tempo růstu dosáhlo 3,17 %. Vývoz do Ruska v porovnání s obratem zaznamenal o hodně silnější růst, a to o 193,6 % a ve výši 65 152 mil. Kč, import ve sledovaném období se dal charakterizovat nepatrným růstem o 10 489 mil. Kč, tj. o 10 %.

Minimální roční hodnota zahraničního obchodu Ruska a České republiky ve výši 138 244 mil. Kč byla zaregistrována v roce 2005, naopak nejvyššího objemu obratu mezi dvěma výše uvedenými státy bylo dosaženo v roce 2012, kdy bylo zaznamenáno maximum jak vývozu (118 025 mil. Kč), tak i dovozu (154 900 mil. Kč). Procentuálně největší nárůst celkového obratu byl zaznamenán v roce 2010, a to hlavně kvůli markantnímu meziročnímu vzestupu zboží exportovaného do Ruska (o 35,7 %).

Z dat Českého statistického úřadu je patrné, že ve sledovaném období měla větší vliv na zahraniční obchod položka dovozu z Ruska, která se podílela na 61,1 % celkového obratu, a to ve výši 1 858 446 mil. Kč. Celkem se sledované období dá charakterizovat záporným saldem obchodní bilance, import do ČR měl trvale větší objem než export do Ruska. Nejblíže k nule se České republice podařilo přiblížit v roce 2016, kdy v důsledku velkého propadu dovozu (o 19 829 mil. Kč, tj. o 19,1 %) bilance vykazovala hodnotu -8 677 mil. Kč.

3.3.2 Komoditní struktura vývozu ČR do Ruska

Komoditní struktura vývozu České republiky do Ruska dle Standardní mezinárodní klasifikace zboží SITC ve sledovaném patnáctiletém období je uvedena v tabulce č.16.

Tabulka č.16 Komoditní struktura vývozu ČR do Ruska v letech 2005–2019

Vývoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1 250	1 123	1 091	1 080	781	949	1 185	1 408
1	365	392	535	547	378	482	463	558
2	482	444	511	460	290	250	297	438
3	132	244	232	319	113	155	177	339
4	2	2	0	2	0	1	1	9
5	4 767	5 529	6 082	5 859	6 416	8 979	9 468	9 406
6	7 146	8 851	10 106	9 994	6 149	7 376	9 330	11 069
7	16 121	21 483	33 340	42 944	30 899	42 967	63 620	85 102
8	3 381	4 521	5 709	6 353	4 593	6 177	8 107	9 697
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	33 646	42 589	57 608	67 559	49 618	67 337	92 648	118 025
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1 586	1 994	1 576	1 742	1 844	1 925	2 358	21 893
1	584	600	378	404	497	739	777	7 699
2	545	662	661	638	585	699	630	7 593
3	276	275	174	167	231	338	341	3 513
4	9	7	5	5	5	1	1	50
5	8 938	9 923	8 220	7 359	7 064	7 001	8 625	113 637
6	11 764	10 945	9 618	8 997	9 290	9 593	10 217	140 445
7	82 440	75 783	49 265	46 227	53 524	59 285	65 548	768 549
8	10 045	12 828	8 914	9 671	9 204	10 090	10 298	119 588
9	0	1	1	0	2	2	4	10
Celkem	116 188	113 018	78 812	75 210	82 247	89 672	98 798	1 182 976

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Podle výše uvedených údajů se dá říct, že český export v letech 2005–2019 do Ruska stoupal intenzivním tempem. Během patnácti let hodnota vývozu vzrostla o 65 152 mil. Kč, což znamenalo vzestup o 193,6 %, průměrný meziroční index činil 108. Exportní minimum bylo ve výši 33 646 mil. Kč zaznamenáno na úplném začátku sledovaného období, tedy v roce 2005, opačné maximální hodnoty bylo dosaženo v roce 2012 (118 025 mil. Kč).

Na základě statistik z tabulky č.16 je zřejmé, že mezi roky 2010–2011 byl zaregistrován největší meziroční růst, a to o 37,6 % nebo o 25 311 mil. Kč. Více než 80 %

tohoto vzestupu bylo pokryto masivním nárůstem komoditní skupiny SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky) v hodnotě 20 653 mil. Kč.

Při pohledu na komoditní strukturu vývozu do Ruské federace v tabulce č.16 je vidět, že ve sledovaném patnáctiletém období mělo nejsilnější postavení v exportu z České republiky zboží zařazené do třídy číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky). Souhrnně skupina SITC 7 tvořila 65 % (příloha č.10) exportu do Ruska v hodnotě 768 549 mil. Kč. Druhou nejvýznamnější zbožovou skupinou s podílem 11,9 % a ve výši 140 445 mil. Kč byla komoditní agregace SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu). Dále se na exportu výrazně podílela skupina číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží) – 10,11 % a skupina číslo 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené) – 9,61 % hodnoty celkového vývozu.

Vývoj objemu exportu do Ruské federace se dá charakterizovat jako rostoucí, ve sledovaném 11letém období vývoz zaznamenal 54,35 % nárůst v celkové výši 201 676 tun, průměrné tempo růstu dosáhlo hodnoty 4,44 % (příloha č.11). Největší role na tomto vzestupu hrála komoditní agregace SITC 7, která stoupla o 127 108 tun, nepatrný růst byl také zaznamenán u zbožových skupin SITC 1, SITC 6 a SITC 5.

3.3.3 Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruska

Níže uvedená tabulka č.17 obsahuje statistiky ukazující vývoj objemu zboží dovezeného z Ruska do ČR v letech 2005–2019. Stejně jako v předchozí podkapitole je největší důraz kladen na komoditní strukturu importu dle Standardní mezinárodní obchodní klasifikace SITC.

Tabulka č.17 Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruské federace v letech 2005–2019

Dovoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	61	64	90	68	43	53	102	92
1	10	13	16	25	28	57	50	51
2	6 541	7 932	7 207	7 248	2 645	5 910	9 504	6 962
3	83 985	102 912	90 525	128 568	89 281	106 770	111 767	129 268
4	1	2	2	2	7	2	2	5
5	4 210	4 421	3 271	5 025	1 841	3 076	5 296	4 876
6	6 039	7 791	10 901	11 696	5 353	8 757	10 578	8 389
7	3 467	2 464	1 570	1 773	2 987	4 999	5 264	4 901
8	275	575	468	437	421	496	397	357
9	8	0	0	0	0	1	0	0
Celkem	104 598	126 174	114 049	154 843	102 604	130 121	142 960	154 900

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	254	366	242	304	314	446	456	2 954
1	67	83	83	83	85	130	110	889
2	5 137	5 208	4 288	3 683	4 253	2 594	2 759	81 871
3	125 784	103 412	75 815	56 649	77 450	92 811	79 200	1 454 197
4	13	6	22	17	20	6	31	137
5	5 507	5 339	4 561	3 644	5 767	9 759	9 392	75 987
6	9 781	10 377	10 915	12 007	17 170	15 143	12 935	157 832
7	5 062	4 215	6 267	5 854	10 668	6 220	9 599	75 309
8	504	487	1 523	1 646	481	587	606	9 259
9	0	0	0	0	0	1	0	11
Celkem	152 110	129 494	103 715	83 887	116 207	127 696	115 087	1 858 446

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky č.17 je patrné, že ve sledovaném 15letém období dovoz z Ruska mírně stoupal, v absolutních hodnotách dovoz zaznamenal růst o 10 489 mil. Kč neboli o 10 %, hodnota průměrného ročního tempa růstu dosáhla 0,68 %. Dovoziho maxima – 154 900 mil. Kč bylo dosaženo stejně jako i největší hodnoty vývozu v roce 2012, naopak nejméně bylo za sledované období z Ruska do ČR dovezeno v roce 2016, a to 83 887 mil. Kč. Nejvíce meziroční hodnota dovozu vzrostla v roce 2008, a to o 40 793 mil. Kč absolutně nebo o 35,8 %. Hlavním a skoro jediným tahounem zaznamenaného vzrůstu byla zbožová skupina SITC 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály), která se meziročně navýšila o 38 043 mil. Kč, tj. o 42 % a tím pokryla 93,3 % celkového růstu.

Na základě údajů uvedených v komoditní struktuře dovozu do České republiky je jasné, že v rámci sledovaného období se na dovozu nejvíce podílela zbožová skupina číslo 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) s celkovým podílem 78,2 % (příloha č.12)

a ve výši 1 374 997 mil. Kč. Druhou nejsilnější komoditní agregací v dovozu z Ruska do ČR představuje komoditní agregace SITC6, která zajistila 8,5 % celkového importu, a to ve výši 144 898 mil. Kč.

Podle údajů z přílohy č.13 je jasné, že ve sledovaném období 2009–2019 objem dovozu z Ruska do ČR se hodně kolísal, každopádně souhrnně byl zaregistrován, vzhledem k velikosti importu, nepatrný pokles o 236 764 tun, tj. o 1,96 %. Hlavním tahounem snížení objemu je komoditní agregace SITC 2, jejíž objem klesnul o 575 080 tun neboli o 64,4 %. Naopak v letech 2009–2019 směrem nahoru se pohnula zbožová skupina SITC 6, a to o 403 209 tun, tj. o 122,9 %.

3.4 Zahraníční obchod ČR a Indie

3.4.1 Vzájemná obchodní výměna

Vývoj vzájemné obchodní výměny ve sledovaném období je ukázán v tabulce č.18, která v sobě také obsahuje meziroční změny hodnot exportu, importu, obratu a obchodní bilance, dále v tabulce jsou vypočítána průměrná tempa růstu výše uvedených ukazatelů.

Tabulka č.18 Bilance zahraničního obchodu ČR a Indii v letech 2005–2019

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Meziroční změna v %		
	v mil. Kč				Vývoz	Dovoz	Obrat
2005	6 286	5 772	12 059	514	-	-	-
2006	8 983	6 005	14 987	2 978	42,89 %	4,02 %	24,29 %
2007	11 138	8 145	19 283	2 993	24,00 %	35,64 %	28,66 %
2008	10 613	8 693	19 306	1 919	-4,72 %	6,74 %	0,12 %
2009	11 264	8 991	20 254	2 273	6,13 %	3,42 %	4,91 %
2010	15 067	10 949	26 016	4 118	33,77 %	21,78 %	28,45 %
2011	15 086	11 552	26 638	3 534	0,12 %	5,51 %	2,39 %
2012	12 804	11 662	24 467	1 142	-15,12 %	0,96 %	-8,15 %
2013	10 987	12 558	23 545	-1 570	-14,19 %	7,68 %	-3,77 %
2014	12 313	15 060	27 372	-2 747	12,06 %	19,92 %	16,25 %
2015	13 446	16 587	30 033	-3 141	9,21 %	10,14 %	9,72 %
2016	15 237	17 841	33 078	-2 605	13,32 %	7,56 %	10,14 %
2017	15 499	18 600	34 099	-3 101	1,72 %	4,25 %	3,09 %
2018	15 375	18 730	34 105	-3 355	-0,80 %	0,70 %	0,02 %
2019	14 880	21 079	35 960	-6 199	-3,22 %	12,54 %	5,44 %
Průměrné tempo růstu v %					6,35 %	9,69 %	8,12 %

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Při pohledu na výše uvedená data z tabulky č.18 je zjevné, že ve sledovaném období celkový obrat zahraničního obchodu mezi Českou republikou a Indií zaznamenal vzestupnou tendenci s výjimkou let 2012 a 2013, kdy oproti předchozím letům byly zaregistrovány značné poklesy hodnoty vývozu.

Od roku 2005 až do roku 2012 měla ČR aktivní saldo obchodní bilance, ale potom vzhledem ke zvyšujícímu se dovozu z Indie se situace otočila a bilance vzájemných obchodních vztahů šla do záporných hodnot. Celkově za sledované třináctileté období obchodní bilance České republiky dosáhla záporných čísel v hodnotě -3 245 mil. Kč. Maximální hodnota ročního obratu ve výši 35 960 mil. Kč byla zaznamenána v roce 2019, naopak minima celkového obratu mezi dvěma státy bylo dosaženo v roce 2005 (12 059 mil. Kč).

Vcelku tedy za období 2005–2019 došlo k nárůstu obratu o 23 901 mil. Kč nebo o 198,2 %, tedy výše mezinárodní obchodní směny se zvýšila skoro třikrát, průměrné tempo růstu se rovnalo 8,1 %. Největší hodnota meziročního růstu byla zaznamenána v roce 2010, kdy se obrat navýšil o 5 762 mil. Kč, tj. o 28,4 % ve srovnání s předchozím rokem. Tento vzestup byl způsoben hlavně značným růstem exportu do Indie zboží zařazeného do kategorie SITC 7 (o 3 161 mil. Kč).

3.4.2 Komoditní struktura vývozu ČR do Indie

Vývoj jak celkových ročních hodnot exportu České republiky do Indie, tak i skladba komoditní struktury vývozu v letech 2005–2019 podle Standardní mezinárodní klasifikace zboží SITC jsou znázorněny v tabulce č.19.

Tabulka č.19 Komoditní struktura vývozu ČR do Indie v letech 2005–2019

Vývoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	7	290	16	16	16	15	20	18
1	1	0	0	0	0	0	0	0
2	95	53	55	29	110	136	281	1 172
3	20	27	99	102	101	240	136	153
4	1	0	0	2	0	0	0	0
5	551	638	911	1 190	1 294	1 574	1 691	1 833
6	688	893	917	1 086	1 308	1 643	1 376	1 063
7	4 573	6 388	8 440	7 513	7 547	10 707	10 592	7 727
8	351	692	700	673	888	752	990	838
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	6 286	8 983	11 138	10 613	11 264	15 067	15 086	12 804

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	12	14	8	23	25	20	15	514
1	0	0	0	0	0	0	1	3
2	516	477	508	239	446	248	413	4 778
3	166	172	93	90	61	56	50	1 566
4	0	0	0	0	0	0	0	4
5	1 687	1 909	1 509	1 176	1 421	1 022	1 066	19 472
6	987	947	1 201	1 381	1 343	1 801	1 435	18 070
7	6 918	7 999	9 123	11 159	10 791	10 811	10 573	130 863
8	700	794	1 002	1 167	1 412	1 417	1 329	13 707
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	10 987	12 313	13 446	15 237	15 499	15 375	14 880	188 978

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Podle údajů z databáze Českého statistického úřadu uvedených v tabulce č.19 je patrné, že ve sledovaném období export pozvolna stoupal s průměrným tempem růstu 6,4 %. V absolutních číslech se vývoz zvýšil o 8 594 mil. Kč, tj. o 136,7 %. Minimum vývozu bylo zaregistrováno v roce 2005 (6 286 mil. Kč), maximální hodnoty bylo dosaženo v roce 2017 (15 499 mil. Kč).

Ze statistik v tabulce č.19 je vidět, že na vývozu České republiky do Indii se nejvíce podílela komoditní agregace SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která představovala 69,2 % (příloha č.14) souhrnného vývozu a sumárně za sledované období přispěla ve výši 120 290 mil. Kč. Mezi další zbožové skupiny s význačným vlivem na export patří skupina číslo 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené) -18 407 mil. Kč s podílem 10,3 %

a skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu), která celkově tvořila 9,6 % exportu, a to ve výši 16 635 mil. Kč.

Nejvíce se hodnota relativního meziročního nárůstu posunula v roce 2010, vývoz do Indie se zvýšil v absolutních hodnotách o 3 803 mil. Kč neboli o 33,8 %. Na základě údajů z komoditní struktury se dá říct, že komoditní skupina číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), která se zvedla o 41,9 %, zabezpečila více než 80 % z výše uvedeného vzestupu, konkrétně 83,1 % a 3 161 mil. Kč.

Ve sledovaném období 2009–2019 objem vývozu do Indie zaznamenal drobný nárůst v celkové výši 2 836 tun, tj. 3,47 % (příloha č.15). Nicméně objem exportu komoditní agregace SITC 2 se vzrostl o 12 970 tun nebo o 236,5 %. Naopak u komoditních agregací SITC 3, SITC 5, SITC 6 a SITC 7 docházelo k poklesu, a to v celkové výši 10 426 tun, což zapříčinilo tak malou výši celkového nárůstu

3.4.3 Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie

V následující tabulce č.20 jsou obsažena statistická data znázorňující meziroční změny hodnot dovozu z Indie do České republiky v letech 2005–2019. Stejně jako v předchozí podkapitole je důraz kladen na komoditní strukturu dle Standardní mezinárodní obchodní klasifikace SITC. Všechny hodnoty v tabulce jsou uvedeny v milionech Kč.

Tabulka č.20 Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v letech 2005–2019

Dovoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	191	229	242	279	299	273	316	308
1	12	58	22	25	22	84	55	46
2	129	160	259	319	212	429	482	622
3	0	2	1	0	0	0	1	0
4	7	8	11	14	2	5	9	9
5	851	870	904	1 002	1 396	1 815	1 929	2 059
6	1 661	1 653	3 214	2 682	2 199	2 625	3 041	2 858
7	1 123	1 392	1 589	2 322	2 696	3 265	3 212	3 233
8	1 798	1 633	1 903	2 051	2 165	2 452	2 508	2 522
9	0	0	0	0	0	0	0	6
Celkem	5 772	6 005	8 145	8 693	8 991	10 949	11 552	11 662

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	360	440	491	502	505	384	582	5 401
1	69	48	30	49	32	28	40	619
2	550	556	522	443	271	239	345	5 537
3	0	1	1	4	4	1	4	20
4	9	12	11	12	16	13	12	148
5	2 315	2 995	3 846	3 765	3 740	3 869	4 273	35 629
6	3 169	3 708	3 587	3 521	4 001	4 488	4 371	46 777
7	3 572	3 782	4 572	4 864	5 295	5 083	6 335	52 336
8	2 499	3 518	3 528	4 681	4 737	4 626	5 108	45 728
9	14	0	0	0	0	0	8	28
Celkem	12 558	15 060	16 587	17 841	18 600	18 730	21 079	192 223

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Podle údajů Českého statistického úřadu je zjevné, že celé sledované patnáctileté období bylo vyznačeno nepřetržitě rostoucím trendem s průměrným ročním tempem růstu 9,69 %. Celkově v absolutních částkách se od roku 2005 dovoz z Indie zvýšil o 15 307 mil. Kč, tj. o 265,2 %. Na tomto nárůstu se především hodně podílela zbožová skupina SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která ve sledovaném období stoupla o 5 213 mil. Kč neboli o 464,3 %.

V roce 2014 byl zaregistrován největší pozitivní výkyv hodnoty importu, šlo o meziroční nárůst ve výši 2 502 mil. Kč. To znamenalo, že v porovnání s rokem 2013 se dovoz souhrnně zvýšil o 20 %, a to hlavně díky komoditní skupině číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží), která se na tom podílela v celkové výši 1 019 mil. Kč a meziročně stoupla o 40,8 %, poté značně stoupl i import skupiny číslo 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené), a to o 680 mil. Kč, tj. o 29,4 %.

Jak uvádí tabulka č.20, nejsilnější komoditní skupinou v indickém dovozu do ČR v letech 2005–2019 stejně jako na vývozu byla agregace SITC 7, tzn. (Stroje a dopravní prostředky), která zajistila víc než čtvrtinu (27,2 %) (příloha č.16) celkového importu, a to ve výši 46 001 mil. Kč. Další významnou roli v komoditní struktuře dovozu hrála skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) – 42 406 mil. Kč a skupina číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží – 40 619 mil. Kč, které dohromady představovaly 48,1 % celkového importu ve sledovaném období do České republiky z Indie.

Ze statistik v příloze č. je vidět že objemově import z Indie během jedenácti sledovaných let zaznamenal značný vzestup, celkově se zvýšil o 134,74 % neboli o 111 857 tun v absolutních hodnotách (příloha č.17). Na tomto vzestupu skoro rovnoměrně se podíleli komoditní skupiny SITC 6 (32 712 tun), SITC 6 (29 746 tun) a SITC 2 (21 415 tun). Menší, ale také patrný růst byl zaregistrován u SITC 5, a to v celkové výši 13 400 tun, tj. o 174,3 % ve srovnání s prvním rokem období.

3.5 Zahraníční obchod ČR a Číny

3.5.1 Vzájemná obchodní výměna

Vývoj vzájemných obchodních vztahů mezi Čínou a Českou republikou v období 2005–2019 je uveden v tabulce č.21, v níž jsou mimo jiné ukázány meziroční změny hodnot exportu, importu, obratu a obchodní bilance, kromě toho jsou v tabulce vypočítána průměrná tempa růstu výše představených ukazatelů.

Tabulka č.21 Bilance zahraničního obchodu ČR a Číny v letech 2005–2019

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Meziroční změna v %		
	v mil. Kč				Vývoz	Dovoz	Obrat
2005	7 154	94 102	101 257	-86 948	-		
2006	8 992	128 177	137 168	-119 185	-25,68 %	-36,21 %	-35,47 %
2007	14 046	185 697	199 743	-171 651	56,21 %	44,88 %	45,62 %
2008	13 168	212 543	225 712	-199 375	-6,25 %	14,46 %	13,00 %
2009	15 853	199 939	215 793	-184 086	20,39 %	-5,93 %	-4,39 %
2010	23 179	295 799	318 978	-272 619	46,21 %	47,94 %	47,82 %
2011	29 517	334 528	364 045	-305 011	27,34 %	13,09 %	14,13 %
2012	32 712	306 522	339 233	-273 810	10,82 %	-8,37 %	-6,82 %
2013	37 587	303 397	340 984	-265 809	14,91 %	-1,02 %	0,52 %
2014	42 460	363 099	405 559	-320 639	12,96 %	19,68 %	18,94 %
2015	45 611	467 300	512 911	-421 690	7,42 %	28,70 %	26,47 %
2016	46 874	431 915	478 789	-385 041	2,77 %	-7,57 %	-6,65 %
2017	56 238	475 614	531 853	-419 376	19,98 %	10,12 %	11,08 %
2018	56 158	568 498	624 656	-512 341	-0,14 %	19,53 %	17,45 %
2019	56 682	650 259	706 941	-593 577	0,93 %	14,38 %	13,17 %
Průměrné tempo růstu v %					15,93 %	14,81 %	14,89 %

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky č.21 vyplývá, že ve sledovaném období vykazoval zahraniční obchod mezi Čínou a Českou republikou rostoucí tendenci s výjimkou let 2009, 2012 a 2016. Každopádně za patnáctileté období vykázaly jak vývoz, tak i dovoz obrovský nárůst: 49 528 mil. Kč a 556 156 mil. Kč, tedy celkově se obrat zvýšil o 605 684 mil. Kč neboli o 498,2 %, průměrné tempo růstu činilo 14,89 %. Minimální hodnota ročního obratu mezi Čínou a ČR byla zaregistrována v roce 2007 (101 257 mil Kč), maximum v roce 2019 činilo 706 941 mil. Kč.

Při pohledu na data z tabulky č.21 je patrné, že během celého sledovaného období Česká republika vykazovala mimořádně velké záporné saldo obchodní bilance, import do ČR měl trvale větší hodnotu než export do Číny. Souhrnně se položka dovozu z Číny podílela na 91,1 % celkového obratu, a to ve výši 5 017,4 mld. Kč. Maximálně se hodnota relativního meziročního nárůstu pohnula v roce 2015, v porovnání s předchozím rokem se mezinárodní obchodní směna České republiky a Číny zvýšila v absolutních hodnotách o 107 352 mil. Kč neboli o 26,5 %, a to především díky prudkému vzestupu importu (o 28,7 %).

3.5.2 Komoditní struktura vývozu ČR do Číny

Následující tabulka zobrazuje komoditní strukturu vývozu České republiky do Číny v rámci období 2005–2019 dle Standardní mezinárodní klasifikace zboží SITC. Všechny hodnoty v tabulce jsou uvedeny v milionech Kč.

Tabulka č.22 Komoditní struktura vývozu ČR do Číny v letech 2005–2019

Vývoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	30	46	85	60	87	97	238	337
1	1	3	3	8	26	42	21	54
2	337	408	455	282	1 106	1 736	1 830	2 131
3	38	21	46	27	44	122	342	133
4	0	0	0	0	0	0	0	0
5	727	696	751	688	1 274	1 235	1 196	1 255
6	1 079	914	1 929	1 696	2 291	3 299	3 579	3 794
7	4 504	6 281	9 708	9 246	9 283	14 372	19 078	20 627
8	439	621	1 068	1 163	1 742	2 278	3 233	4 379
9	0	0	0	0	0	0	0	1
Celkem	7 154	8 992	14 046	13 168	15 853	23 179	29 517	32 712

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	274	241	252	373	684	940	1 154	4 901
1	71	88	140	97	63	65	78	761
2	2 718	3 287	3 039	2 294	3 906	4 972	7 793	36 294
3	30	29	35	129	229	334	405	1 963
4	0	0	0	1	0	0	0	1
5	1 423	1 958	1 975	2 037	2 343	2 227	2 409	22 193
6	4 258	4 142	3 715	4 247	4 756	4 296	4 211	48 206
7	23 517	26 853	28 123	29 849	35 564	34 295	31 512	302 812
8	5 296	5 862	8 332	7 847	8 693	9 028	9 119	69 099
9	0	0	0	0	0	0	1	2
Celkem	37 587	42 460	45 611	46 874	56 238	56 158	56 682	486 232

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Podle výše uvedených údajů v tabulce č.22 je vidět, že český vývoz do Číny ve sledovaném 15letém období s výjimkou roku 2008 a mírného poklesu v roce 2018 vykazoval stále rostoucí trend, absolutně hodnota exportu vzrostla o 49 528 mil. Kč, tj. o 592,3 %, průměrný meziroční index činil 115,9. Největší hodnota meziročního růstu byla zaregistrována mezi roky 2016 a 2017, kdy se vývoz zvýšil o 9 364 mil. Kč neboli o 20 %. Více než polovina tohoto růstu byla způsobena nárůstem komoditní skupiny číslo 7 (Stroje

a dopravní prostředky) v hodnotě 5 716 mil. Kč. Exportní minimum ve výši 7 154 mil. Kč bylo zaznamenáno na úplném začátku sledovaného období v roce 2005, opačné, tedy maximální hodnoty bylo dosaženo v posledním roce sledovaného období (56 238 mil. Kč).

V letech 2005–2019 v komoditní struktuře exportu z České republiky do Číny zastává dominantní pozici komoditní agregace SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která ve sledovaném období pokrývala skoro dvě třetiny celkové hodnoty vývozu (62,3 %) (příloha č.18), a to ve výši 271 300 mil. Kč. Dále se na vývozu význačně podílela zbožová skupina číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží), a to v hodnotě 59 980 mil. Kč neboli 14,2 % z celkového exportu. Zbožová skupina číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) a skupina číslo 2 (Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv) společně přispěly 63 779 mil. Kč, tudíž dosáhly 14,5 % z celkového vývozu z České republiky do Číny.

Stejně jako i hodnota vývozu, objem exportovaného do Číny zboží vykázal v rámci sledovaného 11letého období obrovsky nárůst, tempo rustu dosáhlo hodnot 24,80 %. V absolutních hodnotách objem stoupl o 1 391 646 tun, tj. o 816,3 %, viz příloha č.19. Největší zvýšení objemu v období 2009–2019 bylo zaznamenáno u zbožové skupiny SITC 2, která se zvýšila o 1 358 530 tun neboli o neuvěřitelných 3 300 % a se podílela na 97,6 % celkového nárůstu. Zanedbatelný, v porovnání se SITC 2, růst byl také zaregistrován u SITC 7 (35 482 tun) a SITC 3 (23 886 tun), naopak agregace SITC 5 objemově klesla, a to o 51 411 tun.

3.5.3 Komoditní struktura dovozu do ČR z Číny

Níže uvedená tabulka č.23 obsahuje data znázorňující, jak se vyvíjela hodnota dovozu z Číny do České republiky v období 2005–2019. Shodně jako v podkapitole 4.5.2 je největší důraz kladen na komoditní strukturu importu dle Standardní mezinárodní obchodní klasifikace SITC.

Tabulka č.23 Komoditní struktura dovozu do ČR z Číny v letech 2005–2019

Dovoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1 250	1 507	1 786	1 773	1 474	1 734	1 788	1 815
1	4	7	19	30	28	32	60	33
2	659	604	670	725	773	1 052	1 426	1 288
3	25	33	33	13	16	6	7	12
4	2	1	1	5	6	6	4	6
5	2 345	2 648	3 542	3 707	3 096	4 249	5 047	5 043
6	8 382	9 999	17 018	17 686	12 710	15 621	19 244	19 420
7	58 383	82 621	123 325	139 956	136 453	229 142	259 216	232 303
8	23 053	30 755	39 303	48 646	45 383	43 954	47 717	46 573
9	1	1	0	1	1	3	19	29
Celkem	94 102	128 177	185 697	212 543	199 939	295 799	334 528	306 522
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1 828	1 900	2 039	2 150	2 129	2 053	2 573	27 799
1	21	51	50	67	87	98	95	681
2	1 294	1 356	1 131	1 094	1 303	1 566	1 356	16 295
3	7	10	6	44	67	54	70	403
4	8	11	10	4	51	59	136	310
5	5 984	7 285	7 206	8 030	8 083	8 271	9 129	83 665
6	20 453	25 138	26 522	28 195	30 352	33 334	35 474	319 548
7	226 469	270 680	363 242	321 011	357 679	447 647	520 971	3 769 096
8	47 316	56 655	67 077	71 308	75 851	75 406	80 444	799 442
9	18	13	17	14	13	10	12	152
Celkem	303 397	363 099	467 300	431 915	475 614	568 498	650 259	5 017 390

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Jak uvádí tabulka č.23, ve sledovaném 15letém období se import z Číny do ČR významně pohnul směrem vzhůru, a to v absolutních hodnotách o 556 156 mil. Kč, tj. o 491 %, průměrný meziroční tempo růstu dosáhlo 14,81 %. V rámci sledovaného období ČR dosáhla maximální hodnoty importu z Číny v roce 2019, a to ve výši 650 259 mil. Kč, naopak nejméně bylo do České republiky za sledovaných 15 let dovezeno v roce 2005 (94 102 mil. Kč). Nejvíce objem importu v absolutních hodnotách stoupl mezi lety 2014 a 2015, kdy byl zaznamenán růst o 104 201 mil. Kč, tj. o 28,7 %. Hlavně výše popsany vzestup byl zapříčiněn rostoucím trendem u komoditní skupiny číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), která se zvýšila o 92 562 mil. Kč neboli o 34,2 %.

Ze statistických údajů uvedených v tabulce č.23 je zjevné, že v letech 2005–2019 zastává v komoditní struktuře dovozu z Číny do ČR dominantní pozici vzhledem k velikosti hodnoty importu (3 769 096 mil. Kč) zastává komoditní agregace SITC 7. V rámci

sledovaného období výše uvedená skupina zabezpečila tři čtvrtiny z celkového dovozu (příloha č.20). Druhou největší zbožovou skupinou je SITC 8 (Stroje a dopravní prostředky), která se celkově podílela na dovozu ve výši 718 998 mil. Kč, tj. 15,9 % z importu do ČR.

Na straně dovozu z Číny do České republiky objem, stejně jako hodnota, prokazoval nárůst, a to v celkové výši 555 628 tun, tj. 53,65 %, průměrné tempo růstu se rovnalo 4,39 % (příloha č.21). Nejvíce, v celkové výši 370 277 tun, se na tom vzestupu podílela komoditní agregace SITC 7, která ve sledovaném období 2009–2019 se vzrostla o 113,9 % a zabezpečila dvě třetiny celkového nárůstu. Na druhém místě dle velikosti příspěvku na celkovou hodnotu nárůstu je zbožová skupina SITC 6 s 29 % podílem, a to ve výši 161 288 tun.

3.6 Zahraniční obchod ČR a Jihoafrické republiky

3.6.1 Vzájemná obchodní výměna

Vývoj zahraničně obchodních vztahů ČR a Jihoafrické republiky v letech 2005–2019 je ukázán v tabulce č.24, která v sobě také zahrnuje vývoj hodnot exportu, importu, obratu a obchodní bilance včetně vypočítaného průměrného tempa růstu.

Tabulka č.24 Bilance zahraničního obchodu ČR a JAR v letech 2005–2019

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Meziroční změna v %		
	v mil. Kč				Vývoz	Dovoz	Obrat
2005	3 747	3 295	7 042	452	-	-	-
2006	4 590	4 025	8 616	565	22,49 %	22,16 %	22,34 %
2007	6 348	4 792	11 140	1 556	38,29 %	19,05 %	29,30 %
2008	5 338	4 728	10 066	610	-15,91 %	-1,34 %	-9,64 %
2009	4 796	3 453	8 249	1 343	-10,15 %	-26,97 %	-18,05 %
2010	7 761	5 225	12 986	2 536	61,82 %	51,33 %	57,43 %
2011	9 563	7 179	16 743	2 384	23,22 %	37,40 %	28,93 %
2012	9 070	6 163	15 233	2 908	-5,15 %	-14,16 %	-9,01 %
2013	9 844	5 506	15 350	4 338	8,53 %	-10,66 %	0,77 %
2014	10 801	6 109	16 910	4 692	9,72 %	10,95 %	10,16 %
2015	10 648	6 487	17 135	4 161	-1,41 %	6,18 %	1,33 %
2016	11 568	7 827	19 395	3 740	8,64 %	20,66 %	13,19 %
2017	11 782	7 719	19 501	4 063	1,85 %	-1,39 %	0,55 %
2018	14 113	10 216	24 330	3 897	19,79 %	32,36 %	24,76 %
2019	16 507	17 813	34 319	-1 306	16,96 %	74,36 %	41,06 %
Průměrné tempo růstu v %					11,17 %	12,81 %	11,98 %

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V rámci sledovaného třináctiletého období se vzájemná obchodní výměna mezi Českou republikou a JAR vyznačovala vzrůstající tendencí, která byla krátkodobě narušena v letech 2008, 2009 a 2012. Celkový obrat mezinárodního obchodu se zvýšil o 27 277 mil. Kč, tj. o 287,3 %, průměrné tempo růstu dosáhlo 11,98 %. Od roku 2005 export do Jihoafrické republiky zaznamenal nárůst o 240,5 %, ve výši 12 759 mil. Kč, import ve sledovaném období se dalo charakterizovat růstem souhrnně o 14 518 mil. Kč, tj. o 340,6 %. Celkem se dá sledované období charakterizovat stále kladným saldem obchodní bilance, vývoz z České republiky měl trvale větší objem než dovoz z JAR.

Maximálního objemu zahraniční obchodní výměny mezi ČR a Jihoafrickou republikou ve výši 34 319 mil. Kč bylo dosaženo v roce 2019, naopak minimum obratu byl zaznamenáno v roce 2005 (7 042 mil. Kč). Největší nárůst celkového obratu oproti minulému roku v absolutních hodnotách (o 9 990 mil. Kč) byl zachycen v roce 2019, kdy došlo k významnému vzestupu jak vývozu z ČR (o 17 %), tak i dovozu z JAR (o 74,4 %).

3.6.2 Komoditní struktura vývozu ČR do Jihoafrické republiky

Komoditní struktura vývozu České republiky do Jihoafrické republiky dle Standardní mezinárodní klasifikace zboží SITC ve sledovaném patnáctiletém období je uvedena v tabulce č.25.

Tabulka č.25 Komoditní struktura vývozu ČR do Jihoafrické republiky v letech 2005–2019

Vývoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	22	26	35	31	77	47	47	61
1	15	28	43	18	8	7	5	4
2	10	7	12	27	16	24	57	21
3	0	0	0	0	0	135	34	0
4	1	0	0	0	0	0	0	0
5	86	64	67	89	115	123	177	276
6	596	715	759	973	791	1 032	1 236	1 423
7	2 723	3 375	4 950	3 780	3 214	5 653	7 344	6 514
8	296	376	481	421	576	739	662	772
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	3 747	4 590	6 348	5 338	4 796	7 761	9 563	9 070

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	102	111	159	231	274	355	475	2 052
1	3	4	2	3	1	0	1	141
2	19	43	60	48	74	155	192	766
3	2	0	0	1	0	4	0	177
4	0	0	0	0	0	1	0	1
5	312	439	575	542	431	493	388	4 178
6	1 183	1 391	1 520	1 624	1 867	1 709	1 971	18 790
7	7 532	7 937	7 169	7 634	7 738	10 220	12 229	98 013
8	691	875	1 162	1 485	1 396	1 177	1 251	12 359
9	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	9 844	10 801	10 648	11 568	11 782	14 113	16 507	136 478

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Ze statistik vyplývá, že export z České republiky do JAR v letech 2005–2019 stoupal intenzivně, v rámci sledovaného období hodnota vývozu vzrostla o 240,5 %, což znamenalo přírůstek objemu exportu o 12 759 mil. Kč, průměrný meziroční index činil 111,2. Minimální hodnota vývozu byla zaregistrována na začátku sledovaného období, v roce 2005 (3 747 mil. Kč), naopak maxima ve výši 16 507 mil. Kč bylo dosaženo v roce 2019.

Na základě údajů z tabulky č.25 je jasné, že mezi lety 2009–2010 lze zaznamenat největší meziroční přírůstek za sledované období, a to o 2 965 mil. Kč, tj. o 61,8 %. Nejvíce se na tom vzestupu podílela komoditní agregace číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), která se meziročně zvýšila o 2 440 mil. Kč neboli o 75,9 %.

V komoditní struktuře vývozu z ČR do Jihoafrické republiky mělo nejsilnější postavení ve sledovaném třináctiletém období zboží zařazené do komoditní skupiny číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), kteří se celkově podíleli na exportu 71,8 % (příloha č.22)

v hodnotě 98 013 mil. Kč. Na druhém místě je s velkým odstupem skupina SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu), a to s podílem 13,8 %. Na exportu se také významně podílela komoditní agregace číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží) v hodnotě 12 359 mil. Kč, tj. 9,1 % celkového vývozu.

Celkem vývoj objemu exportu do Jihoafrické republiky se dá charakterizovat rostoucím trendem, za cele sledované období 2009–2019 objem vývozu stoupl o 268,9 % neboli v absolutních hodnotách o 62 002 tun, průměrné tempo růstu dosáhlo 13,94 %%, viz příloha č.23. Komoditní skupiny SITC 7 a SITC 6, které dohromady pokryly více než dvě třetiny celkového nárůstu, se na tom vzestupu podíleli nejvíce, a to ve výši 23 616 tun a 20 655 tun. Mírně se zvýšil i exportovaný objem komoditních agregací SITC 0 a SITC 2, o 6 680 tun a 5 664 tun.

3.6.3 Komoditní struktura dovozu do ČR z Jihoafrické republiky

Následující tabulka č.26 ukazuje vývoj komoditní struktury importu z JAR do České republiky v letech 2005 až 2019.

Tabulka č.26 Komoditní struktura dovozu do ČR z Jihoafrické republiky v letech 2005–2019

Dovoz v mil. Kč								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	350	300	337	459	453	350	260	257
1	45	47	62	84	67	68	98	66
2	941	739	793	802	413	1 080	1 272	1 132
3	1	0	0	2	0	0	0	0
4	0	0	0	0	1	1	0	1
5	183	116	112	68	48	198	284	186
6	651	1 034	1 267	1 021	820	946	1 274	996
7	1 106	1 764	2 159	2 196	1 580	2 517	3 939	3 473
8	19	25	61	96	72	61	47	47
9	0	0	0	0	0	2	6	6
Celkem	3 295	4 025	4 792	4 728	3 453	5 225	7 179	6 163

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	303	272	463	425	424	440	435	5 528
1	86	88	95	88	85	105	60	1 143
2	1 048	886	1 170	1 278	1 454	2 049	2 117	17 172
3	0	0	0	0	0	0	0	4
4	0	1	1	1	2	1	8	18
5	128	226	317	301	283	2 369	5 399	10 219
6	1 076	1 154	1 221	1 301	1 379	1 575	1 378	17 093
7	2 786	3 298	3 066	4 350	4 033	3 562	8 213	48 043
8	71	165	142	65	48	102	169	1 189
9	8	18	13	17	11	13	34	128
Celkem	5 506	6 109	6 487	7 827	7 719	10 216	17 813	100 537

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V rámci sledovaného 13letého období 2005–2019 dovoz z Jihoafrické republiky do ČR zaznamenal značný růst, import se celkově zvýšil o 14 518 mil. Kč, tj. o 340,6 %, průměrné tempo růstu dosáhlo 12,81 % Minima dovozu ve výši 3 295 mil. Kč bylo dosaženo stejně jako i nejmenší hodnoty vývozu na začátku sledovaného období, tedy v roce 2005, naopak nejvíce bylo z JAR do České republiky importováno v roce 2019 (17 813 mil. Kč). Meziroční hodnota importu nejvíce vzrostla v roce 2019, kdy objem dovozu v absolutních číslech se zvýšil o 7 596 mil. Kč, tj. o 74,4 %. Na uvedeném růstu se podílela hlavně zbožová skupina SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která se meziročně navýšila o 4 651 mil. Kč neboli o 130,6 %, tím pokryla 61,2 % celkového vzestupu.

Podle údajů z Českého statistického úřadu uvedených v tabulce č.26 je vidět, že v komoditní struktuře dovozu stejně jako v exportu dominovala komoditní agregace SITC 7

(Stroje a dopravní prostředky) s celkovým podílem 47,8 % (příloha č.24) a ve výši 48 043 mil. Kč. Druhou nejvýznamnější zbožovou skupinou v dovozu z Jihoafrické republiky do ČR je komoditní agregace SITC 2 (Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv), která zajistila 17,1 % celkového importu, a to ve výši 17 172 mil. Kč, poté následovala skupina (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) s podílem 17 % v hodnotě 17 093 mil. Kč.

Vcelku ve sledovaném 11letém období došlo ke zvýšení objemu importovaného z JAR do České republiky zboží o 203,7 % neboli o 113 500 tun, meziroční index se rovnal 111,75 (příloha č.25). Skoro devadesát procent (88,5 %) již zmíněného nárůstu je zabezpečeno komoditní skupinou SITC 2, dovoz, které ve sledovaném období stoupl o 100 490 tun, tj. o 650 %. Dále značně, vzhledem k velikosti její objemu, se vzrostla agregace SITC 7, a to o 14 202 tun neboli o 614 %.

4 Analýza komparativních výhod České republiky

Ve čtvrté kapitole diplomové práce je zpracovaná analýza komparativních výhod České republiky v rámci mezinárodně obchodních vztahů se státy seskupení BRICS u základních kategorií komoditních agregací Standardní mezinárodní obchodní klasifikace SITC. V první řadě jsou komparativní výhody spočítány ve vztahu se skupinou BRICS jako celku a potom v obchodě s jednotlivými zeměmi hospodářského bloku. Ukazatele komparativní výhody neboli Lafayova indexu jsou vypočteny pro dílčí základní agregaci a jednotlivé roky. Zelenou barvou jsou označena pole v tabulkách vykazující komparativní výhodu České republiky ve vzájemné obchodní výměně, červenou barvou pak jsou poznamenány roky a skupiny, ve kterých ČR komparativních výhod nedosáhla, nakonec oranžově jsou označeny položky nevyjadřující ani výhodu, ani nevýhodu, protože jejich hodnota se rovná nule. Hodnoty Lafayova indexu jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa. Pro LFI index platí, že čím vyšší je hodnota indexu, tím vyšší je stupeň specializace státu na danou komoditu.

4.1 BRICS

Hodnoty Lafayova indexu reprezentující komparativní výhody a nevýhody České republiky ve vzájemném obchodě se skupinou BRICS jako celku v letech 2005–2019 jsou uvedeny v následující tabulce č.27.

Tabulka č.27 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s uskupením BRICS v letech 2005–2019

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0,21	0,26	-0,09	-0,06	-0,10	-0,07	-0,08	-0,11
1	0,18	0,15	0,18	0,15	0,13	0,12	0,08	0,09
2	-0,76	-0,74	-0,63	-0,59	0,16	-0,04	-0,33	0,09
3	-12,84	-12,36	-9,84	-10,82	-9,25	-7,82	-7,84	-10,37
4	0,00	-0,02	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	2,57	2,39	2,14	1,76	2,92	2,68	2,10	1,82
6	3,41	3,25	1,78	1,90	2,11	1,88	1,41	1,50
7	8,41	8,09	8,04	9,16	5,93	3,82	5,14	7,33
8	-1,18	-1,02	-1,57	-1,50	-1,90	-0,58	-0,47	-0,35
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Za celé období
0	-0,05	0,05	0,07	0,18	0,30	0,37	0,44	0,12
1	0,10	0,09	0,09	0,08	0,08	0,11	0,11	0,11
2	0,24	0,41	0,57	0,38	0,65	0,79	1,24	0,27
3	-10,39	-7,63	-4,05	-3,48	-4,12	-3,92	-2,92	-6,84
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	0,00
5	1,57	1,78	1,72	1,49	1,26	0,86	0,96	1,71
6	1,43	0,91	1,34	0,94	0,71	0,77	0,92	1,38
7	7,40	4,55	0,03	0,73	1,37	0,66	-1,01	3,67
8	-0,31	-0,16	0,25	-0,31	-0,24	0,36	0,26	-0,41
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z údajů uvedených v tabulce č.27 je zřejmé, že Česká republika vykazovala komparativní výhodu v kategoriích SITC 1 (Nápoje a tabák), SITC 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené) a SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) po celé sledované období a SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky) s výjimkou posledního roku sledovaného období. Nejsilnější komparativní výhoda byla dosažena u skupiny číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), u níž s výjimkou roků 2015, 2016 a 2018 přesahoval koeficient LFI hodnotu 1,00 a maximum v roce 2008 se rovnalo 9,16. Zároveň byla v období 2005–2019 komparativní výhoda zaregistrovaná u skupin SITC 0 (Potraviny a živá zvířata) a SITC 2 (Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv), přestože skupiny byly po dlouhou dobu v komparaci nevýhodné.

Naopak komparativní nevýhoda v zahraničním obchodním vztahu s blokem BRICS byla trvale zaznamenaná u komoditních skupin číslo 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) a číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží), výjimkou byly roky 2015, 2018 a 2019.

Komoditní agregace SITC 3 vykazuje výraznou komparativní nevýhodu, v celém období se hodnota indexu LFI pohybuje mezi hodnotami -2,92 a -12,36, což bylo hlavně způsobeno významným dovozem zemního plynu a ropných produktů z Ruska.

U komoditních skupin číslo 4 (Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky) a komodity číslo 9 (Předměty obchodu jinde nezatříděné) dosahuje ukazatel vzhledem k minimálnímu objemu zahraničního obchodu komparativní výhody ve většině případů hodnoty 0.

4.2 Brazílie

V tabulce č.28 jsou ukázány indexy LFI vyjadřující komparativní výhody a nevýhody českého zahraničního obchodu s Brazílií ve sledovaném 15letém období u základních agregovaných skupin SITC.

Tabulka č.28 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Brazílií v letech 2005–2019

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	-19,27	-17,69	-21,02	-20,42	-21,80	-25,25	-27,36	-26,71
1	-2,44	-3,02	-1,97	-2,22	-1,09	-1,74	-1,90	-2,70
2	-2,67	-2,42	-2,56	-7,28	-2,10	-2,49	-1,81	1,52
3	0,02	0,00	0,00	0,00	0,02	0,08	0,02	0,00
4	-0,09	-2,28	-0,28	-0,02	0,00	-0,02	0,00	0,00
5	0,37	0,99	1,18	-0,24	-2,20	-0,08	0,54	-3,59
6	3,57	4,02	1,97	4,05	1,90	0,46	0,46	4,77
7	21,54	20,57	22,43	24,80	24,14	26,55	27,56	20,63
8	-1,04	-0,17	0,25	1,33	1,13	2,48	2,48	6,08
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Za celé období
0	-26,30	-22,68	-25,08	-20,50	-12,50	-7,55	-9,96	-20,27
1	-2,77	-3,21	-1,45	-2,13	-2,78	-2,08	-2,46	-2,28
2	1,24	0,85	0,73	0,84	0,19	-3,79	-3,72	-1,48
3	0,26	-0,86	-0,04	0,18	-0,62	0,02	0,49	-0,02
4	-0,08	-0,03	-0,04	-0,05	-0,01	-0,01	-0,01	-0,15
5	-4,36	-7,21	-8,07	-6,60	-8,05	-3,20	-2,95	-3,11
6	6,78	6,60	6,54	-0,65	-1,22	-10,44	-7,22	1,18
7	19,95	23,31	25,13	26,14	22,52	24,79	24,80	23,68
8	5,28	3,23	2,27	2,78	2,48	2,25	1,03	2,45
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Na základě vypočítaných LFI indexu z tabulky č.28 lze konstatovat, že v rámci mezinárodních obchodních vztahů s Brazílií Česká republika dosahovala jen u tří komoditních skupin, a to u SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu), SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky) a SITC 8 (Průmyslové spotřební zboží), přičemž u zbožové skupiny číslo 7 byla značná komparativní výhoda kolísající mezi hodnotami 19,95 a 27,56 zaznamenána po celou sledovanou dobu. Po prvních dvou letech, kdy u skupiny průmyslové spotřební zboží byla zjištěna komparativní nevýhoda, trend se změnil a v rámci dalších sledovaných 13 let Lafayův index dosahoval kladných hodnot. Naopak agregace SITC 6 vykazuje od roku 2016 komparativní nevýhodu, a to po prvních jedenácti letech, kdy bylo komparativní výhody dosaženo.

Komoditní agregace číslo 0 (Potraviny a živá zvířata), číslo 1 (Nápoje a tabák) a číslo 4 (Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky) jsou v rámci sledovaného patnáctiletého období permanentně nevýhodné, zvláště zbožová skupina potraviny a živá zvířata, u níž se index LFI v různých letech pohybuje od $-7,55$ do $-27,36$ a za celé sledované období se rovná $-20,27$. U základních agregovaných skupin SITC 2, SITC 3 a SITC 5 byly souhrnně zjištěny komparativní nevýhody nehledě na to, že v některých letech index LFI dosahoval kladných hodnot.

4.3 Rusko

Následující tabulka č.29 demonstruje vývoj hodnot indexu LFI u jednotlivých agregátních skupin SITC v zahraničním obchodu ČR s Ruskem ve sledovaném patnáctiletém období 2005–2019.

Tabulka č.29 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Ruskem v letech 2005–2019

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1,35	0,98	0,81	0,66	0,67	0,62	0,58	0,56
1	0,40	0,34	0,41	0,34	0,32	0,30	0,22	0,22
2	-1,78	-1,98	-2,42	-1,69	-0,88	-1,87	-3,02	-2,02
3	-29,43	-30,56	-35,22	-34,92	-38,14	-36,78	-37,22	-40,82
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	3,74	3,58	3,43	2,30	4,89	4,93	3,11	2,37
6	5,70	5,51	3,56	3,06	3,15	1,90	1,27	1,95
7	16,43	18,30	25,20	26,40	26,08	26,95	31,01	33,84
8	3,60	3,83	4,24	3,86	3,89	3,95	4,04	3,92
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Za celé období
0	0,59	0,74	0,87	0,97	0,96	0,87	0,99	0,80
1	0,23	0,23	0,20	0,22	0,26	0,35	0,34	0,29
2	-1,43	-1,71	-1,62	-1,77	-1,43	-0,61	-0,87	-1,79
3	-40,49	-39,62	-35,76	-33,55	-32,21	-35,05	-34,04	-37,05
4	0,00	0,00	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	-0,01	0,00
5	2,00	2,32	2,96	2,71	1,76	0,08	0,28	2,62
6	1,81	0,83	0,82	-1,17	-1,69	-0,56	-0,45	1,61
7	33,21	31,75	27,71	27,16	27,13	29,68	28,83	28,96
8	4,08	5,46	4,83	5,43	5,23	5,23	4,92	4,57
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Česká republika v zahraničně obchodním vztahu s Ruskem dle údajů z tabulky č.29 dosahuje komparativní výhody u šesti z deseti komoditních skupin, přitom po celé sledované období u pěti ze šesti agregací, a to u SITC 0 (Potraviny a živá zvířata), SITC 1 (Nápoje a tabák), SITC 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené), SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky) a SITC 8 (Průmyslové spotřební zboží). Nejsilnější komparativní výhoda ve vzájemném zahraničním obchodu s Ruskem byla zjištěna u základní agregátní skupiny číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), u které hodnoty LFI indexu v průběhu zkoumaného patnáctiletého období kolísaly v rozmezí 16,43 až 33,21 a sumárně za celé období dosáhl Lafayův index hodnoty 28,96.

Na základě tabulky č.29 lze říct, že obě komparativně nevýhodné zbožové skupiny v rámci zahraničního obchodu České republiky a Ruska vykazovaly záporné hodnoty LFI indexu v celém 15letém období, přičemž Lafayův index u komoditní agregace (Minerální

paliva, maziva a příbuzné materiály) pohyboval mezi hodnotami -29,43 a -40,49, tj. komparativní nevýhoda je kolosální.

4.4 Indie

Komparativní výhody či nevýhody České republiky v zahraničním obchodě s Indií v rámci jednotlivých zbožových skupin v letech 2005–2019 jsou znázorněny v tabulce č.30.

Tabulka č.30 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Indií v letech 2005–2019

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	-1,59	-0,28	-1,38	-1,51	-1,57	-1,17	-1,28	-1,25
1	-0,10	-0,46	-0,13	-0,14	-0,12	-0,37	-0,23	-0,20
2	-0,36	-1,00	-1,31	-1,68	-0,68	-1,47	-1,14	1,91
3	0,16	0,13	0,42	0,48	0,44	0,77	0,44	0,60
4	-0,06	-0,06	-0,06	-0,07	-0,01	-0,02	-0,04	-0,04
5	-2,98	-3,55	-1,43	-0,15	-1,99	-2,99	-2,70	-1,67
6	-8,90	-8,44	-15,24	-10,21	-6,34	-6,37	-8,45	-8,09
7	26,60	23,02	27,45	21,82	18,27	20,10	20,83	16,28
8	-12,76	-9,36	-8,33	-8,54	-7,99	-8,48	-7,44	-7,52
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,03

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Za celé období
0	-1,37	-1,39	-1,43	-1,32	-1,27	-0,95	-1,29	-1,27
1	-0,27	-0,16	-0,09	-0,13	-0,08	-0,07	-0,09	-0,16
2	0,16	0,09	0,32	-0,45	0,70	0,17	0,55	-0,18
3	0,75	0,69	0,34	0,28	0,19	0,18	0,15	0,41
4	-0,03	-0,04	-0,03	-0,03	-0,04	-0,03	-0,03	-0,04
5	-1,53	-2,17	-5,91	-6,65	-5,43	-6,94	-6,36	-4,12
6	-8,09	-8,38	-6,28	-5,30	-6,37	-6,06	-5,38	-7,39
7	17,18	19,73	19,92	22,84	20,41	21,38	19,89	21,01
8	-6,74	-8,37	-6,83	-9,23	-8,11	-7,66	-7,42	-8,27
9	-0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky č.30 je patrné, že v zahraničním obchodě s Indií u osmi základních komoditních skupin z deseti Česká republika nedosahuje komparativní výhody, výjimkami jsou tradičně skupina číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky) a agregace SITC 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály). Stejně jako v rámci zahraničně obchodních vztahů s Brazílií a Ruskem přesahuje Lafayův index SITC 7 za celé sledované období hranici

20 a rovná se 21,01. V případě komoditní agregace SITC 3 vykazoval index LFI stejně jako u SITC 7 kladné hodnoty po celé sledované patnáctileté období.

Naopak u komoditních skupin SITC 1 (Nápoje a tabák), SITC 4 (Živočišné a rostlinné oleje a tuky), SITC 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené), SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) a SITC 8 (Průmyslové spotřební zboží) byla zjištěna komparativní nevýhoda, a to od roku 2005 až do roku 2019. Nejsilnější komparativní nevýhody dosahovala Česká republika v zahraničním obchodě s Indií u komoditní skupiny (Průmyslové spotřební zboží), hodnota LFI za celé sledované období se rovná -8,27.

4.5 Čína

V tabulce č.31 je zahrnut vývoj jednotlivých hodnot Lafayova indexu České republiky v zahraničně obchodním vztahu s Čínou ve sledovaném patnáctiletém období.

Tabulka č.31 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s Čínou v letech 2005–2019

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	-0,12	-0,08	-0,05	-0,04	-0,03	-0,02	0,04	0,08
1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,01	0,03
2	0,53	0,50	0,38	0,20	0,90	0,96	0,86	1,06
3	0,07	0,03	0,04	0,02	0,04	0,07	0,17	0,07
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	1,01	0,70	0,45	0,38	0,88	0,52	0,38	0,38
6	0,81	0,29	0,60	0,50	1,10	1,21	0,95	0,92
7	0,12	0,66	0,35	0,48	-1,32	-2,08	-1,92	-2,22
8	-2,41	-2,09	-1,77	-1,54	-1,59	-0,68	-0,49	-0,31
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Za celé období
0	0,03	0,01	0,02	0,05	0,15	0,21	0,24	0,07
1	0,04	0,04	0,05	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
2	1,33	1,38	1,04	0,82	1,26	1,40	2,00	1,15
3	0,02	0,01	0,01	0,05	0,07	0,10	0,10	0,06
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	0,36	0,49	0,45	0,44	0,47	0,41	0,42	0,47
6	0,90	0,53	0,40	0,45	0,39	0,29	0,29	0,57
7	-2,37	-2,12	-2,60	-1,88	-2,26	-2,89	-3,62	-2,07
8	-0,30	-0,34	0,63	0,04	-0,09	0,46	0,55	-0,28
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V rámci mezinárodního obchodu s Čínou v letech 2005 až 2019 Česká republika vykazovala komparativní výhody především u zbožové skupiny číslo 2 (Suroviny nepoživatelné, bez paliv), a to bez výjimky po celé patnáctileté období. U komoditních skupin SITC 0, SITC 1, SITC 3, SITC 5 a SITC 6 byla komparativní výhoda taktéž prokázána, ale lze ji charakterizovat jako zanedbatelnou, protože u výše uvedených agregací nedosahují indexy LFI za celé období ani hodnoty 1. U komoditních agregací SITC 4 (Živočišné a rostlinné oleje a tuky) a SITC 9 (Předměty obchodu jinde nezatříděné) se vzhledem k minimálnímu objemu jejich obchodu komparativní výhoda či nevýhoda nedá ani odhadnout.

U základních komoditních skupin číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky) a číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží) naopak jde o komparativní nevýhodu, jelikož jejich celkové hodnoty Lafayova indexu jsou pod nulovou hranicí. V případě SITC 7 jde o trend od roku 2009, kdy Česká republika o komparativní výhodu ve sledovaném období poprvé přišla a potom už ani neměla možnost ji vrátit. Komoditní agregace (Průmyslové spotřební zboží) naopak ve čtyřech z pěti posledních let vykazuje komparativní výhodu a tím pádem zvrátila dlouhodobý negativní trend.

4.6 Jihoafrická republika

V následující tabulce č.32 jsou uvedeny komparativní výhody a nevýhody České republiky v rámci zahraničního obchodu s Jihoafrickou republikou ve sledovaném období 2005–2019.

Tabulka č.32 Hodnoty ukazatele komparativní výhody ČR (LFI index) v obchodu s JAR v letech 2005–2019

SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	-5,00	-3,43	-3,18	-4,55	-5,61	-2,93	-1,53	-1,68
1	-0,47	-0,28	-0,30	-0,71	-0,87	-0,58	-0,64	-0,49
2	-14,09	-9,06	-8,02	-8,20	-5,66	-9,80	-8,39	-8,74
3	-0,01	-0,01	0,00	-0,02	0,00	0,84	0,18	0,00
4	0,01	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,01	0,00	0,00
5	-1,63	-0,75	-0,63	0,11	0,50	-1,06	-1,03	0,01
6	-1,93	-5,03	-7,10	-1,68	-3,54	-2,32	-2,36	-0,22
7	19,47	14,78	16,14	12,13	10,35	11,86	10,74	7,45
8	3,64	3,78	3,09	2,92	4,83	4,02	3,07	3,73
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,02	-0,04	-0,05

SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Za celé období
0	-2,05	-1,58	-2,65	-1,65	-1,52	-0,87	0,22	-1,95
1	-0,71	-0,65	-0,68	-0,53	-0,52	-0,50	-0,17	-0,50
2	-8,67	-6,51	-8,22	-7,66	-8,71	-9,23	-5,35	-8,07
3	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,06
4	0,00	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	-0,02	-0,01
5	0,39	0,17	0,24	0,41	0,00	-9,60	-13,96	-3,47
6	-3,46	-2,77	-2,13	-1,25	-0,96	-1,61	2,10	-1,58
7	11,92	9,00	9,44	5,02	6,42	18,29	13,97	11,74
8	2,63	2,49	4,11	5,78	5,37	3,58	3,31	3,85
9	-0,07	-0,14	-0,09	-0,10	-0,07	-0,06	-0,09	-0,06

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Na základě LFI indexů vypočítaných v tabulce č.32 lze dospět k závěru, že komparativní výhoda České republiky ve vzájemném obchodním vztahu s Jihoafrickou republikou byla zjištěna jen u tří komoditních skupin z deseti, přitom u SITC 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) je hodnota indexu LFI minimální, což svědčí o nepodstatné komparativní výhodě. Každopádně komoditní agregace číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky) tradičně dosáhla nejsilnější komparativní výhody, její index LFI se pohyboval v rozmezí od 5,02 do 19,47 a za celé období se hodnota Lafayova indexu rovná 11,74. SITC 8 stejně jako SITC 7 vykazovaly kladnou hodnotu indexu LFI v celém sledovaném patnáctiletém období.

Mezi zbožové skupiny, jež dosáhly komparativní nevýhody, je především třeba zdůraznit komoditní agregaci číslo 2 (Suroviny nepoživatelné, bez paliv), u níž byla komparativní nevýhoda odhalena v celém 15letém období a která má ze všech agregací nejmenší Lafayův index za celé sledované období: -8,07. Dále byla výrazná komparativní

nevýhoda zaznamenána u SITC 0 (Potraviny a živá zvířata), SITC 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené) a SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu).

5 Analýza vztahů jednotkových cen a objemu

V páté kapitole diplomové práce je provedena analýza vztahů mezi jednotkovou cenou a objemem mezinárodního obchodu v rámci mezinárodně obchodních vztahů se státy hospodářského uskupení BRICS, v letech 2009–2019, a to pomocí metody logaritmického rozkladu. Hlavním cílem této analýzy je zjistit, která ze dvou výše uvedených proměnných má větší vliv na zahraniční obchod České republiky se skupinou BRICS a s její jednotlivými členy. Jednotkové ceny za tunu jsou uvedeny v přílohách č.26 až 37.

5.1 BRICS

Na základě údajů z tabulky č.33 je jasné, že v rámci mezinárodních obchodních vztahů ČR a uskupení BRICS na vývozu hraje významnější roli objem než cena. Výjimkou byli roky 2012 a 2014, kde v obou případech došlo k výraznému zvýšení jednotkové ceny a zároveň v roce 2014 i ke snížení exportovaného objemu. V případě dovozu situace je opačná, po celé období s výjimkou 2012 a 2017, kdy došlo k velkým výkyvům objemu, cena měla větší vliv na celkovou hodnotu dovozu.

Tabulka č.33 Logaritmický rozklad obchodu s BRICS v letech 2009–2019

BRICS	Vliv změny objemu na vývoz	Vliv změny ceny na vývoz	Vliv změny objemu na dovoz	Vliv změny ceny na dovoz
2009	N/A	N/A	N/A	N/A
2010	0,7955	0,2045	0,3404	0,6596
2011	0,7984	0,2016	-0,5182	1,5182
2012	0,3380	0,6620	4,7972	-3,7972
2013	1,9072	-0,9072	-0,9468	1,9468
2014	-1,9459	2,9459	-0,7228	1,7228
2015	1,1729	-0,1729	0,0364	0,9636
2016	9,7595	-8,7595	-0,2143	1,2143
2017	1,3559	-0,3559	1,0363	-0,0363
2018	3,0878	-2,0878	0,0312	0,9688
2019	9,3300	-8,3300	0,4132	0,5868

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

5.2 Brazílie

V rámci mezinárodního obchodu ČR s Brazílií v letech 2009–2019 je vidět, že větší vliv na velikost exportu má objem vyvezeného zboží, a to nehledě na to, že v letech 2010, 2016 a 2018 díky výraznému kolísání ceny její vliv byl o moc větší. U dovozu situace není tak zjevná, ale z dlouhodobého hlediska se dá konstatovat, že objem má větší vliv na celkovou hodnotu dovozu, viz tabulka č.34.

Tabulka č.34 Logaritmický rozklad obchodu s Brazílií v letech 2009–2019

Brazílie	Vliv změny objemu na vývoz	Vliv změny ceny na vývoz	Vliv změny objemu na dovoz	Vliv změny ceny na dovoz
2009	N/A	N/A	N/A	N/A
2010	0,1531	0,8469	0,2931	0,7069
2011	3,2207	-2,2207	0,8161	0,1839
2012	1,8545	-0,8545	-2,2001	3,2001
2013	3,5617	-2,5617	1,3311	-0,3311
2014	4,0415	-3,0415	2,8624	-1,8624
2015	1,4254	-0,4254	-6,7246	7,7246
2016	-0,8612	1,8612	-1,7162	2,7162
2017	6,6292	-5,6292	10,2898	-9,2898
2018	-0,4638	1,4638	2,1709	-1,1709
2019	2,5602	-1,5602	0,9533	0,0467

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

5.3 Rusko

Z výsledků analýzy obchodní směny České republiky a Ruska v následující tabulce č.35 vyplývá, že vývoz do Ruska je ve větší míře ovlivněn objemem exportovaného zboží. Nicméně v letech 2012, 2013, 2016 a 2019 cena hrála významnější roli. Důvodem je rozdíl od vývozu zejména determinován cenou importovaného zboží, a to jen s drobným výkyvem v roce 2014, kdy vliv obou proměnných byl skoro stejný.

Tabulka č.35 Logaritmičtý rozklad obchodu s Ruskem v letech 2009–2019

Rusko	Vliv změny objemu na vývoz	Vliv změny ceny na vývoz	Vliv změny objemu na dovoz	Vliv změny ceny na dovoz
2009	N/A	N/A	N/A	N/A
2010	0,8979	0,1021	0,4319	0,5681
2011	0,8790	0,1210	-0,8698	1,8698
2012	0,4846	0,5154	-1,9212	2,9212
2013	0,3699	0,6301	-1,5019	2,5019
2014	3,7051	-2,7051	0,5106	0,4894
2015	0,9552	0,0448	-0,0374	1,0374
2016	0,0326	0,9674	-0,0583	1,0583
2017	1,1593	-0,1593	0,4602	0,5398
2018	1,1861	-0,1861	-0,4590	1,4590
2019	0,1032	0,8968	-0,3954	1,3954

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

5.4 Indie

Při pohledu na výsledky analýzy spočítané pomocí metody logaritmičtého rozkladu a které jsou uvedené v tabulce č.36 je patrně, že na export z ČR do Indii v letech 2009–2019 z dlouhodobého hlediska významnější roli hrála cena exportovaného zboží, která nad objemem dominovala v letech 2011, 2012, 2014, 2015, 2017 a 2019. V případě importu jde o případ, kde vliv ceny a objemu z dlouhodobého hlediska je stejný. V letech 2010, 2011, 2015, 2016 a 2019 objem měl výraznější postavení hlavně kvůli markantním meziročním změnám jeho hodnoty. Naopak na dovozu v letech 2012, 2013, 2014, 2017 a 2018 cena hrála zásadnější roli.

Tabulka č.36 Logaritmický rozklad obchodu s Indii v letech 2009–2019

Indie	Vliv změny objemu na vývoz	Vliv změny ceny na vývoz	Vliv změny objemu na dovoz	Vliv změny ceny na dovoz
2009	N/A	N/A	N/A	N/A
2010	1,3051	-0,3051	2,5713	-1,5713
2011	-100,5728	101,5728	3,2114	-2,2114
2012	0,1657	0,8343	-14,8051	15,8051
2013	1,2152	-0,2152	-0,0342	1,0342
2014	-0,6768	1,6768	-0,0386	1,0386
2015	0,4857	0,5143	0,9458	0,0542
2016	1,0516	-0,0516	1,3697	-0,3697
2017	-6,8785	7,8785	-1,0268	2,0268
2018	5,1226	-4,1226	-8,1183	9,1183
2019	-1,6346	2,6346	1,9709	-0,9709

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

5.5 Čína

V případě čínsko-českých obchodních vztahů se nedá přesně určit, jaká ze dvou proměnných ve větší míře ovlivňuje velikost exportu. V letech 2011, 2013, 2014, 2017 a 2019 větší vliv měl objem exportovaného zboží, naopak v letech 2010, 2012, 2015, 2016 a 2018 dovoz byl determinován jednotkovou cenou. Import ve sledovaném období byl spíše podpořen celkovým objemem dovezeného zboží, výjimkou byli roky 2010, 2015, 2016, a 2017, kdy docházelo k velkým výkyvům jednotkové ceny.

Tabulka č.37 Logaritmický rozklad obchodu s Čínou v letech 2009–2019

Čína	Vliv změny objemu na vývoz	Vliv změny ceny na vývoz	Vliv změny objemu na dovoz	Vliv změny ceny na dovoz
2009	N/A	N/A	N/A	N/A
2010	0,3287	0,6713	0,4956	0,5044
2011	0,9410	0,0590	0,8230	0,1770
2012	-1,0257	2,0257	2,0587	-1,0587
2013	1,3382	-0,3382	7,7493	-6,7493
2014	1,2671	-0,2671	0,5036	0,4964
2015	-1,0940	2,0940	-0,0746	1,0746
2016	-1,4777	2,4777	-0,5150	1,5150
2017	1,5879	-0,5879	0,1765	0,8235
2018	-247,2399	248,2399	0,8177	0,1823
2019	118,6068	-117,6068	0,8815	0,1185

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

5.6 Jihoafrická republika

Z údajů uvedených v tabulce č.38 je patrně, že velikost vývozu z České republiky do JAR byla ve stejné míře determinovaná jak objemem, v letech 2010 a 2016 až 2019, tak i cenou v období 2011–2015. Na dovozu je situace téměř stejná, v letech 2010, 2012, 2015, 2017 a 2018 velikost importu byla spíše ovlivněna objemem, v letech 2011, 2013, 2014, 2016 a 2019 ve větší míře jednotkovou cenou dovozu.

Tabulka č.38 Logaritmický rozklad obchodu s JAR v letech 2009–2019

JAR	Vliv změny objemu na vývoz	Vliv změny ceny na vývoz	Vliv změny objemu na dovoz	Vliv změny ceny na dovoz
2009	N/A	N/A	N/A	N/A
2010	1,7092	-0,7092	1,1105	-0,1105
2011	-0,3828	1,3828	-0,9138	1,9138
2012	-0,9138	1,9138	1,2800	-0,2800
2013	-0,9780	1,9780	-0,4684	1,4684
2014	-0,2869	1,2869	-0,6913	1,6913
2015	-2,2612	3,2612	5,1422	-4,1422
2016	2,3110	-1,3110	-0,2782	1,2782
2017	1,0184	-0,0184	2,5986	-1,5986
2018	0,9909	0,0091	3,5011	-2,5011
2019	1,2748	-0,2748	-0,0825	1,0825

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

6 Závěr

Jednotlivé členské státy hospodářského uskupení BRICS jsou pro Českou republiku nejen zajímavými partnery v současnosti, ale také představují velkou obchodní příležitost do budoucna. Na základě Ministerstvem průmyslu a obchodu vypracovaných statistických údajů, vzájemných dlouhodobých vazeb a růstového potenciálu trhu exportní strategie České republiky pro období 2012–2020 patřily Brazílie, Čína, Indie a Rusko do seznamu dvanácti zemí prioritních pro vývoz. Nicméně Jihoafrická republika v této exportní strategii také nebyla zapomenuta a byla zařazena do listu dvaceti osmi států zájmových pro export z ČR.

Hlavním cílem této diplomové práce bylo specifikovat vývoj zahraničního obchodu České republiky se státy skupiny BRICS za účelem identifikace změn ve vývoji hodnoty a objemu komoditní struktury vzájemného obchodu, k nimž došlo v letech 2005–2019. Pro naplnění tohoto cíle byla využita analýza vývoje zahraničně obchodních vztahů ČR se zeměmi skupiny BRICS v rámci jednotlivých komoditních skupin dle Standardní mezinárodní obchodní klasifikace (SITC – Standard International Trade Classification).

Práce též klade důraz na vývoj vzájemné obchodní bilance a na analýzu v oblasti distribuce komparativních výhod České republiky v rámci mezinárodně obchodních vztahů se státy seskupení BRICS na úrovni základních agregovaných skupin SITC. Dílčím cílem v tomto ohledu je identifikovat položky disponující komparativními výhodami a dále pak specifikovat, zda se komparativní výhody opírají spíše o hodnotu obchodovaného zboží, či o objem obchodu. K naplnění dílčího cíle práce byla využita analýza vztahů mezi jednotkovou cenou a objemem mezinárodního obchodu v rámci mezinárodně obchodních vztahů se státy hospodářského uskupení BRICS, v letech 2009–2019, a to pomocí metody logaritmického rozkladu.

Dle údajů z webových stránek Českého statistického úřadu je zřejmé, že s každým dalším rokem se partnerské vztahy v zahraničním obchodu mezi státy jen zlepšují. V roce 2005 se členské státy BRICS podílely na 2,9 % exportu, 11,3 % importu a 7,1 % celkového obratu České republiky, v roce 2019 se podíl na vývozu zvýšil na hodnotu 5,3 %, na dovozu dosáhl 22,9 % a celkem bylo státy uskupení BRICS realizováno 13,9 % celkového obchodu. Na základě výše uvedených čísel by se dalo říct, že se vliv zemí bloku BRICS na český zahraniční obchod téměř zdvojnásobil. Celkově obrat vzrostl z nejmenší hodnoty 267 700 mil. Kč v roce 2005 na hodnotu 1 005 601 v roce 2020, fakticky šlo o 275,64 % nárůst.

Tabulka č.39 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a BRICS

BRICS	v mil. Kč				Nejvýznamnější SITC		Největší komp výhoda
	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Vývoz	Dovoz	
2005	55 237	212 463	267 700	-157 226	SITC 7; 56,5%	SITC 3; 39,5%	SITC 7; 8,41
2012	180 636	486 210	666 846	-305 574	SITC 7; 68,5%	SITC 7; 50,4%	SITC 7; 7,33
2019	195 149	810 452	1 005 601	-615 303	SITC 7; 64,1%	SITC 7; 67,4%	SITC 2; 1,24
2005 vs. 2019	253,3%	281,5%	275,6%				

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V rámci zahraničně obchodních vztahů mezi státy BRICS a ČR za sledovaných 15 let dosáhla nejvyššího obratu ve výši 5 503 602 mil. Kč nepřekvapivě Čínská lidová republika, její podíl na hodnotě obchodu realizovaného mezi ČR a BRICS činil 58,9 %. Čína je v posledních letech určitě jedním z klíčových českých partnerů, jak vývoz (průměrné tempo růstu 15,93 %), tak i dovoz (průměrné tempo růstu 14,81 %) dosahovaly nejvyššího tempa růstu. Nejvýznamnější komoditní skupinou v zahraničním obchodě je SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která pokrývá 75,1 % importu a 61,3 % exportu. Období 2005–2019 lze pro Českou republiku charakterizovat trvale rostoucím pasivním obchodním saldem, podíl dovozu z Číny v průměru dosahoval 91,2 % celkového obratu.

Tabulka č.40 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Číny

Čína	v mil. Kč				Nejvýznamnější SITC		Největší komparativní výhoda
	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Vývoz	Dovoz	
2005	7 154	94 102	101 257	-86 948	SITC 7; 63,0%	SITC 7; 62,0%	SITC 5; 1,01
2012	32 712	306 522	339 233	-273 810	SITC 7; 63,1%	SITC 7; 75,8%	SITC 2; 1,06
2019	56 682	650 259	706 941	-593 577	SITC 7; 55,6%	SITC 7; 80,1%	SITC 2; 2,00
2005 vs. 2019	692,3%	591,0%	598,2%				

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Dalším důležitým obchodním partnerem České republiky je Rusko, které v letech 2005–2019 na celkovém obratu přispělo ve výši 3 041 422 mil. Kč, tj. 32,5 % celkového obchodu BRICS a ČR. Navíc Rusko je nejvýznamnějším dovozcem z České republiky mezi

členy skupiny BRICS, v období 2005–2019 v rámci rusko-českých obchodních vztahů bylo exportováno zboží ve výši 1 182 976 mil. Kč, a to pokrylo 56,5 % celkového exportu realizovaného mezi ČR a BRICS. Ve sledovaném období vývoz (průměrné tempo růstu 8,00 %) na rozdíl od dovozu (průměrné tempo růstu 0,68 %) naznačoval velký růst, souhrnně se vývoz zvýšil téměř třikrát. S Ruskem stejně jako i ve vztazích s Čínou tvořila Česká republika zápornou obchodní bilanci, a to v celém sledovaném období. Dovoz byl realizován hlavně obchodní skupinou číslo 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály), která je navíc největší obchodovanou agregací ve sledovaném období.

Tabulka č.41 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Ruska

Rusko	v mil. Kč				Nejvýznamnější SITC		Největší komparativní výhoda
	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Vývoz	Dovoz	
2005	33 646	104 598	138 244	-70 952	SITC 7; 47,9%	SITC 3; 80,3%	SITC 7; 16,43
2012	118 025	154 900	272 925	-36 875	SITC 7; 72,1%	SITC 3; 83,5%	SITC 7; 33,84
2019	98 798	115 087	213 885	-16 289	SITC 7; 66,3%	SITC 3; 68,8%	SITC 7; 28,83
2005 vs. 2019	193,6%	10,0%	54,7%				

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

S celkovým obratem ve výši 381 201 mil. Kč a velkým odstupem jak od Číny, tak i od Ruska je na třetím místě dle výše obratu Indie. Česko-indické obchodní vztahy je možné charakterizovat rostoucím trendem, v rámci sledovaného období vývoz (průměrné tempo růstu 6,35 %) a dovoz (průměrné tempo růstu 9,69 %) ukazovaly značný růst, celkově se export zvýšil o 136,7 %, import o 265,2 %. Nejvíce na obratu mezi ČR a Indií se podílela komoditní agregace SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která byla na 71,4 % pokryta českým vývozem. Ve vztahu s Indií je obchodní bilance vzhledem k většímu růstu dovozu od roku 2012 s klesajícím trendem trvale pasivní.

Tabulka č.42 *Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Ruska*

Indie	v mil. Kč				Nejvýznamnější SITC		Největší komparativní výhoda
	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Vývoz	Dovoz	
2005	6 286	5 772	12 059	514	SITC 7; 72,8%	SITC 8; 31,2%	SITC 7; 26,60
2012	12 804	11 662	24 467	1 142	SITC 7; 60,3%	SITC 7; 27,7%	SITC 7; 16,28
2019	14 880	21 079	35 960	-6 199	SITC 7; 71,1%	SITC 7; 30,1%	SITC 7; 19,89
2005 vs. 2019	136,7%	265,2%	198,2%				

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

V rámci mezinárodního obchodu České republiky a Jihoafrické republiky ve sledovaném patnáctiletém období je třeba naznačit obrovský potenciál. Výjimkou jsou roky 2008, 2009 a 2012, kdy jak export (průměrné tempo růstu 11,17 %), tak i import (průměrné tempo růstu 12,81 %) vykazovaly hodně vysoké tempo růstu, celkový vzestup vývozu dosáhl 340,8 %, dovozu 440,6 %. Nehledě na to, že ve sledovaném období import ukazoval větší růst, obchodní bilance je s výjimkou roku 2019 trvale kladná. Klíčovou skupinou vývozu a dovozu je SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která představuje 71,8 % exportu a 47,8 % importu České republiky.

Tabulka č.43 *Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a JAR*

JAR	v mil. Kč				Nejvýznamnější SITC		Největší komparativní výhoda
	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Vývoz	Dovoz	
2005	3 747	3 295	7 042	452	SITC 7; 72,7%	SITC 7; 33,6%	SITC 7; 19,47
2012	9 070	6 163	15 233	2 908	SITC 7; 71,8%	SITC 7; 56,3%	SITC 7; 7,45
2019	16 507	17 813	34 319	-1 306	SITC 7; 74,1%	SITC 7; 46,1%	SITC 7; 13,97
2005 vs. 2019	340,5%	440,6%	387,3%				

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Česko-brazilské zahraničně obchodní vztahy se v porovnání se vztahy s ostatními státy uskupení BRICS dají popsat spíše jako stabilní, i když vývoz (průměrné tempo růstu 4,62 %), dovoz (průměrné tempo růstu 2,02 %) a obrat (průměrné tempo růstu 3,38 %) vykazovaly mírný růst. Obchodní bilance ve sledovaném období hodně kolísala, ale ve

výsledku je sumárně kladná. Nejvýznamnější agregaci v zahraničním obchodě již tradičně představuje SITC 7 (Stroje a dopravní prostředky), která se podílela na celkovém obratu ve výši 76 738 mil. Kč.

Tabulka č.44 Nejvýznamnější ukazatele mezinárodního obchodu ČR a Brazílie

Brazílie	v mil. Kč				Nejvýznamnější SITC		Největší komparativní výhoda
	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance	Vývoz	Dovoz	
2005	4 402	4 695	9 097	-292	SITC 7; 75,3%	SITC 0; 38,6%	SITC 7; 21,54
2012	8 025	6 962	14 987	1 063	SITC 7; 56,7%	SITC 0; 53,7%	SITC 7; 20,63
2019	8 282	6 214	14 496	2 067	SITC 7; 63,6%	SITC 6; 32,0%	SITC 7; 24,80
2005 vs. 2019	88,1%	32,4%	59,3%				

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Na základě analýzy zahraničního obchodu České republiky se státy skupiny BRICS lze dospět k závěru, že vzhledem k velikosti její hodnoty si dominantní pozici na vývozu u všech zkoumaných států a v celém patnáctiletém období udržuje komoditní agregace číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky). U dovozu je situace podobná, dominantou je opět SITC 7, avšak silnou pozici má také SITC 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály), která představovala 20,1 % celkového importu, a to primárně díky importu zemního plynu a ropných produktů z Ruska. Vývoj trendu jak exportu (průměrné tempo růstu 9,43 %), tak i importu (průměrné tempo růstu 10,04 %) je pozitivní, proto lze předpokládat, že význam států uskupení BRICS se v zahraničním obchodě ČR bude i nadále zvyšovat.

V rámci zahraničně obchodní směny se společným hospodářským uskupením BRICS ve sledovaném patnáctiletém období vykazovala Česká republika komparativní výhodu u převážné části komoditních agregací. Konkrétně ČR dosáhla výhody u šesti z deseti zbožových skupin, přičemž u komoditních agregací SITC 1 (Nápoje a tabák), SITC 5 (Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené) a SITC 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu) byla výhoda zjištěna po celé sledované období. Naopak nevýhoda v obchodě s blokem BRICS byla zaznamenána u skupiny číslo 3 (Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály) a číslo 8 (Průmyslové spotřební zboží), přitom v případě SITC 3 šlo o nepřetržitý trend záporných hodnot Lafayova indexu.

V komparaci s jednotlivými členy uskupení BRICS Česká republika jasně demonstrovala, v jakých oblastech zahraničního obchodu má specializace. Především na základě spočítaných LFI indexů se dá říct, že se ČR zaměřuje na komoditní skupinu číslo 7 (Stroje a dopravní prostředky), komparativní výhoda byla zaznamenána v rámci zahraničně obchodních vztahů s Brazílií, Ruskem, Indií a Jihoafrickou republikou, zároveň u všech výše uvedených států měla agregace nejsilnější komparativní výhodu.

Další pro český obchod významnou zbožovou agregací je SITC 8 (Průmyslové spotřební zboží), u které ČR zaregistrovala komparativní výhodu v zahraničním obchodě s Brazílií, Ruskem a Jihoafrickou republikou, Lafayův index byl vždy druhý největší po již zmíněné skupině SITC 7. Na třetím místě je komoditní agregace číslo 6 (Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu), kde Česká republika prokázala komparativní výhodu v mezinárodním obchodě s Brazílií, Ruskem a Čínou, přičemž v rámci česko-čínských vztahů SITC 6 vykazovala stálou výhodu v celém sledovaném období.

Nejhůře se v zahraničním obchodě České republiky s jednotlivými státy bloku BRICS dařilo základní komoditní agregaci číslo 2 (Suroviny nepoživatelné, bez paliv), u níž byla komparativní výhoda zjištěna jen v obchodě s Čínou. U zbožových skupin SITC 0 (Potraviny a živá zvířata) a SITC 1 (Nápoje a tabák) je situace velmi podobná, komparativní výhoda byla zaregistrována jen v rámci obchodních vztahů s Čínou a Ruskem, ale v případě Číny je třeba vědět, že LFI index nabýval hraničních hodnot 0,07 a 0,02, což znamená, že se komparativní výhoda skoro neprojevuje.

Dle výsledků analýzy vztahu mezi jednotkovou cenou a objemem mezinárodního obchodu v rámci zahraničně obchodních vztahů České republiky s jednotlivými zeměmi hospodářského uskupení BRICS lze konstatovat, že na exportu hraje významnější roli objem vyvezeného zboží, který měl výraznější vliv na velikost vývozu v rámci obchodních vztahů s celkovým uskupením BRICS, Brazílií a Ruskem. Naopak export z ČR do Indie byl zejména determinován jednotkovou cenou. Vývoz do Číny a Jihoafrické republiky v celém sledovaném období je ovlivněn cenou a objemem ve stejné míře, v obou případech větší vliv každé proměnné vyskytoval pětkrát. Na importu do České republiky výraznější vliv objemu dovezeného zboží vyskytoval v rámci obchodních vztahů s Brazílií a Čínou. V případě importu z Ruska jednotková cena za tunu dosahovala v porovnání s objemem většího vlivu na velikost dovozu. Nakonec na dovozu z Indie a JAR větší vliv jak objemu, tak i jednotkové

ceny byl ve zkoumaném období zaznamenán pětkrát, tudíž nelze přesně říct jaká proměnná na import má v rámci celého období větší vliv.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

- [1] BENEŠ, Vlastislav. *Zahraniční obchod*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0558-3.
- [2] ČECHUROVÁ, Monika; PREIS, Jiří. *Rozvojový potenciál států BRICS v 21. století*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0460-5.
- [3] FOJTÍKOVÁ, Lenka; VAHALÍK, Bohdan. *Zahraniční obchod České republiky pod vlivem globalizačních jevů a procesů*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2015. ISBN 978-80-248-3822-9.
- [4] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-9265-6.
- [5] KALÍNSKÁ, Emilie. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-7513-5.
- [6] MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-8022-1.
- [7] MANKIW, N. Gregory. *Zásady ekonomie*. Přeložil Milan SOJKA. Praha: Grada, 1999. Profesionál. ISBN 80-7169-891-1.
- [8] SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. *Ekonomie: 19. vydání*. Přeložil Martin GREGOR. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.
- [9] ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-8795-4.
- [10] SVATOŠ, Miroslav. *Zahraniční obchod: Teorie a praxe*. Grada, 2009. ISBN 978-80-247-6732-1.
- [11] TICHÁ, Lucie. *Vnější obchodní vztahy ČR*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7394-015-7.
- [12] ZAGHINI, Andrea. *Trade advantages and specialization dynamics in acceding countries*. European Central Bank. 2003. ISBN 1725-2806.

Elektronické zdroje:

- [1] Agreement on the New Development Bank – Fortaleza, July 15 [online]. © 2014 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <https://www.ndb.int/wp-content/themes/ndb/pdf/Agreement-on-the-New-Development-Bank.pdf>

- [2] BRICS Brazil 2019 - Previous summits [online]. © 2019 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <http://brics2019.itamaraty.gov.br/en/about-brics/previous-summits>
- [3] Český statistický úřad, Pohyb zboží přes hranice (PZpH) [online]. © 2020 [cit. 2020-05-11]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>
- [4] CIA, The World Factbook, Brazil [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/br.html>
- [5] CIA, The World Factbook, China [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html>
- [6] CIA, The World Factbook, India [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>
- [7] CIA, The World Factbook, Russia [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rs.html>
- [8] CIA, The World Factbook, South Africa [online]. © 2019 [cit. 2019-09-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>
- [9] Encyclopedia Britannica, Brazil [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Brazil/The-economy>
- [10] Encyclopedia Britannica, China [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/China>
- [11] Encyclopedia Britannica, India [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/India>
- [12] Encyclopedia Britannica, Russia [online]. © 2019 [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Russia/Economy>
- [13] Exportní strategie České republiky pro období 2012–2020 [online]. © 2012 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/45705/51548/587267/priloha001.pdf>
- [14] Exportní strategie ČR 2012–2020 [online]. © 2012 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument103015.html>
- [15] Goldman Sachs. Dreaming with BRICs: The Path to 2050. *Global Economics paper* [online]. © 2003. č.99 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <https://www.goldmansachs.com/insights/archive/archive-pdfs/brics-dream.pdf>
- [16] History of BRICS [online]. © 2017 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: <http://infobrics.org/page/history-of-brics/>

- [17] KITAGAWA, Evelyn, M. Components of a difference between two rates. *Journal of the American Statistical Association* [online]. 1955, 50, 272, 1168–1194, [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2281213?origin=crossref&seq=1>
- [18] LUCKHURST, Jonathan. Building Cooperation between the BRICS and Leading Industrialized States. *Latin American Policy* [online]. 2013,4(2), 251-268 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z: https://www.academia.edu/4830544/Building_Cooperation_between_the_BRICS_and_Leading_Industrialized_States
- [19] Mercosur – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/mercosur>
- [20] Negotiations and Agreements – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements>
- [21] O'CONNOR, James F. A Logarithmic Technique for Decomposing Change. *Sociological Methods & Research* [online]. 1977, volume 6, issue 1 [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/004912417700600104>
- [22] Russia – Trade – European Commission [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/russia>
- [23] Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/brazilie/smlouvy/index.html
- [24] Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/jihoafricka_republika/smlouvy/index.html
- [25] Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asie/cina/smlouvy/index.html
- [26] Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asie/indie/smlouvy/index.html

- [27] Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou [online]. © 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z:
https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/smlouvy/index.html
- [28] The World Bank, Brazil, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:
<https://data.worldbank.org/country/brazil>
- [29] The World Bank, China, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:
<https://data.worldbank.org/country/china>
- [30] The World Bank, India, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:
<https://data.worldbank.org/country/india>,
- [31] The World Bank, Russian federation, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05].
Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/russian-federation>
- [32] The World Bank, South Africa, data [online]. © 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:
<https://data.worldbank.org/country/south-africa>
- [33] Treaty for the Establishment of a BRICS Contingent Reserve Arrangement – Fortaleza, July 15 [online]. © 2014 [cit. 2019-05-16]. Dostupné z:
<https://www.hse.ru/data/2016/02/10/1139831208/CRA.pdf>
- [34] Vnější obchodní vztahy – vnější ekonomické vztahy [online]. © 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8894/sekce/vnejsi-obchodni-vztahy/>
- [35] Vserossiyskaya perepis naseleniya 2010 (Всероссийская перепись населения 2010) [online]. © 2019 [cit. 2019-06-20]. Dostupné z:
http://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/Documents/Vol4/pub-04-01.pdf
- [36] WTO: Members and Observers [online]. © 2020 [cit. 2020-05-25]. Dostupné z:
https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm

8 Přílohy

Příloha č.1: Prioritní a zájmové země Exportní strategie ČR pro období 2012–2020.....	119
Příloha č.2: Komoditní struktura vývozu z ČR do BRICS v %	120
Příloha č.3: Komoditní struktura vývozu z ČR do BRICS v tisících tun.....	120
Příloha č.4: Komoditní struktura dovozu do ČR z BRICS v %	120
Příloha č.5: Komoditní struktura dovozu do ČR z BRICS v tisících tun.....	121
Příloha č.6: Komoditní struktura vývozu z ČR do Brazílie v %	122
Příloha č.7: Komoditní struktura vývozu z ČR do Brazílie v tisících tun	122
Příloha č.8: Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie v %	123
Příloha č.9: Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie v tisících tun	123
Příloha č.10: Komoditní struktura vývozu z ČR do Ruska v %	124
Příloha č.11: Komoditní struktura vývozu z ČR do Ruska v tisících tun	124
Příloha č.12: Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruska v %	125
Příloha č.13: Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruska v tisících tun	126
Příloha č.14: Komoditní struktura vývozu z ČR do Indie v %	126
Příloha č.15: Komoditní struktura vývozu z ČR do Indie v tisících tun.....	127
Příloha č.16: Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v %	127
Příloha č.17: Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v tisících tun.....	128
Příloha č.18: Komoditní struktura vývozu z ČR do Číny v %	128
Příloha č.19: Komoditní struktura vývozu z ČR do Číny v tisících tun	129
Příloha č.20: Komoditní struktura dovozu do ČR z Číny v %	129
Příloha č.21: Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v tisících tun.....	130
Příloha č.22: Komoditní struktura vývozu z ČR do JAR v %	131
Příloha č.23: Komoditní struktura vývozu z ČR do JAR v tisících tun.....	131
Příloha č.24: Komoditní struktura dovozu do ČR z JAR v %	132
Příloha č.25: Komoditní struktura dovozu do ČR z JAR v tisících tun.....	132
Příloha č.26: Jednotková cena vývozu z ČR do BRICS za tunu, v tis Kč	133
Příloha č.27: Jednotková cena dovozu do ČR z BRICS za tunu, v tis Kč	133
Příloha č.28: Jednotková cena vývozu z ČR do Brazílie za tunu, v tis Kč	133
Příloha č.29: Jednotková cena dovozu do ČR z Brazílie za tunu, v tis Kč	134
Příloha č.30: Jednotková cena vývozu z ČR do Ruska za tunu, v tis Kč.....	134
Příloha č.31: Jednotková cena dovozu do ČR z Ruska za tunu, v tis Kč.....	134
Příloha č.32: Jednotková cena vývozu z ČR do Indie za tunu, v tis Kč	135

Příloha č.33: Jednotková cena dovozu do ČR z Indie za tunu, v tis Kč	135
Příloha č.34: Jednotková cena vývozu z ČR do Číny za tunu, v tis Kč.....	135
Příloha č.35: Jednotková cena dovozu do ČR z Číny za tunu, v tis Kč.....	136
Příloha č.36: Jednotková cena vývozu z ČR do JAR za tunu, v tis Kč	136
Příloha č.37: Jednotková cena dovozu do ČR z JAR za tunu, v tis Kč	136

Příloha č.1: Prioritní a zájmové země Exportní strategie ČR pro období 2012–2020

Zájmové země Exportní strategie České republiky	
Angola	JAR
Argentina	Kanada
Austrálie	Kolumbie
Ázerbájdžán	Maroko
Bělorusko	Moldavsko
Egypt	Nigérie
Etiopie	Norsko
Chile	Peru
Ghana	Senegal
Chorvatsko	Singapur
Indonésie	SAE
Izrael	Švýcarsko
Japonsko	Thajsko
Prioritní země Exportní strategie České republiky	
Brazílie	Ruská federace
ČLR	Srbsko
Indie	Turecko
Irák	Ukrajina
Kazachstán	USA
Mexiko	Vietnam

Zdroj: *Exportní strategie ČR 2012–2020. [online] 2012. Dostupné z WWW:*

<https://www.mpo.cz/dokument103015.html>, vlastní zpracování

Příloha č.2: Komoditní struktura vývozu z ČR do BRICS v %

Vývoz v % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	2,4%	2,1%	1,3%	1,2%	1,1%	0,9%	1,0%	1,0%
1	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,5%	0,4%	0,3%	0,3%
2	1,7%	1,3%	1,1%	0,8%	1,8%	1,8%	1,7%	2,3%
3	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%	0,6%	0,4%	0,3%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	11,5%	10,4%	8,6%	8,0%	10,9%	10,1%	8,4%	7,3%
6	18,5%	17,9%	15,5%	14,5%	13,1%	12,0%	10,9%	10,4%
7	56,5%	58,0%	63,8%	65,8%	62,9%	65,2%	68,5%	68,9%
8	8,3%	9,2%	8,7%	8,8%	9,4%	8,8%	8,8%	9,3%
9	0,0%		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1,1%	1,3%	1,3%	1,6%	1,6%	1,8%	2,1%	1,4%
1	0,4%	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%
2	2,3%	2,6%	3,0%	2,3%	3,1%	3,5%	4,9%	2,5%
3	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	0,4%	0,5%	0,4%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	7,0%	7,9%	8,2%	7,4%	6,8%	6,1%	6,6%	7,9%
6	10,8%	10,2%	11,2%	11,1%	10,8%	10,3%	9,9%	11,6%
7	68,3%	66,0%	63,0%	63,7%	64,7%	65,3%	64,1%	65,1%
8	9,8%	11,3%	12,8%	13,3%	12,3%	12,2%	11,5%	10,7%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.3: Komoditní struktura vývozu z ČR do BRICS v tisících tun

Vývoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	31	35	40	45	38	40	37	47	43	50	54	549
1	22	28	26	30	31	31	23	24	29	42	44	347
2	64	70	108	126	169	215	189	163	230	386	1 455	3 245
3	17	54	41	39	33	37	19	30	35	41	54	417
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5	156	158	152	155	140	140	117	123	111	118	121	1 598
6	189	242	294	281	291	240	207	209	244	224	234	2 908
7	175	269	383	430	426	379	267	275	318	367	357	3 761
8	41	49	58	56	62	63	62	62	63	61	56	660
9	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	696	905	1 102	1 162	1 191	1 146	922	933	1 074	1 289	2 374	13 485

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.4: Komoditní struktura dovozu do ČR z BRICS v %

Dovoz % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1,7%	1,3%	1,6%	1,4%	1,4%	1,1%	1,2%	1,3%
1	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
2	4,0%	3,6%	2,9%	2,6%	1,4%	2,0%	2,6%	2,1%
3	39,5%	38,3%	28,4%	33,2%	27,9%	23,9%	22,2%	26,6%
4	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	3,7%	3,1%	2,5%	2,6%	2,2%	2,1%	2,6%	2,7%
6	8,1%	7,9%	10,4%	8,7%	6,8%	6,4%	7,0%	6,6%
7	30,9%	33,2%	40,9%	38,1%	45,2%	53,8%	54,2%	50,4%
8	12,0%	12,4%	13,2%	13,3%	15,1%	10,6%	10,1%	10,2%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1,2%	1,1%	1,1%	1,0%	0,8%	0,6%	0,7%	1,1%
1	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
2	1,7%	1,6%	1,2%	1,2%	1,2%	1,0%	0,9%	1,7%
3	26,3%	19,9%	12,6%	10,4%	12,4%	12,7%	9,8%	20,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	3,1%	3,3%	2,9%	3,1%	3,1%	3,4%	3,6%	3,0%
6	7,3%	7,8%	7,1%	8,4%	8,7%	7,9%	6,9%	7,7%
7	49,8%	54,3%	62,9%	61,5%	60,7%	63,2%	67,4%	54,6%
8	10,5%	11,7%	12,1%	14,2%	13,0%	11,0%	10,7%	11,8%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.5: Komoditní struktura dovozu do ČR z BRICS v tisících tun

Dovoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	137	170	179	166	137	125	132	131	119	121	138	1 737
1	5	6	10	10	10	12	9	10	12	12	9	109
2	985	1 534	2 303	1 528	1 045	1 334	1 297	1 274	1 030	671	693	16 419
3	10 757	11 441	9 583	8 637	9 312	8 319	8 237	8 044	9 927	10 069	10 481	115 944
4	0	0	0	0	1	1	3	2	4	4	10	28
5	191	230	266	228	266	294	300	304	327	348	396	3 385
6	635	733	796	746	783	708	866	1 287	1 317	1 475	1 360	11 117
7	358	522	538	440	414	476	505	524	556	613	798	5 947
8	346	391	469	324	282	273	254	265	275	322	327	3 748
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	13 414	15 027	14 143	12 080	12 250	11 543	11 603	11 839	13 567	13 636	14 212	158 434

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.6: Komoditní struktura vývozu z ČR do Brazílie v %

Vývoz v % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
2	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	1,5%	1,2%	1,7%	5,4%
3	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	5,1%	6,6%	5,9%	6,0%	6,4%	4,5%	5,4%	4,7%
6	15,8%	24,1%	17,2%	19,3%	15,1%	15,9%	17,2%	18,5%
7	75,3%	64,4%	72,3%	68,5%	69,4%	68,5%	67,1%	56,7%
8	3,3%	4,7%	4,5%	6,0%	7,4%	9,6%	8,5%	14,7%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,1%	0,0%	0,9%	0,6%	0,1%	0,1%	0,5%	0,2%
1	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
2	5,3%	5,6%	4,8%	6,5%	6,2%	4,2%	6,0%	3,6%
3	0,5%	0,4%	0,0%	0,4%	0,1%	0,0%	1,0%	0,2%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	5,7%	6,3%	6,3%	5,7%	6,1%	6,3%	5,6%	5,7%
6	19,8%	19,8%	20,1%	15,9%	20,1%	18,4%	17,3%	18,3%
7	54,8%	58,2%	60,6%	62,5%	59,5%	63,8%	63,6%	63,5%
8	13,6%	9,5%	7,0%	8,4%	7,7%	7,2%	5,9%	8,3%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.7: Komoditní struktura vývozu z ČR do Brazílie v tisících tun

Vývoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,01	0,02	0,01	0,01	0,61	0,02	5,79	3,27	0,37	0,14	0,68	10,93
1	0,10	0,09	0,24	0,25	0,36	0,39	0,35	0,26	0,30	0,20	0,26	2,81
2	3,08	3,14	4,88	8,75	10,72	11,15	9,23	12,54	9,72	8,25	15,21	96,67
3	0,41	1,89	0,43	0,00	5,64	5,04	0,03	2,08	0,25	0,13	5,79	21,68
4					0,00	0,00						0,00
5	10,52	7,05	3,77	4,30	7,28	4,99	2,46	6,54	10,62	10,79	13,20	81,52
6	20,87	18,70	28,61	30,69	30,07	26,05	17,81	12,63	25,16	21,89	22,98	255,46
7	13,25	18,95	20,52	16,82	15,90	12,87	10,12	9,61	9,34	10,88	10,76	149,00
8	0,79	1,98	1,20	2,73	2,54	1,68	0,87	0,91	1,18	1,28	0,95	16,11
9								0,00				0,00
Celkem	49,04	51,83	59,65	63,54	73,12	62,20	46,66	47,83	56,94	53,54	69,83	634,18

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.8: Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie v %

Dovoz % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	38,6%	35,4%	42,8%	41,2%	43,6%	52,8%	55,4%	53,7%
1	5,1%	6,0%	4,0%	4,5%	2,2%	3,7%	3,9%	5,5%
2	5,5%	5,0%	5,4%	14,9%	5,7%	6,4%	5,4%	2,3%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	0,2%	4,6%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	4,4%	4,6%	3,5%	6,5%	10,8%	4,7%	4,3%	11,9%
6	8,7%	16,0%	13,2%	11,1%	11,3%	15,0%	16,2%	8,9%
7	32,1%	23,3%	26,7%	18,5%	21,2%	13,1%	11,3%	15,2%
8	5,4%	5,1%	4,0%	3,3%	5,1%	4,4%	3,5%	2,4%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	55,0%	46,0%	51,1%	41,8%	25,3%	15,2%	20,9%	40,8%
1	5,9%	6,6%	3,1%	4,4%	5,7%	4,2%	5,1%	4,7%
2	2,7%	3,9%	3,3%	4,8%	5,9%	11,8%	13,6%	6,6%
3	0,0%	2,2%	0,1%	0,0%	1,4%	0,0%	0,0%	0,2%
4	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
5	14,8%	20,9%	22,5%	19,0%	22,3%	12,7%	11,6%	12,0%
6	5,6%	6,4%	7,0%	17,2%	22,6%	39,3%	32,0%	15,9%
7	13,2%	11,0%	10,4%	9,9%	14,1%	14,1%	13,0%	16,0%
8	2,6%	3,0%	2,5%	2,8%	2,7%	2,6%	3,8%	3,4%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.9: Komoditní struktura dovozu do ČR z Brazílie v tisících tun

Dovoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	59,87	97,21	113,52	107,34	74,16	64,32	67,78	61,45	50,75	40,64	51,30	788,34
1	1,11	1,54	3,38	5,67	4,13	6,77	3,72	4,46	6,11	6,58	5,93	49,40
2	43,51	26,05	33,33	8,29	8,66	38,42	11,25	31,10	73,25	244,43	193,38	711,67
3			0,00	0,00	0,00	6,84	0,23	0,03	5,59	0,00	0,00	12,68
4	0,00	0,07	0,01	0,00	0,26	0,10	0,15	0,17	0,01	0,04	0,01	0,81
5	24,59	5,62	5,51	4,74	2,14	26,27	25,44	3,00	2,77	2,19	3,84	106,12
6	11,08	8,58	13,79	7,28	7,48	8,67	9,04	67,60	89,26	209,93	137,15	569,86
7	1,73	1,20	2,53	1,66	1,42	1,25	1,44	1,35	2,78	4,43	5,52	25,31
8	2,61	1,62	1,38	1,29	1,46	1,28	1,23	1,03	1,12	1,69	1,41	16,13
9							0,00	0,00				0,00
Celkem	144,50	141,89	173,46	136,28	99,72	153,91	120,28	170,18	231,63	509,93	398,53	2 280,32

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.10: Komoditní struktura vývozu z ČR do Ruska v %

Vývoz v % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	3,7%	2,6%	1,9%	1,6%	1,6%	1,4%	1,3%	1,2%
1	1,1%	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%	0,5%	0,5%
2	1,4%	1,0%	0,9%	0,7%	0,6%	0,4%	0,3%	0,4%
3	0,4%	0,6%	0,4%	0,5%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	14,2%	13,0%	10,6%	8,7%	12,9%	13,3%	10,2%	8,0%
6	21,2%	20,8%	17,5%	14,8%	12,4%	11,0%	10,1%	9,4%
7	47,9%	50,4%	57,9%	63,6%	62,3%	63,8%	68,7%	72,1%
8	10,0%	10,6%	9,9%	9,4%	9,3%	9,2%	8,8%	8,2%
9			0,0%			0,0%		
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1,4%	1,8%	2,0%	2,3%	2,2%	2,1%	2,4%	1,9%
1	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,6%	0,8%	0,8%	0,7%
2	0,5%	0,6%	0,8%	0,8%	0,7%	0,8%	0,6%	0,6%
3	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%	0,3%	0,3%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	7,7%	8,8%	10,4%	9,8%	8,6%	7,8%	8,7%	9,6%
6	10,1%	9,7%	12,2%	12,0%	11,3%	10,7%	10,3%	11,9%
7	71,0%	67,1%	62,5%	61,5%	65,1%	66,1%	66,3%	65,0%
8	8,6%	11,4%	11,3%	12,9%	11,2%	11,3%	10,4%	10,1%
9	0,0%	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.11: Komoditní struktura vývozu z ČR do Ruska v tisících tun

Vývoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	29,65	33,35	33,40	36,65	32,69	36,27	27,02	30,89	34,73	37,68	39,74	372,08
1	20,46	24,70	24,80	27,39	28,12	26,88	17,44	19,32	25,77	39,20	41,08	295,16
2	13,22	16,89	16,40	20,65	25,45	25,11	21,31	21,16	19,09	17,69	14,92	211,88
3	8,57	12,46	11,48	26,28	20,04	22,55	14,84	14,77	15,93	18,96	20,39	186,27
4	0,00	0,00	0,01	0,04	0,06	0,12	0,14	0,13	0,13	0,00	0,00	0,64
5	54,49	79,77	89,56	90,13	76,13	81,71	64,89	66,27	57,73	67,40	68,78	796,84
6	113,91	137,74	183,68	163,15	186,59	152,42	118,50	117,99	134,25	126,36	131,18	1 565,76
7	97,57	145,94	242,94	323,46	309,67	264,66	163,34	159,34	191,31	224,45	224,68	2 347,37
8	33,20	37,27	43,90	38,84	43,64	42,30	34,60	31,52	32,87	35,30	31,98	405,43
9		0,00			0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	371,07	488,12	646,17	726,59	722,39	652,02	462,09	461,38	511,80	567,05	572,75	6 181,43

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.12: Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruska v %

Dovoz % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	6,3%	6,3%	6,3%	4,7%	2,6%	4,5%	6,6%	4,5%
3	80,3%	81,6%	79,4%	83,0%	87,0%	82,1%	78,2%	83,5%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	4,0%	3,5%	2,9%	3,2%	1,8%	2,4%	3,7%	3,1%
6	5,8%	6,2%	9,6%	7,6%	5,2%	6,7%	7,4%	5,4%
7	3,3%	2,0%	1,4%	1,1%	2,9%	3,8%	3,7%	3,2%
8	0,3%	0,5%	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%	0,3%	0,2%
9	0,0%					0,0%		0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,2%	0,3%	0,2%	0,4%	0,3%	0,3%	0,4%	0,2%
1	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
2	3,4%	4,0%	4,1%	4,4%	3,7%	2,0%	2,4%	4,4%
3	82,7%	79,9%	73,1%	67,5%	66,6%	72,7%	68,8%	78,2%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	3,6%	4,1%	4,4%	4,3%	5,0%	7,6%	8,2%	4,1%
6	6,4%	8,0%	10,5%	14,3%	14,8%	11,9%	11,2%	8,5%
7	3,3%	3,3%	6,0%	7,0%	9,2%	4,9%	8,3%	4,1%
8	0,3%	0,4%	1,5%	2,0%	0,4%	0,5%	0,5%	0,5%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.13: Komoditní struktura dovozu do ČR z Ruska v tisících tun

SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0	0,79	0,97	1,53	2,30	5,43	9,11
1	0,31	0,50	0,38	0,40	0,43	0,63
2	892,40	1 365,28	2 150,54	1 414,72	934,45	1 209,39
3	10 756,26	11 440,34	9 582,63	8 636,97	9 311,65	8 311,58
4	0,35	0,06	0,07	0,17	0,82	0,53
5	106,34	152,49	178,18	149,84	175,84	166,01
6	328,00	423,87	418,62	369,18	439,09	312,49
7	7,08	11,38	11,65	7,70	5,60	5,91
8	3,72	7,25	5,29	3,89	4,79	4,11
9		0,00		0,00		
Celkem	12 095,25	13 402,16	12 348,87	10 585,16	10 878,10	10 019,76

SITC	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	9,07	12,19	12,96	23,08	17,41	94,85
1	0,54	0,68	0,78	0,75	0,75	6,15
2	1 173,88	1 143,13	883,96	242,72	317,32	11 727,79
3	8 236,41	8 042,73	9 918,73	10 067,31	10 478,55	104 783,17
4	2,23	1,50	1,32	0,16	1,76	8,98
5	184,64	200,25	223,93	237,95	273,66	2 049,11
6	483,18	811,46	804,70	783,56	731,22	5 905,35
7	7,27	11,94	33,36	20,84	29,28	152,03
8	5,99	5,04	4,51	4,54	8,53	57,66
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	10 103,22	10 228,92	11 884,24	11 380,90	11 858,49	124 785,08

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.14: Komoditní struktura vývozu z ČR do Indie v %

Vývoz v % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0,1%	3,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	1,5%	0,6%	0,5%	0,3%	1,0%	0,9%	1,9%	9,2%
3	0,3%	0,3%	0,9%	1,0%	0,9%	1,6%	0,9%	1,2%
4	0,0%	0,0%		0,0%				
5	8,8%	7,1%	8,2%	11,2%	11,5%	10,4%	11,2%	14,3%
6	10,9%	9,9%	8,2%	10,2%	11,6%	10,9%	9,1%	8,3%
7	72,8%	71,1%	75,8%	70,8%	67,0%	71,1%	70,2%	60,3%
8	5,6%	7,7%	6,3%	6,3%	7,9%	5,0%	6,6%	6,5%
9	0,0%				0,0%	0,0%		0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	4,7%	3,9%	3,8%	1,6%	2,9%	1,6%	2,8%	2,5%
3	1,5%	1,4%	0,7%	0,6%	0,4%	0,4%	0,3%	0,8%
4		0,0%	0,0%	0,0%			0,0%	0,0%
5	15,4%	15,5%	11,2%	7,7%	9,2%	6,6%	7,2%	10,3%
6	9,0%	7,7%	8,9%	9,1%	8,7%	11,7%	9,6%	9,6%
7	63,0%	65,0%	67,8%	73,2%	69,6%	70,3%	71,1%	69,2%
8	6,4%	6,4%	7,5%	7,7%	9,1%	9,2%	8,9%	7,3%
9	0,0%				0,0%			0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.15: Komoditní struktura vývozu z ČR do Indie v tisících tun

Vývoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,08	0,41	0,85	1,08	0,13	0,23	0,10	1,15	0,62	0,83	0,16	5,64
1	0,00	0,02	0,00	0,01	0,01	0,00	0,02	0,01	0,00	0,01	0,02	0,10
2	5,48	4,03	9,40	24,79	14,89	13,42	20,53	11,66	11,89	10,01	18,45	144,55
3	5,81	11,48	6,42	7,54	6,89	8,81	3,09	5,58	3,16	2,40	1,77	62,96
4			0,00			0,00	0,01	0,00			0,00	0,01
5	14,85	14,37	14,92	16,67	18,14	16,10	16,16	17,28	12,34	8,56	11,56	160,94
6	20,23	38,07	23,48	20,02	17,05	12,40	16,52	21,15	18,96	21,12	18,53	227,53
7	33,82	49,62	48,87	31,56	27,29	26,99	24,58	35,49	34,50	35,11	32,43	380,26
8	1,57	1,64	1,69	1,13	0,95	1,07	1,46	1,75	2,17	2,23	1,77	17,42
9	0,00	0,00		0,00	0,00				0,00			0,00
Celkem	81,85	119,65	105,63	102,80	85,35	79,02	82,47	94,06	83,65	80,27	84,68	999,43

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.16: Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v %

Dovoz % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	3,3%	3,8%	3,0%	3,2%	3,3%	2,5%	2,7%	2,6%
1	0,2%	1,0%	0,3%	0,3%	0,2%	0,8%	0,5%	0,4%
2	2,2%	2,7%	3,2%	3,7%	2,4%	3,9%	4,2%	5,3%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
5	14,7%	14,5%	11,1%	11,5%	15,5%	16,6%	16,7%	17,7%
6	28,8%	27,5%	39,5%	30,8%	24,5%	24,0%	26,3%	24,5%
7	19,4%	23,2%	19,5%	26,7%	30,0%	29,8%	27,8%	27,7%
8	31,2%	27,2%	23,4%	23,6%	24,1%	22,4%	21,7%	21,6%
9	0,0%		0,0%				0,0%	0,1%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	2,9%	2,9%	3,0%	2,8%	2,7%	2,0%	2,8%	2,8%
1	0,6%	0,3%	0,2%	0,3%	0,2%	0,1%	0,2%	0,3%
2	4,4%	3,7%	3,1%	2,5%	1,5%	1,3%	1,6%	2,9%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
5	18,4%	19,9%	23,2%	21,1%	20,1%	20,7%	20,3%	18,5%
6	25,2%	24,6%	21,6%	19,7%	21,5%	24,0%	20,7%	24,3%
7	28,4%	25,1%	27,6%	27,3%	28,5%	27,1%	30,1%	27,2%
8	19,9%	23,4%	21,3%	26,2%	25,5%	24,7%	24,2%	23,8%
9	0,1%				0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.17: Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v tisících tun

Dovoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	7,04	4,93	4,90	4,85	5,79	6,67	6,22	8,50	9,62	6,63	15,46	80,61
1	0,21	1,29	0,80	0,60	0,77	0,45	0,24	0,49	0,38	0,36	0,51	6,09
2	11,63	60,04	66,66	58,24	48,09	41,90	53,64	51,98	22,29	13,74	33,04	461,27
3	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,09	0,07	0,17	0,14	0,04	0,15	0,70
4	0,03	0,12	0,17	0,17	0,18	0,23	0,21	0,25	0,26	0,22	0,22	2,05
5	7,69	9,99	10,22	7,42	12,27	9,85	9,27	15,91	19,17	16,60	21,09	139,49
6	27,69	29,29	33,38	33,53	35,14	38,28	37,16	38,28	52,23	55,84	60,40	441,22
7	21,76	24,31	39,66	28,73	31,06	34,33	38,66	44,17	48,67	50,29	51,51	413,17
8	6,75	7,47	7,48	8,27	8,17	8,68	8,45	10,34	10,21	10,30	12,02	98,14
9			0,00	0,00	0,00				0,00		0,00	0,00
Celkem	82,81	137,46	163,29	141,83	141,47	140,48	153,92	170,09	162,97	154,01	194,40	1 642,72

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.18: Komoditní struktura vývozu z ČR do Číny v %

Vývoz v % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0,4%	0,5%	0,6%	0,5%	0,5%	0,4%	0,8%	1,0%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
2	4,7%	4,5%	3,2%	2,1%	7,0%	7,5%	6,2%	6,5%
3	0,5%	0,2%	0,3%	0,2%	0,3%	0,5%	1,2%	0,4%
4								
5	10,2%	7,7%	5,3%	5,2%	8,0%	5,3%	4,1%	3,8%
6	15,1%	10,2%	13,7%	12,9%	14,5%	14,2%	12,1%	11,6%
7	63,0%	69,9%	69,1%	70,2%	58,6%	62,0%	64,6%	63,1%
8	6,1%	6,9%	7,6%	8,8%	11,0%	9,8%	11,0%	13,4%
9			0,0%	0,0%		0,0%		0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,7%	0,6%	0,6%	0,8%	1,2%	1,7%	2,0%	1,0%
1	0,2%	0,2%	0,3%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%
2	7,2%	7,7%	6,7%	4,9%	6,9%	8,9%	13,7%	7,5%
3	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%	0,4%	0,6%	0,7%	0,4%
4	0,0%		0,0%	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%
5	3,8%	4,6%	4,3%	4,3%	4,2%	4,0%	4,3%	4,6%
6	11,3%	9,8%	8,1%	9,1%	8,5%	7,6%	7,4%	9,9%
7	62,6%	63,2%	61,7%	63,7%	63,2%	61,1%	55,6%	62,3%
8	14,1%	13,8%	18,3%	16,7%	15,5%	16,1%	16,1%	14,2%
9	0,0%			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.19: Komoditní struktura vývozu z ČR do Číny v tisících tun

Vývoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,71	0,95	5,09	5,74	2,73	2,09	2,12	3,87	4,15	5,97	6,34	39,76
1	1,15	3,21	0,82	1,77	2,76	3,10	5,15	4,01	2,87	2,56	2,35	29,77
2	41,17	45,49	75,85	71,49	117,46	163,52	135,56	116,20	186,88	345,30	1 399,70	2 698,62
3	2,45	7,11	17,55	5,44	0,74	0,94	1,44	7,82	15,81	19,72	26,34	105,34
4				0,00	0,00		0,00	0,03	0,00		0,00	0,03
5	75,36	56,28	42,59	41,84	36,46	34,25	29,71	28,32	27,00	25,75	23,95	421,51
6	21,28	33,43	38,92	37,16	36,75	30,39	31,95	31,95	35,19	26,07	27,26	350,33
7	23,87	39,83	51,42	42,65	52,78	56,81	55,69	55,80	67,87	74,26	59,35	580,32
8	4,50	6,86	10,26	12,15	13,15	15,62	22,01	24,40	23,98	19,06	16,86	168,84
9		0,00		0,00	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	170,49	193,16	242,50	218,24	262,83	306,72	283,62	272,39	363,75	518,69	1 562,13	4 394,53

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.20: Komoditní struktura dovozu do ČR z Číny v %

Dovoz % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	1,3%	1,2%	1,0%	0,8%	0,7%	0,6%	0,5%	0,6%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	0,7%	0,5%	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	2,5%	2,1%	1,9%	1,7%	1,5%	1,4%	1,5%	1,6%
6	8,9%	7,8%	9,2%	8,3%	6,4%	5,3%	5,8%	6,3%
7	62,0%	64,5%	66,4%	65,8%	68,2%	77,5%	77,5%	75,8%
8	24,5%	24,0%	21,2%	22,9%	22,7%	14,9%	14,3%	15,2%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,6%	0,5%	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,6%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2	0,4%	0,4%	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	2,0%	2,0%	1,5%	1,9%	1,7%	1,5%	1,4%	1,7%
6	6,7%	6,9%	5,7%	6,5%	6,4%	5,9%	5,5%	6,4%
7	74,6%	74,5%	77,7%	74,3%	75,2%	78,7%	80,1%	75,1%
8	15,6%	15,6%	14,4%	16,5%	15,9%	13,3%	12,4%	15,9%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.21: Komoditní struktura dovozu do ČR z Indie v tisících tun

Dovoz v tisících tun						
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0	51,57	53,84	49,58	43,99	41,69	37,24
1	1,21	1,11	2,60	0,71	0,68	0,61
2	22,02	29,12	31,04	25,27	31,56	26,90
3	1,00	0,43	0,26	0,43	0,21	0,57
4	0,04	0,03	0,02	0,08	0,05	0,06
5	52,21	61,16	69,02	64,41	74,52	89,69
6	249,98	255,05	305,41	319,22	284,78	331,77
7	325,11	482,19	478,67	397,50	372,29	429,38
8	332,53	374,61	454,92	310,60	267,82	259,03
9	0,00	0,00	0,05	0,13	0,00	0,00
Celkem	1 035,67	1 257,55	1 391,56	1 162,34	1 073,60	1 175,25
SITC	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	36,03	37,86	34,47	39,57	42,43	468,26
1	0,63	0,67	0,92	1,04	0,90	11,08
2	27,22	23,85	28,04	37,63	32,84	315,50
3	0,16	0,83	2,35	1,77	2,24	10,26
4	0,07	0,01	2,58	3,68	7,89	14,50
5	79,21	82,66	80,04	89,40	93,61	835,92
6	319,66	351,56	353,15	407,45	411,27	3 589,29
7	452,48	455,64	461,05	527,79	695,39	5 077,49
8	237,88	248,01	259,08	305,21	304,74	3 354,44
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19
Celkem	1 153,34	1 201,08	1 221,69	1 413,55	1 591,30	13 676,94

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.22: Komoditní struktura vývozu z ČR do JAR v %

Vývoz v % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	1,6%	0,6%	0,5%	0,7%
1	0,4%	0,6%	0,7%	0,3%	0,2%	0,1%	0,1%	0,0%
2	0,3%	0,2%	0,2%	0,5%	0,3%	0,3%	0,6%	0,2%
3		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,4%	0,0%
4	0,0%							
5	2,3%	1,4%	1,1%	1,7%	2,4%	1,6%	1,9%	3,0%
6	15,9%	15,6%	12,0%	18,2%	16,5%	13,3%	12,9%	15,7%
7	72,7%	73,5%	78,0%	70,8%	67,0%	72,8%	76,8%	71,8%
8	7,9%	8,2%	7,6%	7,9%	12,0%	9,5%	6,9%	8,5%
9								
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	1,0%	1,0%	1,5%	2,0%	2,3%	2,5%	2,9%	1,5%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
2	0,2%	0,4%	0,6%	0,4%	0,6%	1,1%	1,2%	0,6%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
4						0,0%		0,0%
5	3,2%	4,1%	5,4%	4,7%	3,7%	3,5%	2,4%	3,1%
6	12,0%	12,9%	14,3%	14,0%	15,8%	12,1%	11,9%	13,8%
7	76,5%	73,5%	67,3%	66,0%	65,7%	72,4%	74,1%	71,8%
8	7,0%	8,1%	10,9%	12,8%	11,9%	8,3%	7,6%	9,1%
9	0,0%		0,0%					0,0%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.23: Komoditní struktura vývozu z ČR do JAR v tisících tun

Vývoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	0,35	0,25	0,32	1,46	1,49	1,49	1,84	7,42	3,46	5,42	7,03	30,53
1	0,41	0,37	0,23	0,17	0,14	0,15	0,09	0,12	0,04	0,00	0,02	1,74
2	0,91	0,44	1,15	0,57	0,64	1,91	2,54	1,69	2,75	5,03	6,57	24,20
3	0,00	21,10	5,22	0,00	0,08	0,00	0,00	0,01	0,02	0,21	0,00	26,64
4										0,00		0,00
5	0,73	0,73	1,56	1,69	2,00	3,23	4,10	4,43	3,60	5,20	3,20	30,47
6	13,03	14,15	19,32	30,28	20,09	18,79	22,60	25,65	30,58	28,43	33,69	256,62
7	6,55	14,29	19,39	15,18	20,86	17,93	13,29	14,84	14,81	22,21	30,16	189,50
8	1,07	1,16	1,28	1,51	1,64	2,20	2,76	3,01	2,98	3,18	4,39	25,18
9					0,00		0,00					0,00
Celkem	23,06	52,49	48,46	50,86	46,95	45,72	47,21	57,17	58,25	69,66	85,06	584,90

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.24: Komoditní struktura dovozu do ČR z JAR v %

Dovoz % z celku								
SITC	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	10,6%	7,5%	7,0%	9,7%	13,1%	6,7%	3,6%	4,2%
1	1,4%	1,2%	1,3%	1,8%	1,9%	1,3%	1,4%	1,1%
2	28,6%	18,3%	16,6%	17,0%	12,0%	20,7%	17,7%	18,4%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			0,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	5,6%	2,9%	2,3%	1,4%	1,4%	3,8%	4,0%	3,0%
6	19,8%	25,7%	26,4%	21,6%	23,8%	18,1%	17,7%	16,2%
7	33,6%	43,8%	45,1%	46,5%	45,8%	48,2%	54,9%	56,3%
8	0,6%	0,6%	1,3%	2,0%	2,1%	1,2%	0,7%	0,8%
9	0,0%					0,0%	0,1%	0,1%
SITC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	5,5%	4,5%	7,1%	5,4%	5,5%	4,3%	2,4%	5,5%
1	1,6%	1,4%	1,5%	1,1%	1,1%	1,0%	0,3%	1,1%
2	19,0%	14,5%	18,0%	16,3%	18,8%	20,1%	11,9%	17,1%
3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			0,0%	0,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	2,3%	3,7%	4,9%	3,8%	3,7%	23,2%	30,3%	10,2%
6	19,5%	18,9%	18,8%	16,6%	17,9%	15,4%	7,7%	17,0%
7	50,6%	54,0%	47,3%	55,6%	52,2%	34,9%	46,1%	47,8%
8	1,3%	2,7%	2,2%	0,8%	0,6%	1,0%	0,9%	1,2%
9	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.25: Komoditní struktura dovozu do ČR z JAR v tisících tun

Dovoz v tisících tun												
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
0	17,99	13,44	9,54	7,94	9,75	8,12	13,15	10,57	10,89	11,26	11,09	123,74
1	1,93	1,65	2,57	2,22	4,24	3,28	3,88	3,77	3,52	3,18	1,30	31,55
2	15,47	53,05	21,13	21,16	22,47	17,52	30,74	24,10	22,62	132,21	115,96	476,43
3	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,01	0,00			0,01	0,05
4	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,37	0,44
5	0,15	1,04	2,66	1,56	0,81	1,94	1,84	1,82	1,29	1,57	3,64	18,32
6	17,76	16,25	24,43	16,83	16,61	16,65	17,06	17,92	17,99	18,69	20,18	200,37
7	2,31	2,78	5,66	4,54	3,27	5,48	5,65	10,56	9,98	10,05	16,52	76,79
8	0,07	0,05	0,03	0,04	0,09	0,26	0,20	0,11	0,10	0,20	0,16	1,30
9		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	55,72	88,26	66,02	54,30	57,25	53,28	72,54	68,85	66,39	177,15	169,22	928,98

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.26: Jednotková cena vývozu z ČR do BRICS za tunu, v tis Kč

Jednotková cena vývozu za tunu, v tis Kč											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	31,23	31,71	37,62	40,57	52,66	58,92	55,81	51,65	65,44	64,89	74,96
1	18,73	18,79	18,98	21,02	21,29	23,03	23,02	21,53	19,57	19,28	19,71
2	25,06	31,88	24,11	33,20	25,06	22,88	24,23	22,24	23,53	16,53	6,55
3	15,06	12,30	16,83	15,94	15,53	13,66	15,60	13,56	15,02	17,75	16,19
4											
5	60,48	77,41	84,98	85,03	91,70	105,02	108,19	93,46	104,76	95,28	107,34
6	59,80	60,02	57,32	66,96	68,30	79,19	83,78	82,44	76,07	83,85	82,46
7	311,54	293,31	276,24	289,79	293,05	324,95	365,73	359,35	350,84	325,34	350,15
8	198,86	217,93	234,04	299,29	288,56	335,92	322,03	336,21	335,73	364,41	401,94
9											
Celkem	124,67	133,41	140,21	155,45	153,66	162,88	168,18	166,43	160,38	141,78	82,19

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.27: Jednotková cena dovozu do ČR z BRICS za tunu, v tis Kč

Jednotková cena dovozu za tunu											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	33,03	29,25	33,07	37,32	42,19	47,21	50,14	43,30	40,33	37,53	38,79
1	54,23	68,87	52,03	60,31	55,56	59,17	51,04	52,14	51,89	58,75	66,16
2	4,41	5,73	5,65	6,65	7,82	6,19	5,65	5,30	7,39	11,02	10,71
3	8,30	9,33	11,66	14,97	13,51	12,45	9,21	7,05	7,82	9,22	7,56
4	34,81	55,76	60,07	47,69	30,38	35,57	18,34	20,84	21,31	19,31	18,27
5	36,35	41,55	48,28	57,01	55,54	58,49	58,00	55,24	58,44	72,74	73,05
6	34,15	39,12	44,18	43,27	44,42	57,62	49,32	35,71	41,12	39,11	41,28
7	404,51	460,96	506,04	556,58	576,85	593,44	747,46	642,82	680,89	755,87	683,93
8	139,74	120,66	108,47	153,25	178,99	223,20	285,45	294,31	295,51	251,40	264,83
9											
Celkem	23,87	29,74	35,53	40,25	39,11	45,06	51,77	46,19	45,97	53,77	57,03

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.28: Jednotková cena vývozu z ČR do Brazílie za tunu, v tis Kč

Jednotková cena vývozu za tunu, v tis Kč											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	10 527,18	103,45	70,71	85,05	13,53	88,67	10,67	11,40	25,22	55,91	63,83
1	23,02	24,04	23,78	25,09	27,27	28,91	27,82	23,22	21,20	22,44	22,09
2	25,55	27,30	27,27	49,10	41,12	40,54	34,02	32,77	42,02	37,68	32,51
3	5,14	6,85	6,62		7,91	6,64	12,44	11,47	26,20	25,09	14,38
4											
5	31,66	47,61	111,13	88,07	65,67	100,88	168,03	55,92	37,52	43,71	35,26
6	37,48	63,19	46,52	48,45	54,92	60,80	74,08	80,20	52,30	62,64	62,28
7	271,29	268,65	253,69	270,31	287,81	363,07	392,92	414,08	416,44	437,87	489,95
8	481,41	360,63	550,53	431,06	447,76	452,98	528,06	589,38	427,97	418,24	514,54
9											
Celkem	105,57	143,26	130,03	126,30	114,16	128,95	140,50	133,16	114,85	139,43	118,60

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.29: Jednotková cena dovozu do ČR z Brazílie za tunu, v tis Kč

Jednotková cena dovozu za tunu											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	37,82	26,48	30,43	34,83	40,83	45,79	50,11	36,98	27,89	30,15	25,26
1	103,28	116,23	72,25	67,62	78,77	62,77	54,51	53,49	52,13	51,58	53,42
2	6,82	11,90	10,07	19,32	17,05	6,54	19,62	8,32	4,49	3,87	4,36
3				74,68	23,72	20,25	27,12	8,19	13,57	133,33	333,33
4	73,39	32,42	33,88	254,75	35,30	34,54	32,35	34,31	84,08	35,09	115,84
5	22,87	40,69	48,74	175,27	381,79	50,92	58,66	344,26	450,36	467,95	188,70
6	53,01	85,01	73,39	85,46	41,46	47,17	51,72	13,83	14,15	15,05	14,51
7	636,68	529,15	279,42	635,27	510,72	567,28	479,83	395,62	285,25	256,73	146,48
8	102,04	133,72	156,13	131,59	98,77	148,68	134,51	147,07	136,92	125,81	166,80
9											
Celkem	35,92	34,38	35,97	51,09	55,22	41,63	55,26	31,91	24,16	15,78	15,59

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.30: Jednotková cena vývozu z ČR do Ruska za tunu, v tis Kč

Jednotková cena vývozu za tunu, v tis Kč											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	-1,29	28,46	35,50	38,40	48,52	54,98	58,34	56,39	53,10	51,08	59,32
1	18,47	19,51	18,67	20,36	20,76	22,32	21,68	20,92	19,28	18,86	18,91
2	21,90	14,82	18,09	21,20	21,41	26,37	31,04	30,15	30,65	39,50	42,22
3	13,12	12,42	15,37	12,91	13,78	12,20	11,74	11,30	14,53	17,81	16,74
4											
5	117,75	112,57	105,72	104,36	117,41	121,44	126,66	111,05	122,38	103,87	125,40
6	53,98	53,55	50,80	67,85	63,05	71,81	81,16	76,25	69,20	75,92	77,89
7	316,69	294,41	261,87	263,10	266,22	286,34	301,61	290,11	279,78	264,13	291,74
8	138,33	165,73	184,68	249,69	230,16	303,25	257,61	306,85	280,04	285,81	322,00
9											
Celkem	133,72	137,95	143,38	162,44	160,84	173,34	170,56	163,01	160,70	158,14	172,50

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.31: Jednotková cena dovozu do ČR z Ruska za tunu, v tis Kč

Jednotková cena dovozu za tunu											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	54,02	54,07	66,35	40,21	46,82	40,20	26,66	24,93	24,21	19,32	26,17
1	88,64	113,10	132,72	128,94	157,27	131,92	151,74	121,65	108,66	171,64	146,31
2	2,96	4,33	4,42	4,92	5,50	4,31	3,65	3,22	4,81	10,69	8,69
3	8,30	9,33	11,66	14,97	13,51	12,44	9,20	7,04	7,81	9,22	7,56
4	18,50	28,70	31,99	26,55	16,34	11,07	9,90	11,15	15,19	36,11	17,40
5	17,31	20,17	29,72	32,54	31,32	32,16	24,70	18,20	25,75	41,01	34,32
6	16,32	20,66	25,27	22,72	22,28	33,21	22,59	14,80	21,34	19,33	17,69
7	421,87	439,11	451,88	636,08	903,35	712,91	862,54	490,32	319,75	298,42	327,80
8	113,17	68,41	74,98	91,80	105,23	118,38	254,22	326,38	106,68	129,38	71,01
9											
Celkem	8,48	9,71	11,58	14,63	13,98	12,92	10,27	8,20	9,78	11,22	9,71

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.32: Jednotková cena vývozu z ČR do Indie za tunu, v tis Kč

Jednotková cena vývozu za tunu, v tis Kč											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	220,20	36,06	23,79	16,20	90,44	62,00	83,59	20,37	40,59	23,66	91,85
1	58,46	15,87	170,33	22,95	21,22	138,30	19,65	33,03	92,65	32,50	23,48
2	20,06	33,67	29,86	47,27	34,66	35,57	24,77	20,50	37,53	24,80	22,36
3	17,36	20,91	21,13	20,34	24,14	19,52	30,12	16,10	19,37	23,26	27,96
4											
5	87,15	109,54	113,33	109,97	93,02	118,58	93,39	68,06	115,15	119,35	92,20
6	64,66	43,14	58,63	53,10	57,90	76,38	72,69	65,31	70,79	85,28	77,48
7	223,15	215,79	216,75	244,87	253,54	296,33	371,10	314,45	312,77	307,89	326,06
8	565,03	458,54	586,97	744,10	735,01	744,11	684,41	668,88	650,53	635,72	752,79
9											
Celkem	137,62	125,93	142,82	124,56	128,73	155,81	163,03	161,99	185,29	191,53	175,72

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.33: Jednotková cena dovozu do ČR z Indie za tunu, v tis Kč

Jednotková cena dovozu za tunu											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	42,50	55,43	64,52	63,43	62,20	65,95	78,83	59,10	52,47	57,92	37,66
1	103,73	65,29	67,93	76,18	90,53	106,39	127,20	99,07	84,33	77,58	79,89
2	18,23	7,14	7,23	10,67	11,44	13,26	9,72	8,51	12,17	17,38	10,45
3	43,01	33,49	46,42	40,10	50,39	10,45	15,98	25,41	26,04	27,52	26,19
4	49,78	40,87	54,59	50,70	49,43	51,75	51,93	49,96	60,02	58,66	53,28
5	181,54	181,76	188,68	277,39	188,74	304,06	414,68	236,61	195,10	233,01	202,63
6	79,41	89,61	91,10	85,24	90,18	96,89	96,54	91,97	76,61	80,38	72,36
7	123,88	134,30	80,99	112,54	115,00	110,15	118,25	110,13	108,78	101,08	122,99
8	320,48	328,20	335,34	304,85	306,01	405,12	417,45	452,90	464,08	449,11	424,97
9											
Celkem	108,56	79,65	70,75	82,23	88,77	107,20	107,76	104,90	114,13	121,62	108,43

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.34: Jednotková cena vývozu z ČR do Číny za tunu, v tis Kč

Jednotková cena vývozu za tunu, v tis Kč											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0		101,89	46,87	58,70	100,35	115,58	119,07	96,50	164,68	157,48	181,99
1	22,91	12,98	26,04	30,44	25,90	28,30	27,20	24,27	22,00	25,35	33,32
2	26,87	38,16	24,12	29,81	23,14	20,10	22,41	19,74	20,90	14,40	5,57
3	18,03	17,11	19,49	24,49	40,01	31,41	24,19	16,50	14,46	16,96	15,37
4											
5	16,90	21,94	28,08	30,00	39,02	57,15	66,48	71,95	86,77	86,49	100,61
6	107,66	98,67	91,97	102,12	115,89	136,30	116,29	132,90	135,16	164,79	154,49
7	388,92	360,87	371,03	483,62	445,60	472,65	505,02	534,94	523,99	461,81	530,95
8	387,02	332,02	315,06	360,53	402,71	375,29	378,58	321,54	362,59	473,67	540,90
9											
Celkem	92,99	120,00	121,72	149,89	143,01	138,43	160,82	172,08	154,61	108,27	36,29

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.35: Jednotková cena dovozu do ČR z Číny za tunu, v tis Kč

Jednotková cena dovozu za tunu											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	28,59	32,20	36,07	41,26	43,84	51,02	56,60	56,78	61,75	51,89	60,64
1	23,04	29,07	22,95	46,24	30,48	83,29	79,37	99,60	94,93	94,05	104,57
2	35,09	36,10	45,93	50,96	41,00	50,41	41,55	45,86	46,47	41,62	41,29
3	15,81	13,17	26,10	27,76	33,60	17,87	41,24	52,28	28,37	30,53	31,25
4	163,89	216,06	243,32	82,45	170,94	176,94	134,78	323,12	19,71	15,93	17,26
5	59,29	69,48	73,12	78,31	80,30	81,22	90,98	97,15	100,99	92,51	97,52
6	50,85	61,25	63,01	60,83	71,82	75,77	82,97	80,20	85,94	81,81	86,26
7	419,71	475,21	541,54	584,41	608,31	630,40	802,78	704,53	775,79	848,15	749,18
8	136,48	117,33	104,89	149,94	176,67	218,72	281,97	287,52	292,77	247,07	263,97
9											
Celkem	193,05	235,22	240,40	263,71	282,60	308,95	405,17	359,61	389,31	402,18	408,63

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.36: Jednotková cena vývozu z ČR do JAR za tunu, v tis Kč

Jednotková cena vývozu za tunu, v tis Kč											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	0,54	186,73	149,96	41,58	68,64	74,62	86,47	31,13	79,04	65,43	67,51
1	18,58	19,83	21,62	23,79	20,53	25,58	23,43	22,39	22,33	171,49	35,83
2	17,32	54,17	49,38	37,15	29,92	22,43	23,80	28,47	27,05	30,89	29,28
3	61,78	6,41	6,61	148,94	23,49	41,42	200,00	50,81	20,67	18,38	500,00
4											
5	157,32	168,35	113,58	162,91	156,12	135,83	140,40	122,36	119,73	94,90	121,27
6	60,68	72,95	64,00	46,99	58,88	74,04	67,26	63,30	61,06	60,10	58,50
7	490,96	395,72	378,68	428,96	361,07	442,64	539,62	514,61	522,63	460,18	405,46
8	537,09	634,63	516,82	512,98	420,94	397,14	421,39	493,78	467,78	370,32	285,18
9											
Celkem	208,00	147,85	197,34	178,33	209,69	236,26	225,54	202,33	202,26	202,59	194,06

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování

Příloha č.37: Jednotková cena dovozu do ČR z JAR za tunu, v tis Kč

Jednotková cena dovozu za tunu											
SITC	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	25,17	26,06	27,27	32,31	31,04	33,48	35,19	40,26	38,97	39,09	39,20
1	34,64	41,02	38,06	29,59	20,40	26,83	24,37	23,42	24,21	33,09	46,05
2	26,70	20,37	60,17	53,51	46,65	50,56	38,06	53,01	64,27	15,49	18,26
3	0,55			81,13	186,30	27,34	11,24	131,79			9,74
4	149,67	120,99	102,42	113,73	103,03	107,76	123,73	125,38	131,62	139,20	22,11
5	311,17	190,85	106,61	119,58	158,22	116,31	172,35	165,54	219,42	1 508,04	1 483,08
6	46,17	58,25	52,13	59,14	64,74	69,32	71,55	72,63	76,64	84,29	68,31
7	682,56	905,07	695,67	765,16	851,04	602,33	543,16	412,07	404,23	354,56	497,30
8	987,26	1 277,44	1 818,94	1 134,54	807,03	630,26	695,06	620,55	491,20	522,58	1 082,22
9											
Celkem	61,97	59,20	108,74	113,49	96,18	114,66	89,43	113,69	116,26	57,67	105,27

Zdroj: ČSÚ, Databáze zahraničního obchodu, vlastní zpracování